

།སྒྲེ་བདུན་གྱི་སྣོང་པོ་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱུས་པ་གཉིས་པ་
 བཞུགས་སོ།། ལོ་སྤྱི་སྣོང་། སྒྲེ་བདུན་གྱི་སྣོང་པོ་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷ་མ་
 དང་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ལ་ཕྱག་འཚེལ་སོ།། །ཕྱུན་ཚོགས་གསེར་འོད་འཕྲོ་བས་རྣམ་པར་མངོས། །འཚི་
 མེད་གྲོང་བཞུད་དབང་ཕྱག་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས། །ཀུན་གྱིས་བསྟོན་འོས་བདུད་ཅིའི་དབལ་སྟེར་བ། །སྐྱོབ་པ་
 དབང་པོ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚེལ། །ཉིན་བྱེད་ཟེར་གྱིས་སུན་པའི་ཚོགས་ལ་བཞིན། །བྲན་པ་ཅམ་གྱིས་
 གདུང་བ་ཉེར་སེལ་ཞིང་། །འི་མེད་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཚད་མེད་པའི། །མཁའ་ལྟར་བསམ་ཡས་འཇམ་
 པའི་དབལ་ལ་འདུད། །གང་ཞིག་ཤར་བས་གཞན་སྟེའི་སྤྱི་ལོང་དག །རྣམ་པར་བཅོམ་ཞིང་ལེགས་བཤད་
 བད་མེའི་ཚེལ། །རྣམ་པར་རྒྱལ་མངོན་མཁའ་བཞུན་བཅེའི་འོད་སྟོང་ཅན། །སྤྱོགས་སྤང་གྲགས་པ་བཅུ་གཉིས་
 བདག་པོ་རྒྱལ། །མདོ་དང་སྒྲེ་བདུན་རིན་ཆེན་གྱི་ལས་ལེགས་འོངས་ལུགས་བཟང་ཡིད་བཞིན་
 འོར། །ལེན་བྱེད་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་གཞན་མེད་དེ་སྤྲོད་བདག་གིས་གྲགས་པ་ཡི། །བཞེད་དོན་འོར་བུ་
 བཅོམ་པས་སྤངས་ཏེ་འདི་ན་མཁས་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད། །རིགས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ཡང་དུས་སྤྱི་གཞན་དག་
 དགའ་བར་བྱེད་མིན་ནམ། །མི་མཁས་གཞན་དག་ཉེས་བཤད་ལེགས་བཤད་དུ། །རྣོམ་པས་བསྟོན་བཅོས་
 དན་ལའང་འབད་བས་ན། །རྣམ་དག་སྟོ་ཅན་མང་ཐོས་བཅོམ་པ་ཅན། །གཞུང་བརྒྱ་སྤྱོད་པོ་པོ་ཅིས་མི་
 བཅོམ། །འདི་ན་བད་མེའི་གཉེན་གྱིས་སྤྱོགས་རྣམས་ཀུན། །གསལ་བར་བྱེད་ན་བདག་སྟོའི་སྤང་བ་
 ཡིས། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ཅི་སྤྱིར་གསལ་མི་བྱེད། །རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདིར་ནི་རབ་གསལ་བྱ། །འདིར་
 དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས།
 དོན་གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཚུམ་འདི་བྱབ་པའི་དགོངས་པར་བྱུབ། བྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་
 པར་བཤད། རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟོན་པའོ། །དང་པོ་ནི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་མ་སོན་ཞིང་
 རང་གི་སྤྱོགས་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོན་སུམ་རྗེས་དབག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
 གཞག་པ་འདི་དག་འབད་བས་སྤྱིར་ལེན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱིས་མ་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལས། དམ་བཅའ་བ་དང་། བཤད་པ་དང་།
 སྤྱིས་པའི་དོན་སྤྱོད་པ་དང་། ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་དེ་

བོ་འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་པ་ནི་མངོན་སུམ་
 གྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མས་མཚན་ཉིད་ལྡོ་པོ་འདི་
 དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཚོས་བརྟུ་བར། ཏུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་ཏེ། །ཚུ་སྐྱར་ལས་
 བོ་ཚུ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་གང་ཅུང་ཟད་སྡེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་
 ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དག་སྡོང་དག་ང་འམ་ང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་གི་གང་ཟག་གི་ཚོད་མ་
 འཛིན་ཅིག་ཅེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ཉུགས་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱབ་
 པའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །མཚན་མཚོན་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྐྱབ།
 དེས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་དོན་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་སྐྱབ། ཁྲབ་
 བྱེད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་བསྐྱབ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་
 དང་། ཚོད་སྤང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་རྣམས་ལ་མཚན་མཚོན་རྟེན་
 གསུམ་གྱིས་ཁྲབ་སྟེ། རང་རང་གི་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅིང་རང་མིང་གིས་བརྗོད་རུང་གང་ཞིག
 མཚོན་གཞིའི་རྟེན་རུ་རུང་བའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་དོ་པོ་ནི་མཚན་ཉིད།
 མིང་གི་བརྗོད་རུང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཡང་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡང་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་
 ཁྲབ་སྟེ། ལྟ་དབང་སྟོང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཡུལ་རུ་གྱུར་པ་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རུ་
 མཚན་ཉིད་རུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་པ་ནི། འོག་ཤམ་དང་བ་ལང་
 ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་མཚོན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་
 པས་ཁྲབ་བམ་མ་ཁྲབ། མ་ཁྲབ་ན་འདུས་བྱས་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལས་ཐ་དད་
 ཅིང་མ་ཁྲབ་པས་སོ། །ཁྲབ་ན་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། དེས་པའི་རྣམ་གཞག་ འཁྲལ་པ་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། སོ་
 སོའི་མཚན་ཉིད། རང་སྟོན་དོས་བཟུང་། རི་ལྟར་འབྲེལ་ཚུལ། སོ་སོར་མཚོན་ཚུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ།
 མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དང་། མཚན་གཞིའམ་མཚོན་བྱའི་དང་། མཚོན་བྱའི་གཞི་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 དོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། གསལ་བྱ། བྱངས་དེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དགག་པ་ནི།

རྟོག་ལོས། མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིད་དང་མཚོན་བྱའི་བར་དུ་བྱེད་པའི་གཞན་
བྱིས་ཚོད་ཅིང་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་དུང་བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་
ཡོད་དེ། ཚོས་མཚོག་ལས། དེས་ན་བསྐྱོས་པར་བྱ་བ་གཞན་དེས་འདི་དག་བར་དུ་བཅད་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེའི་སྐྱོས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་པ་པོ་ཡིན་གྱི་འདི་དག་ནི་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཚད་
མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཚུ་མིག་པ། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་པར་གྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། བྱས་པའི་ཐ་སྙད་
བྱ་དུང་ཚོས་ཅན། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་པར་གྲུབ་པ་སྲིད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རལ་གྱི་ཚོས་
གང་ཞིག་རང་ཉིད་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་སྟར་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་མཚོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། འདོད་ན་རང་ལས་ཐ་དད་
དུ་ཐལ། རང་མཚོན་བྱར་ཐལ། རང་ལ་འབྲེལ་བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའོ་ཞེ་ན།
མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། བྱིད་གྱི་མཚན་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །སྲ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མཚོན་བྱ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
ཏེ། དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་
དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མིན་གྱི། ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེ་ན།
ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན། བྱིད་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་དེས་པར་སྐྱོས་མི་དགོས་
པར་ཐལ། བྱིད་མ་སྐྱོས་ཀྱང་བྱིད་གྱི་གསལ་བྱ་དེ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་ཟུར་དོན་ལྡོག་ཅེས་པས་སེལ་ཞིང་
དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་བྱི་མ་འདི་ནི་རྣམ་བཅད་
གཞན་མེད་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་སྒྲོར། རྣམ་པར་བཅད་པར་བྱ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞན་པ་ནི། རང་དབང་དུ་བར་མ་ཚོད་པར་མཚོན་བྱེད་དུ་གྲུབ་
པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ལས། འདི་ནི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་བྱེད་པ་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གང་ལས་འབྲས། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་སྐྱབ་བྱེད། །ཅེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། གང་
ཞིག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ལ་སྣོས་པ་མེད་པར་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དེ་ནི་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
དང་། རྒྱལ་དབང་སློང་། མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་དོན་གཞན་ལས་སྣོག་པའི་དོ་བོ་མཚོན་པར་བྱ་བ་
ཉོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པ་
སྤང་བ་ནི། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱིས་མཚོན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་ཡོད་མིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་མཚན་ཉིད་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་དེ་དེར་ཐལ་ཟེར་ན།
ཁྱེད་རང་གི་འདོད་པས་མ་བྱུབ་ཅིང་། དེའི་དོན་རང་དབང་དུ་བར་མ་ཆད་དུ་མཚོན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཉེན་
གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་གཉིས་དེར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་
ལས། གཞན་ལན་དགག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བྱུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་དེའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་པས་
སོ་ཞེས་པ་ལ། གཙང་ནགས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཆེ་བྱུག་མེད་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་བསྐྱེད། མཚན་ཉིད་དུ་
མཚོན། ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་དང་། ཚོས་གསུམ་དང་པོ་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྣོས་
ཏེ། མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན། དེ་ལ་སྣོས་ཏེ་ཚོས་གསུམ་གཉིས་པ་ཚང་བ་ཞེས་དང་། ཚོས་གསུམ་གཉིས་པ་
དེ་ཚོས་གསུམ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་དང་པོའི་མཚོན་ཉིད་དུ་མཚོན། དེ་ལ་སྣོས་ཏེ་ཚོས་གསུམ་གསུམ་པ་
ཚང་བ་ཞེས་སོགས་སློས་སྤྲི་རིས་ཟེན་ཞིང་བརྗོད་པ་མ་འབྲུལ་ན་བྱུག་མེད་ཡིན་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོས་
གསུམ་གཉིས་པ་དེའི་མཚོན་བྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་
བྱང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་སྤིད་པར་ཐལ། ཚོས་གསུམ་གཉིས་པ་
དང་། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་མཚོན་པའི་ཕྱིར། མ་དེས་ནས་ཚོས་གསུམ་དང་པོ་གཉིས་པ་
གཉིས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བ་གཉིས་པ་སྤྱོན་མེད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་གདབ་པ་ནི། དང་པོ་ལ་གཉིས་པ་དགོད་དུ་མི་བྱང་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་གཞི་
དང་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་མེད་པས་སོ། །དང་པོ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་བྱས་མེད་ཚོས་ཅན། དེ་

བར་མ་ཚད་པར་རང་དབང་དུ་མཚོན་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། ལྷུས་བསྐྱེད་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས་
 སྒྲུངས་སོ། །དེས་ནས་སྐྱིད་མཚོན་པ་ན་སྐྱོར་བ་དང་པོའི་ཚེ་ཐུག་ཅིང་། བྱེ་བྲག་དུ་མཚོན་པ་ན་གཉིས་པར་
 ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ཤེས་བྱུང་མཚོན་པ་ལ་སློའི་ཡུལ་དུང་བཞོད་པ་ནི་ཅ་བའི་མཚོན་སྐྱོར་ཡིན་
 ལ། སློའི་ཡུལ་དུང་མཚོན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་རང་དབང་དུ་བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་མཚོན་
 ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེའང་རང་དབང་དུ་བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་བྱེད་དུ་གྲུབ་ལ་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་སྟེ།
 འོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་སྐྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་པས་འགྲུབ་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱོར་གྱི་དཔེ་ནི་འདི་
 ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་མཚོན་ཉིད་མིན་པ་སྤང་བ་ནི། བ་ལང་རང་དབང་དུ་བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་བྱེད་དུ་
 གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། མཚོན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱས་འབྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ།
 ལྷུས་བྱིན་གྱི་ཞང་པོ་ཞེས་པ་ལྟར། བ་ལང་གི་མཚོན་ཉིད་འབྲུང་པར་དུ་ཤེས་པའི་དོན་བརྗོད་ཀྱང་མཚོན་ཉིད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲུལ་ལས། ཡང་ན་དེས་མཚོན་ནས་ལྡོག་ཕྱིར། །བསྐྱེད་བྱའི་དུས་སུ་ཡང་དག་
 མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ལ་གསུམ་ལས། དགག་པ་ནི། མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱེད་པ། རང་ལྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར། མཚོན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་གསུམ་
 དུ་འདུས་པར་འདོད་དོ། །དང་པོ་ནི། མཚོན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན། གཉིས་པ་ནི། མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་
 ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི། མཚོན་གཞི་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་དུ་འདོད་ཅིང་། རང་ལྡོག་རྣམས་མེད་ཀྱི་མཚོན་
 ཉིད་ཀྱང་ཚུ་མིག་པས། ཚོས་གང་ཞེག དོན་ལྡོག་རྒྱང་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། མཚོན་བྱ་དེ་ཉིད་དང་།
 གཞན་དང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། གཞན་གྱིས་འབྲུང་པར་བྱས་པ་སྟེ། བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་
 པ་དང་། བྱས་པའི་ལྷུས་བསྐྱེད་དང་། མི་རྟག་པའི་ལྷུས་བསྐྱེད་དགོས་པ་བཞིན་འོ་ཞེ་ན། དོན་ལྡོག་རྒྱང་
 པར་མ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། རང་ལྡོག་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་སེལ་བར་ཐལ། རང་ལྡོག་རྣམས་མ་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །འབྲེལ་པ་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན་རང་ལྡོག་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་མི་སེལ་བར་ཐལ། རང་
 ལྡོག་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལྡོག་མཚོན་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དོན་ལྡོག་གཞན་སྐྱོར་གྱི་མཚོན་ཉིད་
 དོན་ལྡོག་རྒྱང་པར་གྲུབ་ཅིང་། མཚོན་བྱ་དགོད་བྱ་དེའི་དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་མི་སྲིད། མ་འབྲུབ།
 འབྲེལ་ཚེས། འབྲེལ་མཉམ་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ལ་ཐ་དད་མེད་ནས་དང་། འགལ་

གནས་མི་སྲིད་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། ཉག་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་
སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རེ་ལོ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། བཞི་པ་ནི། བྱས་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞོད་
པ་ལྟ་བུ་ལོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། སྐྱད་ཅིག་མ་ཚོས་ཅན། ཉག་པར་མཚོན་པ་ལ་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་ལ་གྱུ་པར་
ཐལ། ཉག་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཉག་པར་མཚོན་པ་ལ་དོན་ལྡོག་ཏུ་ཐལ་
ལོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་ཚོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་དང་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་དང་
འགལ་ནས་མི་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱའི་ཐ་སྐྱད་ལ་འབྲུག་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་མ་དང་ཐ་
དད་མེད་ནས་དང་། ཉག་པ་དང་འགལ་ནས་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱའི་ཐ་སྐྱད་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་པའང་མི་
འཐད་དེ། དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་ན་མཚོན་ཉིད་གཞན་གྱིས་བར་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་ཉིད་མཚོན་གཞི་
ལ་མི་སྲིད་པའི་མཚོན་ཉིད་མཚོན་གཞི་ལ་རི་ལྟར་དཔོན་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དོན་ལྡོག་གཞན་ཏུ་དང་།
ཐ་སྐྱད་གཞན་ཏུ་མ་གྱུར་ནས་དང་། འགལ་ནས་དང་། ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་བཞི་སྟེ། བྱས་པ་བྱས་
པར་མཚོན་པ་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་། རྒྱས་བསྐྱེད་བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་བྱས་པ་དང་། དཀར་ཟལ་བ་ལང་
གི་ཐ་སྐྱད་དཀར་ཟལ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་དཀར་ཟལ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའམ། བྱས་པ་
ཉག་པར་མཚོན་པ་ལ་འཇིག་མེད་བཞོད་པ་དང་། སྐྱད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པར་མཚོན་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་
བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚོན་སྐྱེད་སྲ་མ་གཉིས་དང་ཐ་མ་དེ་ཚོས་ཅན། མཚོན་གཞི་
ལ་མི་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ། མཚོན་གཞི་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་
གྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱད་ཅིག་མ་ཚོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར།
འཇིག་མེད་ཚོས་ཅན། ཉག་པའི་མཚོན་ཉིད་མཚོན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་དོན་ལྡོག་
མཚོན་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཇིག་མེད་ཉག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ནི་དོན་ལྡོག་མཚོན་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ལྡོག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་ཡང་དག་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བྱ་བུ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ཉག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་

ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་རི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཚན་གཞི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས་
 གྲངས་སོ། །གཞན་ཡང་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ནམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 མཚོན་བྱ་རྒྱུ་ལ་མཚོན་གྱི་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་ཚོགས་པ་མི་མཚོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡེ་བདུན་
 དུའང་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མ་གསུངས་ཤིང་། འདི་མཚོན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པ་
 མ་གོ་བར་རྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་བཀག་ནས་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་གྲུབ་དགོས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅིང་། མཚན་
 གཞི་དང་མཚོན་བྱ་རྒྱ་སྐད་ཅིག་ལ་འགྲུར་གྱིས་ཐ་དད་དུ་སོང་བས་ཐ་དད་དུ་འབྲུག་ཏེ་དོན་མེད་པའི་སྐྱོས་
 པས་ངལ་བ་ནི་རང་ཉིད་སྐྱོན་པོར་སྐྱུབ་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་གཞན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་དབང་དུ་
 བར་མ་ཚོད་པར་མཚོན་བྱེད་མིན་པར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་མ་འབྲུག་པ་དང་། འབྲུག་ཆེས་པ་
 གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་
 མཚན་ཉིད་གང་ཞིག མཚན་གཞིའི་སྐྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐྱོན་མེད་མོད།
 འགོད་ཚུལ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མ་འབྲུག་པར་ཐལ།
 འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཚན་གཞིའི་སྐྱོགས་གཅིག་ལ་མ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོགས་གཅིག་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་
 ཁས་གྲངས་སོ། །གཞན་དག་མཚོན་ལྡན་གྱི་སྐྱོགས་གཅིག་ལ་མ་འབྲུག་པ་ཞེ་ན། རྒྱས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན།
 བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་འབྲུག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་མཚན་ལྡན་གྱི་སྐྱོགས་གཅིག་ལ་མ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། བྱས་པའི་མཚོན་ལྡན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པའི་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ལ་ལ་
 གཞི་མཚོན་ལ་སྲིད་ཀྱང་མ་འབྲུག་པ་ཞེ་ན། སྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཤིང་། ལྟོ་སྒྲིབ་བ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་
 མཚན་ཉིད་མ་འབྲུག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་གཞི་མཚོན་ལ་སྲིད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག དེ་རང་དབང་དུ་མཚོན་བྱེད་
 མིན་པ་སྡེ་དེའི་དོན་ཡང་རང་དབང་དུ་དེ་ལ་འབྲུག་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྡེ། འུ་ལྟོ་རྟོ། འབྲུག་པ་མེད་པ་ནི་འབྲུག་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །འདི་དང་འབྲུག་ཆེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་ནི་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་

གྲེ་བྲག་སྒྲོར་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་འདི་མ་འབྲེལ་བ་མིན་ཏེ། དེ་རང་དབང་དུ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ན་
 དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ས་ཤེས་པར་འབྲེལ་བའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། བ་དང་མེད་ནས་དང་།
 འགལ་ནས་དང་། མཚོན་གཞིས་འབྲེལ་བར་དུ་བྲས་ནས་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐད་
 ཅིག་མ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་མེད་སོགས་ཐ་སྙད་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་འགོད་པར་
 འོག་སྒྲོག་ཤལ་ཁ་སོ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་
 གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་གཞི་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚོན་འདོད་མེད་པར་
 ཞུགས་པའོ་ཞེ་ན། མེད་དགག་ཚོས་ཅན། རི་བོང་གི་རྩ་མཚོན་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཐལ། རི་བོང་གི་རྩ་
 མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མིན་པའི་སྲིད་ཏེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷ་མའི་བསལ་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 སོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རང་གི་མཚོན་བྱར་བཟུང་བ་དེ་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པ་ཞེ་
 ན། རང་གི་མཚོན་བྱར་བཟུང་བ་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བའི་སྲིད་
 ཐལ། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ཅིང་རང་གི་མཚོན་བྱར་བཟུང་བ་དེ་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལ་
 འབྲེལ་བ་སོ། །འདོད་ན་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དོན་བྱེད་རྒྱས་མེད་ཀྱང་དེར་འགྱུར་
 རོ། །ལ་ལ་གཞི་མཚོན་ལ་འབྲེལ་བྱང་གཞན་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ་ནི། ལྟོ་སྒྲིབ་བ་དང་རྒྱས་བསྐྱེད་ཚོས་
 ཅན། ལུས་པ་དང་བྲས་པ་མཚོན་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ཐལ། ལུས་པ་དང་བྲས་པ་མཚོན་པའི་གཞི་
 མཚོན་ལ་འབྲེལ་བྱང་གཞན་ལ་ཞུགས་པའི་སྲིད། ལུས་སྲི་མ་མ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་གཞན་མིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་དེ་མཚོན་བྱེད་མིན་ཡང་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟེ། །ལྷ་སྒྲོལ་
 མའོན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་རྣམ་བཅད་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་གྱིས་དེའི་མཚོན་བྱར་འདོད་པ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ན་འབྲེལ་བའི་སྲིད་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
 ལྷ་སྲི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ལྷ་སྲི་མི་རུང་ལ། དེ་ཁོ་ན་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ན་འབྲེལ་བའི་སྲིད་
 སྲིད་ཅིང་། དེ་ལ་མ་འབྲེལ་ན་མཚན་ཉིད་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་ལྷ་སྲི་མ་སོ་དེ་དེས་པར་ཚང་བ་གཅིག་
 མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བའི་སྲིད་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་སྲིད་དང་། འབྲེལ་བའི་
 མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བའི་སྲིད་སྟེ། ལུས་པར་མཚོན་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དང་། བེམ་པོ་མཚོན་པ་ལ་

སྐད་ཅིག་མ་བཤོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཆ་བ་ན་དེ། བྱས་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱས་པའི་ཐ་
སྐྱད་དུ་མཚོན་པ་ལ། རྒྱས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་དུ་བཤོད་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མཚོན་འདོད་མེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་འདྲིར་མ་འདུས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་མིན་པའི་ཕྱིར།
འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་པར་སྤར་བསྟན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་བཅད་
མེད་པའི་སྐྱོན་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་བཤོད་པ་ལྟ་བུར་དེ་འདྲིར་མ་འདུས་སོ་ཞེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེས་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཞེས་བཤོད་
པ་ལྟ་བུ་རྣམ་བཅད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱང་། དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་སྐྱོབ་དཔོན་མི་བཞེད་ཀྱི་
སྐྱོར་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཚོད་རིགས་ལས། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་ནི་ལྷག་པའོ་ཞེས་
དང་། གཅིག་གི་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཅིག་ཤོས་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
གཅིག་གི་ངག་སྐྱོར་བ་སྐྱོན་དུ་འགོ་བའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དེ་དེ་ལ་ལྷག་པ་བརྗོད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚར་
བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་སྐྱོ་ལས། རྣམ་དབྱུང་
མེད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བསལ་བྱ་ལས་གཞན་
པའི་བསལ་བྱ་མེད་པས་གངས་གཅིག་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཅན་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་ཉུགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཉུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྟོག་པ་པན་ཚུན་
བསྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚན་མཚོན་རྟོགས་པ་
པན་ཚུན་བརྟེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཤོད་པ་ལྟ་བུ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་
དེའི་མཚོན་བྱས་འབྲེལ་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་
འགལ་བས་སོ། །འདྲི་ནི་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཉིས་ཀ་དེས་
པར་མི་སྲིད་ཅིང་། མ་དེས་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་འབྲེལ་བ་མ་དེས་ཏེ། གཞི་མ་དེས་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དེས་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱུང་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་ཉེས་ཤེ་ན།
གཏན་ལ་པབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། པན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་
པ། །མེད་པས་གཉིས་ཀ་འཛིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེས་མི་རུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་

གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་ངེས་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཚིགས་ཐིགས་
བར། ངེས་བར་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་སྲིད་འདི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ། འདི་ལའང་སྲ་མ་བཞིན་མ་
ཁྲབ་བར་འདུའོ། །ཅི་སྟེ་རང་སྟོག་རྣམས་མེད་འདིར་མ་འདུས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་གྱིས་ཁྲབ་བར་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཞིང་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་མིན་པས་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་མི་འབྲད་དོ། །དོན་སྟོག་གཞན་འགྲུར་ལའང་མི་སྲིད་པ་ནི་མ་ཁྲབ་པ་དང་ཁྲབ་མཉམ་ནི་ཁྲབ་
ཆེས་སྲུ་འདུས་ལ། གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའང་ཅི་རིགས་པར་མ་ཁྲབ་དང་ཁྲབ་ཆེས་སྲུ་འདུས་པར་སྲར་བཤད་
ཅིང་། མཚན་གཞི་ཁོ་ནའི་སྟོན་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་མི་རིགས་པར་བཤད་ཐིག་ཏེ། རིན་ཆེན་གྲགས།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་སྲིད་པར་འདུས་ཟེར་བ་མི་འབྲད་དེ།
དོན་སྟོག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །གསུམ་པ་གངས་ངེས་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་ལ་མ་ཁྲབ་ན། མཚན་ཉིད་མ་
ཁྲབ་པ་ཡིན་ལ། ཁྲབ་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་མ་ཁྲབ་ན། མཚན་ཉིད་ཁྲབ་ཆེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྲབ་ན་མཚན་
ཉིད་ཡང་དག་ཡིན་པས་རྣམ་བཅད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གཉིས་སྲུ་ངེས་པས། ཡོངས་གཙོ་ལ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེས་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས། རང་ཉིད་ཚིག་
ཐུང་ངོ་བོའི་སྒྲ། །མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག །སྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །འདོད་སྤྲུམ་མ་ཁྲབ་
སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། །ལྟ་སྟོང་། དེ་ཅམ་ཉིད་དོན་དམ་པར་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་
ཉིད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་མེད་པ་དང་། ཁྲབ་པ་ཆེས་པ་སྟོག་པའི་སྲིད་ཞེས་སོ། །སྟོན་འདི་དག་མཚན་ཉིད་གཞིར་
བྱས་ལ་བཙུན་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞིའམ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚོན་
བྱ་དོས་བཟུང་། དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད། བསལ་བྱའི་དབྱེ་བ་དགག་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་ལ་གསུམ་ལས། དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རིགས་སྒྲ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བ་ལང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་དེ་
མཚོན་བྱ་མིན་ལ། དེ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པ་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད།
དེས་ན་དེ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྟོའི་ཆོས་སྟོ་བཏགས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའང་མི་འབྲད་དེ། དངོས་མེད་

ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བུས་མེད་ཚོས་ཅན། རང་གི་
མཚོན་བྱ་དང་བདག་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རང་གི་མཚོན་བྱ་དེ་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེས་འཇིག་
མེད་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་ས་དེ་རང་བཞིན་ཉལ་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
མཚོན་བྱ་སྲིད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དན་འབག་ན་རེ། རྒྱ་ཚོས་
ཞེན་རྒྱུ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཉལ་ས་ཚོས་ཅན། ཉལ་ས་འཇིན་པའི་མཚོན་བྱར་ཐལ།
ཉལ་ས་འཇིན་པའི་རྒྱ་ཚོས་ཞེན་རྒྱུ་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་དོན་ལྡོག་གི་རྒྱ་མཚོན་གྱི་དོན་ཚོ་དང་རྒྱ་
ཚོ་མ་འཇུག་པ་ཚོགས་པའི་ཞེན་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཚོ་ནི་རྒྱ་གུའི་སྲིད་ཀྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་གཞན་རིགས་
མདོན་སྐྱེས་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྲི་ཤར་བ་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
འཇིན་སྲངས་དོན་ལ་མ་འཇུག་པ། རྒྱ་མཚོན་ཉིད་འཇིན་པའི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཉོག་པ་དེ་
ལ་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྲི་ཤར་བའི་ཆ་ནས་དོན་ཚོ་དང་། དོན་ལྡོག་རྒྱ་མཚོན་རྒྱས་པའི་མིང་སྲི་ཤར་བའི་
ཆ་ནས་རྒྱ་ཚོ་ཟེར་ཞེས་དེས་ཞེན་པ་རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་ཞེན་པར་བྱར་རྒྱུ་དོ་ལོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དང་རྒྱ་
རྒྱར་བ་དེ་མཚོན་བྱ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་
ཚོངས་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་དེ་འབྲའི་ཉོག་པས་ཞེན་
པར་བྱར་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོག་པ་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བྱས་པ་
ཞིགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེར་སང་པལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེས་
མེད་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཞིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་སོགས་
འདུས་པ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་ཐ་སྙད་མཚོན་པར་ཐལ། བ་ལང་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བ་ལང་ཐ་སྙད་ཚོས་ཅན། བ་ལང་རྒྱ་ཐལ། འོགས་སོགས་འདུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བུས། ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་དང་རྣམ་ཉོག་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་གཞན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོན་ཅན་
གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལུས་རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་
ལས་དེའི། །རྒྱ་མཚོན་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་གྲུབ། །ཅེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། གང་ལ་གང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་
མཚོན་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཐ་སྙད་བྱར་རྒྱུ་འདི་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཁོ་ན་

ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། བ་སྣང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
སོ། །མཚོན་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་མཚོན་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བཟེར་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་
མཚོན་གཞི་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའོ་ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ལྷམ་བྱ་ནི་མཚོན་གཞི་ཡིན་ལ་
ཞེས་དང་། མཚོན་གཞི་ནི་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོའོ་ཞེས་དང་། ཨ་ཇ་རྒྱས།
གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཚོན་གཞི་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བ་སྣང་བྱར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་
བས་སོ་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། བྱས་པའི་བ་སྣང་བྱ་རུང་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཡིན་གྱི་བ་སྣང་བྱ་རུང་ཡིན་
པ་ལ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཅེས་བྱར་རུང་མོད་ཀྱི། དངོས་ལན་ནི་ཏགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱས་མ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚོན་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་སྣང་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ནི།
རྒྱ་མཚོན་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཚོས་མཚོག་ལས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་མཚོན་ཉིད་
བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། ལུ་པ། རང་ལྡོག་གི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ཚད་མས་དེས་པར་བྱ་བ་ཞེ་
ན། དོན་བྱེད་པ་ཚོས་ཅན། མཚོན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རང་ལྡོག་གི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ཚད་མས་དེས་པ་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙང་ནགས་པ་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་གཞི་ལ་གྲུབ་ཅེ་ན། བྱས་པ་
ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
མཚོན་ཉིད་ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། བྱས་པའི་རྣམ་འཛོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུ་མིག་པ་ཚོས་གསུམ་ཚང་
བ་སྟེ། རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཡིན། མཚོན་ཉིད་གཞན་གྱིས་གཞག་བྱ་མིན། གཞི་ལ་གྲུབ་པའོ་ཞེ་ན། མཚོན་
ཉིད་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོན་ཉིད་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་བཏགས་ཡོད་རྒྱང་པར་གྲུབ་པ་མཚོན་
ཉིད་དོ་ཞེ་ན། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་རྒྱང་པར་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། མཚོན་བྱས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྗེས་ཡོད་རྒྱང་པར་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་ན་མཚོན་ཉིད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་པར་བྱར་རུང་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ། རྒྱུ་
སྐྱོར། གང་ལས་དེ་ཚོད་པ་མེད་པར་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་བྱ་བ་དེ་

ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ཀྱང་སྤྲོ་མ་ལྟར་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་
 ཆེས་སེལ་ལོ། །གསུམ་པ་བསལ་བུའི་དབྱེ་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པ་སོགས་རང་རྣོག་ཐ་སྙད་དུ་མ་གྲུབ་
 པ། ཐ་སྙད་གཞན་གྱིས། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོས་གང་
 བཏགས་ཡོད་རྒྱུ་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཞོད་པ་གཉིས་
 གྱི་དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་བཞོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱིས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་། སྐད་ཅིག་དང་། རྒྱས་བསྐྱེད་གྱིས་བྱས་པ་དང་།
 སྐད་ཅིག་གིས་བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་བཞོད་པ་སྟེ་བུའོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཚོས་ཅན།
 མཚོན་བུའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ། ཚོས་གང་བཏགས་ཡོད་རྒྱུ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མཚོན་བུ་སྐྱོན་མེད་
 ལ་ཁེགས་པ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་གཞན་གྱིས་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ནི། བཏགས་ཡོད་རྒྱུ་པར་གྲུབ་
 ཀྱང་མཚན་ཉིད་དུ་དཞོན་བུ་དེའི་རྣམ་པར་གཞག་བུ་མིན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། མི་སྲིད། མ་ཁྲབ། ཁྲབ་ཆེས།
 ཁྲབ་མཉམ་པའི་ཐ་སྙད་གཞན་གྱིས་བཞི་སྟེ། མི་ཉག་པར་མཚོན་པ་ལ་མི་ཉག་པ། དིག་བྱ། དིག་པ། རྒྱས་
 བསྐྱེད་བཞོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དུ་དཞོན་བུ་ཚོས་ཅན། ཐ་སྙད་གཞན་གྱིས་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་
 དེ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་བུ་མིན་མཚན་ཉིད་དུ་དཞོན་བུ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐ་སྙད་
 མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཚོན་བུ་མཚན་གཞི་ལ་ངེ་ལྟར་དཞོན་བུ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ།
 དབྱེ་ན་ཐ་སྙད་དོན་རྣོག་གཞན་དུ་མ་གྱུར་ནས་དང་། འགག་ནས་དང་། ཐ་སྙད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་སྟེ།
 རྒྱས་བསྐྱེད་བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་བྱས་པ། བྱས་པ་སྐད་ཅིག་མར་མཚོན་པ་ལ་སྐད་ཅིག་བུམ་པ་ཉག་
 པར་མཚོན་པ་ལ་འཛིག་མེད། བྱས་པ་བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་བཞོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མཚོན་
 བུ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཐ་སྙད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་གཞི་
 བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དིགས་པའི་དབང་
 རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་པལ་ཆེར་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། མཚོན་བུ་
 ལ་སྟོས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་རྣམས་འཛོག་པས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་དུ་གྲུབ་ན་མཚོན་བུ་འང་སྐྱོན་མེད་
 དུ་གྲུབ་ཅིང་། མཚན་གཞི་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་པས་མཚོན་བུའི་ཡང་སྐྱོན་མིན་

བོ། །གསུམ་པ་མཚོན་བྱེད་རྩེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསལ་བྱ་བཞིའི་
 དང་པོ་ནི། རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱས་པ་སོགས་མཚོན་བྱ་བམས་ཅད་མཚན་
 གཞིའི་རྩེན་དུ་རྒྱང་བས་མཚན་གཞིའི་རྩེན་མིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། རྒྱ་
 བ། མཚན་མཚོན་གྱི་ཚོས་རྒྱང་གཅིག་བརྟེན་པ་ཞེ་ན། བ་ལང་ཚོས་ཅན། མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ།
 མཚན་མཚོན་གྱི་ཚོས་རྒྱང་གཅིག་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་བྱ་མི་བརྟེན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་
 གྱི་རྩེན་བྱེད་པའོ་ཞེ་ན། རྒྱས་པ་རྒྱས་པའི་མཚོན་གཞིར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་མཚོན་བྱ་བརྟེན་པ་ཞེ་ན། རྒྱས་
 བསྐྱེད་བྱས་པའི་མཚན་གཞིར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་རྒྱང་གཅིག་བརྟེན་པ་ཞེ་ན།
 མཚན་མཚོན་སྐྱོན་ཅན་ཚོས་ཅན། མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཚོན་
 གཞིར་རྒྱང་བར་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། རྒྱ་བསལ། མཚན་མཚོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གཞི་ནི། མཚན་ཉིད་གཏུན་ལ་འབབས་པའི་དང་། རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྐྱོད་དུ་མཚོན་པའི་
 གཞི་གཉིས་པོ་ཞེས་པའང་སྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་གཞིར་རྒྱང་བ་དང་། གང་ཞིག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གཞི་དེ་
 དེའི་མཚན་གཞིར་མི་རྒྱང་སྟེ། དེ་ཡིན་མིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐུན་དཔེ་ཤེས་འདོད་
 ཚོས་ཅན་དུ་མི་རྒྱང་བ་བཞིན་ལོ། །གངས་ཤེ་ལ་སོགས་པ། དངོས་པོ་གནས་ཐབས་ཀྱི་དང་། སྐྱོན་ཡོན་
 བརྟེན་པའི་མཚོན་གཞི་སྟེ། བ་ལང་མཚོན་པ་ལ་དཀར་ཟལ་དང་། མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ཅམ་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཏེ། བ་ལང་ལ་ལྟོས་ཏེ་དཀར་ཟལ་དང་། ཉ་ལྟ་བུའོ་
 ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་དགག་
 པ་ནི། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་བྱམ་པ། འཇིག་མེད། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་གསུམ་
 མོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་མི་བརྟེན་པ་
 གཉིས་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་གཞིར་བཀོད་ཀྱང་ངེ་ལྟར་མཚོན་པ་ལྟར་དོན་ལྡོག་གི་རྩེན་མི་
 བྱེད་པ་དང་། མཚན་གཞིར་བཀོད་ཀྱང་མཚོན་ཚོས་གྱི་རྩེན་ངེ་ལྟར་མཚོན་པ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ཞེ་ན། དེམ་
 པ་ལྟར། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱས་མ་ངེས་ལ། དབྱེ་བ་ཡང་། ཚུ་མིག་པས། མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པ་ལ།
 མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལྟར་བཞི་ཡོད་ལ། མཚོན་བྱ་མི་བརྟེན་པ་ལའང་ཐ་སྐྱོད་མཚན་གཞི་

ལ་མི་སྲིད་པ་ལྟར། གཞི་ཡོད་ཅེས་པའང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་ན་མཚོན་བྱའང་མི་བརྟེན་ལ།
དེ་བརྟེན་ན་དེའང་བརྟེན་ཞིང་། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་ལའང་དེ་དང་འབྲ་བས་སོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་
ནི། སྤྱི་རིགས་ནས། མཚན་གཞིར་མི་རྩུང་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་ལ་སྲིད་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མཚོན་
བའི་གཞིར་མི་རྩུང་བར་གྲུབ་པོ། །དགྲེན་ཐ་དད་མེད་ནས་དང་། འགལ་ནས་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དང་།
ཚད་མས་མ་གྲུབ་ནས་མཚན་གཞིར་མི་རྩུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མེད་ནས་དང་། མཚོན་བྱ་
དང་ཐ་དད་མེད་ནས་གཞིར་མི་རྩུང་བ་གཉིས་ཏེ། བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་། བྱས་པ་མཚོན་
གཞིར་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །འགལ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་བྱས་པར་མཚོན་པ་ལ་འཇིག་མེད་དང་། འགྲུའི་
བྱས་པ་གཞིར་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་འགྲུའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ལ་འགྲུའི་དངོས་པོའི་
གཞིར་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ནི་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་ཡིན་པས་མཚོན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་བཅུའོ། །གཉིས་
པ་རང་སྤྱོད་དོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱོད་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བའི་སྤོ་ནས་དེས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གཞན་སེལ་བ་
ཡིན་པས་དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་སྤོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱོད་དང་དོན་སྤོག་སྐྱབ་པའོ་ཞེས་པ་
མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་ཚོས་ཅམ་དོར་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་པར་ཐལ་ལ། དེ་སྤོག་ཚོས་པ་རྣམས་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་
དགག་པ་ཚོས་ཅན། བྱིད་བཀག་པ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་ཚོས་ཅམ་དོར། བྱིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན། སྐྱབ་ཚོས་ཅམ་དོར། བཀག་པ་སྐྱབ་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །བྱུང་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་
ཅན། དངོས་འགལ་གྱི་དགག་པ་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱབ་ཚོས་ཅམ་དོར་ཡིན་མ་
ཡིན་དངོས་འགལ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཚོས་གསུམ་གྱིས་མ་
ཡིན་དགག་སྐྱབ་ན་སྐྱབ་པ་མེད་དགག་སྐྱབ་ན་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རི་རྣམ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་
གྱི་དང་པོ་དངོས་ནི། རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་གཞི་སྤོག་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་འགལ་པོ། །གཉིས་པ་
དེས་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། དཔེ་ནི་སྤྱི་བུའི་སྤྱིར་དུ་མཚན་ཉིད་རྒྱས་བསྐྱེད་གཞན་རིག་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཉོག་པས་རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་ཞེན་རྩུང་གི་ཆ་མཚོན་བྱ་དེ་བཞིན་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་
པ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གི་ལུགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། ཞེན་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་པ་དེ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་སོ་ཞེ་ན། མཚོན་

བུ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྲུབ་པ་ཡོད། ཚོས་མཚོག་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱས་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། གཞན་རིག་
 མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ཆ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྲུབ་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཉལ་སྐྱེས་ཐལ།
 ལྲུས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བ་ཅིང་། ཚུལ་གསུམ་པར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། མཁས་པས་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ན་སྤར་གྱི་བརྟུན་པས་འགྲུབ་ལ། ཚོངས་
 བ་ལ་སྤར་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་ལས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱན་པོ་ལ་མཚན་མཚོན་གྱི་
 བརྟུན་འབྲེལ་སྤར་བ་ལས་འགྲུབ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། མངོན་སུམ་དུ་སྤར་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་
 ཚོངས་པ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་ལ། ཚོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་
 མངོན་སུམ་ཉིད་ལས་སོ་ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཐ་
 སྙད་ལྷགས་པ་ཉིད་ལས་ཐ་སྙད་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་
 མཚན་སྟོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལན་གཅིག་ཐ་སྙད་ལྷགས་པ་ལས་ཀྱང་
 འབྲེལ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་དང་། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་བྱུང་བ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་
 བརྟུན་ནས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་བྱུང་བའི་དག་ལས་
 བེ་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དཔེར་ཀྱན་ཏུ་རྒྱུའི་ཉལ་སྐྱེས་ཀྱི་གཏན་ལུང་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་ལས་
 ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་རྗེས་སུ་བརྟུན་པ་དང་། གཏན་ལུང་བསྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་སོ་སོར་མཚོན་ཚུལ་
 ལ། རང་སྟོག་ལ་བརྟེན་པར་དང་། གཞན་སྟོག་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་དང་། འགའ་མཚུངས་ཀྱི་སྤྱིར་བ་
 བཞད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཚོད་སྤར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། སྤྱིར་མཚོན་ཚུལ་
 བེ། ལུས་པ་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་རིགས་ཀྱང་ད་ལྟ་བ་དང་སྟོ་བསྟན་པ་ན་ལུས་པ་མཚན་གཞི་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་
 ལྱར་བྱང་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་པ་ཅ་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་རིམ་པ་དང་མཚན་གཞི། མཚོན་བྱ། མཚན་
 ཉིད་དང་། གཞི་སྟོག་རང་སྟོག་དང་། ཉེན། ལྱ་བ། བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་མཚོན་གསུམ་ཀྱི་རྒྱས་

བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་བར་མ་ཚོད་པར་དབང་དུ་མཚོན་གྱེད་གྲུབ་པ་དང་། བྱས་པ་མཚོན་གྱུར་
མཚོན་པ་ལ་བར་ཚད་པར་མཚོན་པར་བྱར་བྱུང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བྱམ་པ་མཚན་གཞིའི་ཉེན་དུ་མཚོན་པའི་
གཞིར་བྱར་བར་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་བོད་རྒྱལ་ས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
མིན་གཉིས་ཀས་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཐ་
སྙད་བྱར་མི་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་
མིན་གཉིས་ཀས་བྱུང་སྟེ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སོ་ཟེར་རོ། །མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་མཚོན་གཞིས་བྱུང་སྟེ་གཞིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་སོ། །འོན་
ཀྱང་གཞི་མིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཞི་མིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་མཚོན་ཚུལ་ནི། ལྷན་
བསྐྱེད་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་བྱས་པ་བར་མ་ཚོད་པར་དབང་དུ་མཚོན་གྱེད་དུ་གྲུབ་པ་
དང་། བྱས་པ་ལྷུ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་བྱར་མཚོན་པ་ལ་ལྷུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་མ་ཚོད་པར་མཚོན་པར་བྱར་བྱུང་དུ་
གྲུབ་པ་དང་། བྱམ་པ་བྱས་པའི་མཚོན་པའི་མཚོན་པ་ལ་བྱས་པ་མཚོན་པའི་གཞིར་བྱར་བར་གྲུབ་
པའོ། །འདིར་ཡང་མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཞི་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀས་བྱུང་སྟེ་གཞིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་
བྱས་པའི་གཞིར་ཚད་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་མིན་པས་སོ་ཞེ་ན། །བོད་དག་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་
སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཉེ་སྲིད་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་མཚོན་ཚུལ་ཚོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་
ཚོད་ལན་དང་། ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ལ་དང་།
ཅ་བའི་གཞི་མཚོན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པ་དགོད་པ་ནི། མཚན་
ཉིད་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་མཚན་
ཉིད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མིན་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཆེས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་མིན་པ་ལ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་མ་ཞུགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་ཐ་སྙད་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས་དགག་པ་ནི། གཙང་ནག་
པས། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་མིན་པས་རང་སྟོག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པས། བྱུང་
ཆེས་པ་མིན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་ལྡན་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པས་མི་སྲིད་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་

ན། མཚོན་བྱ་མིན་པ་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་བྱང་བྱ་མཚོན་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་
མཚོན་ཉིད་དུ་བཤོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་སྲིད་པ་ཐལ། མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་
སྙད་ལྡན་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞི་མཚོན་ཐ་དད་མེད་ནས་མཚོན་ཉིད་མཚོན་གཞི་ལ་
མི་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །བསལ་པ་པས་སྒྲངས་སོ། །ཡང་མཚོན་བྱ་མིན་པ་ལ་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་
སྙད་བྱར་བྱང་བྱ་སྐབ་པ་ལ་འགལ་བའི་ཉམས་སྲུ་མི་འགྱུར་བར་ཡང་ཐལ་ལོ། །སྲ་མ་ཉམས་མ་གྲུབ་ན་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །ཚུ་མིག་པས།
མཚོན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་དེ་མཚོན་བྱ་རྟེན་གྱི་རིགས་མཐུན་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་
མ་ཞུགས་ཤིང་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་མཚོན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པས་སྐྱོན་གཉེས་ཀ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ཚོས་ཅན། དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་བརྟེན་པར་ཐལ། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་
མཚོན་གཞིར་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་ཡིན་མྱོད་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་དང་ཐ་དད་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། ལྷུས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། མཚོན་
ཉིད་ཐ་སྙད་བྱ་བྱང་གི་རང་ལྡོག་ཏུ་ཐལ། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དོན་ལྡོག་ཚོས་
གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱ་ཐལ་ཉེ། སྲ་ཕྱིའི་བྱུང་པ་པས་སྒྲངས་སོ། །དེ་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་མིན་
ཉེ། མཚོན་ཉིད་མིན་པས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་པའི་ལྡོག་པའང་བུམ་པ་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་
མི་རིགས་ཉེ། དེ་ལ་བུམ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷུ་སྐྱོད། སྐྱེའི་སྐྱོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལྡོག་
ཚོས་ཅན། མྱོད་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་མིན་པར་ཐལ། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་
བྱར་བྱང་མིན་པའི་ཕྱིར། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་གཞི་ལ་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞུགས་པའང་མི་
འཐད་དེ། ཐ་སྙད་སྐྱོན་ལོན་པས་མཚོན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་གི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཚོས་ཅན། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་ལ་གཞན་སེལ་ལས་འཇུག་པའི་སྐྱོན་རོན་
མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མིན་བསལ་ནས་མཚོན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །མི་གཙོད་ན་ནི་དེ་རི་ལྟར། །ཞེས་སོ། །ཉམས་

བྱུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱུང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞི་བྱུང་དེ་
 ལས་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཡོད། དེ་ཉིད་དུ། དེ་ལས་ཐ་དད་མིན་དེ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཚོས་
 གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ལ་ཞུགས་པས་མི་སྲིད་པ་མིན་ལ། རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་ཞུགས་པས་
 བྱུང་ཆེས་པ་མིན་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་ཚུལ་ལྟར་ཞུགས་ན་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལ། མ་ཞུགས་ན་ལན་དུ་མ་
 འབྲེལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རང་སྟོན་ལ་བརྟེན་པར་མ་ཞུགས་པས་མ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ན་མེ་དུ་བ་ལ་མ་
 ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་འདྲི་བའི་སྐབས་སུ་རང་སྟོན་དང་
 དེ་མཚོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་བཏགས་ནས་ལན་འདེགས་པ་ནི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་རང་
 ལེན་གདབ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དེས་རང་གི་མཚོན་གཞི་མ་ལུས་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཚན་
 ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱུང་ལ་ཞུགས་ཤིང་། བྱུང་སྟེ། འཇུག་སྟེ། མཚན་གཞི་མ་ལུས་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་
 ཅན་དང་ཞེས་སོ། །དེས་ན་མི་སྲིད་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་བསལ་བུའི་རིགས་མི་མཐུན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་
 བྱར་མི་བྱུང་གི་མཚོན་གཞི་མ་ལུས་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་ལྟར་འཇུག་པ་ཁེགས་པས་མི་མཐུན་སྟོན་ལ་བྱུང་
 ཆེས་པའང་མེད་དོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱུང་ནི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱུང་མིན་ཏེ། བར་མ་
 ཚོད་པར་རང་དབང་དུ་མཚོན་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤངས་ནི། མ་བྱུང་སྟེ།
 མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དངོས་འགལ་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་
 བྱར་མི་བྱུང་ཡང་ཡིན། །དེ་དང་དངོས་འགལ་ཡང་ཡིན། གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་འགལ་ལ།
 བན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་སྐད་ཟེར་བ་ནི། བོད་སྐད་མ་དག་གིས་
 གྲང་དགོངས་པ་མ་ལོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་མ་དག་དུང་བ་མཚོན་བྱར་མི་བྱེད་གྱི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་བཞེད་
 བས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་དེ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་མི་བྱུང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་
 བྱར་བྱུང་དེ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་གྱི་
 ཡང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པར་
 ཐལ། མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་
 དེའི་མཚོན་བྱར་འགལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཡང་མཚོན་བྱར་མི་འགལ་ཏེ། མཚན་མཚོན་གཉིས་པོ་དེ་གཞི་

གཅིག་ལ་ཐ་དང་དུ་རྟོག་པས་སྤེལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་བརྗོད་བྱ་
 བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཐ་སྣང་བྱར་བྱང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་མིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བྱ་མིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་
 མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོས་ཏེ་མཚོན་བྱ་དེ་རྟེན་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་པར་ཐལ་ཞེ་ན་མ་དེས་ཏེ། མཚན་
 མཚོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཚོན་བྱ་རྟེན་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་དེ་མཚན་ཉིད་དེའི་རིགས་མི་མཐུན་མིན་པས་
 སོ། །ཡིན་ན་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྣང་བྱར་བྱང་ཚོས་ཅན། རོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ལས་
 ལྡོག་པར་ཐལ། རོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྲེལ་བ་ཡོད། རྣམ་
 འབྲེལ་དུ། གང་སྤྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱི། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་སྤྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་
 དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་སོ། །འོན་ཏེ་མ་དེས་ཏེ་དེའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་
 ཡང་བསལ་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་མིན་པས་དེ་ལས་མི་ལྡོག་ཅེ་ན། རོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་
 ཅན། རོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མིན་པ་ལས་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། དེ་བྱིད་ཀྱི་བསལ་བྱའི་རིགས་མི་
 མཐུན་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་མཚན་ཉིད་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྣང་བྱར་བྱང་ཡིན་
 པས་སོ། །འདོད་ན་དེ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྣང་བྱར་བྱང་ལས་ཀྱང་མི་ལྡོག་ རོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་
 མིན་པ་ལས་ཀྱང་མི་ལྡོག་པས་ལྡོག་གཞི་ཅིར་འགྱུར་བ་སོམས་ཤིག འདིས་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་
 མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྣང་བྱར་བྱང་ལ་ཞུགས་ན། འབྲེལ་ཆེས་ཤིང་མ་ཞུགས་ན་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྣང་
 མཚོན་བྱ་མིན་པར་འགལ་ཞེས་པའི་ལན་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བའི་གཞི་མཚོན་ལ་ཞུགས་མ་
 ཞུགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་ལ་གཉིས་ལས་ཚོད་པ་དགོད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། གཞི་རྒྱས་བསྐྱེད་ལྟ་
 བྱའི་གཞི་མཚོན་བྱས་བྱས་ལ་ཞུགས་ན་འབྲེལ་ཆེས་སུ་ཐལ། མཚོན་བྱ་མེད་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར།
 མ་ཞུགས་ན་གཞི་བྱས་པ་དེ་བྱས་པར་མཚོན་བྱེད་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་བསྟན་པ་ལ་
 གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དེ་བྱས་པ་བྱས་པ་མ་ཞུགས་ཤིང་རྒྱས་བསྐྱེད་དེ་གཞི་བྱས་པ་ལ་
 ཞུགས་ཤིང་བྱས་པའི་རོན་ལྡོག་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་བྱས་ཚོས་ཅན།
 ཚོས་གསུམ་ཚང་བར་ཞུགས་པར་ཐལ། རྒྱས་བསྐྱེད་ཞུགས་པའི་སྤྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྣང་བྱ་

རྒྱུ་རྒྱུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་མ་དེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཏེ་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་འགོད་
ཚུལ་ལྟར་མ་ཞུགས་པས་ཐལ་བ་སྤྲ་མ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་མ་ཞུགས་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྲལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀས་བྲལ་བ་འགལ་
ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་གདབ་པ་ནི། བྱམ་བྱས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་མེད་པའི་གཞི་ལ་
ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་བྱས་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཐང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་ལྟར་
མ་ཞུགས་པས། བྲལ་ཆེས་མིན་ཞིང་། ལྷུས་བསྐྱེད་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཞུགས་པས་མཚོན་བྱེད་མིན་པའི་
སྒྲིན་ཡང་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱམ་བྱས་པར་མཚོན་
བྱེད་མིན་ཏེ། བྱམ་བྱས་པ་ཐ་དད་ནས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །འདིས་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་
ཉིད་བྱམ་བྱས་པ་དང་ལྷུས་བསྐྱེད་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྲལ་
མ་བྲལ་གྱི་ཚོད་ལན་ལ་གཉིས་ལས། ཚོད་པ་དགོད་པ་ནི། ལྷུས་སྐྱེད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བརྟེན་
པ་ཁེགས་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། སྤྱི་བཀག་པས་བྱེ་བཀག་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་
ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པ་ཐལ་བ་དང་པོ་མ་དེས་ཤིང་
གཉིས་པ་འདོད་དེ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་བརྟེན་ཡང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་བརྟེན་པས་སོ་ཞེས་པ་མི་
འཐད་དེ། སྒྲོང་ཉིད་ཚོས་ཅན། བྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བྱལ་བར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱི་
ཚོས་ཅན། བྱེ་བཀག་དང་བྲལ་མཉམ་མིན་པར་ཐལ། དེ་བཀག་པས་བྱེ་བཀག་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
རང་ལན་གདབ་པ་ནི། ཏགས་མ་བྱལ་སྟེ། བྱས་པའི་ཐ་སྙད་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བཀག་ཏུ་
མཚོན་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁེགས་མ་ཁེགས་ཀྱི་དང་། གཞི་མཚན་ཐ་དད་མེད་པའི་དང་།
དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཚོད་པ་ནི། བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་
པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྷུས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་མཚོན་བྱམ་བྱས་ལ་ཁེགས་ན་དེའི་ཕྱིར། བྱམ་བྱས་ཚོས་ཅན།
ལྷུས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལ། མ་བྲལ་ན། མཚོན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྲལ་བར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་ཁེགས་ཀྱང་གཞི་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁེགས་ན་བྲལ་ཆེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་མཚོན་བྱའི་

རིགས་མི་མཐུན་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྟོན་བྱར་མི་རུང་ལ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་
གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐལ་བ་སྲ་མ་མ་ངེས་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཐ་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། ལྷུས་བསྐྱེད་དང་བྱབ་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གཞག་པ་ནི། ཅུ་བའི་ཐལ་ཉུགས་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་སྟོན་པར་། བྱབ་ཆེས་པ་མིན་ཏེ། མཚོན་བྱའི་རིགས་མི་
མཐུན་ལ་འགོད་ཚུལ་སྟར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མཚོན་སྟོར་སྟོར་གཅིག་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚན་
གཞི་ལ་མ་བྱབ་པའང་འདོད་དེ། ཤེས་བྱ་བ་ལང་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚོན་གཞི་ཡིན་ཡང་བ་ལང་མིན་
བ་ཁེགས་ཀྱང་མི་ཁེགས་པས་བ་ལང་མིན་པས་བྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཚོད་པ་ནི།
ལྷུས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ན། ལྷུས་བསྐྱེད་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་མཚོན་པའི་
མཚན་ཉིད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཞི་མཚོན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་ལ། མིན་ན་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མིན་
པར་ཐལ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ལྷུས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་
མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལྡོག་པ་མིན་ཞིང་རྟེན་གཞི་ཡིན་པས་སྟོན་གཉིས་པོ་མེད་ཅེས་པ་ནི་མི་འཐད་
དོ། །ལྷུས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཐ་དད་
པའི་བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་མི་སྲིད། ཁྱོད་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲ་མ་མ་གྲུབ་ན།
བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སྲིད་པར་ཐལ། ལྷུས་བསྐྱེད་དེའང་། ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
ལྷུས་བསྐྱེད་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྲར་གྱི་ཉུགས་རུང་ཕྱི་མ་ཁས་སྒྲངས་
སོ། །ཁ་ཅིག་ལྷུས་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྣམ་འཛོག་ཚོས་གསུམ་པའི་རྟེན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཐ་
དད་པའི་བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟེན་གཞི་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་བརྗོད་
པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་དེ་མི་སྲིད་ཀྱང་བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་པ་དེ། དེ་ལས་ཐ་
དད་ཅིང་དེ་དེ་ཡིན་པས་གཞིར་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་ལན་གདབ་པ་ནི། ལྷུས་བསྐྱེད་བྱས་པའི་དོན་ལྡོག་
ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་ལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་གཞི་
མཚོན་ཐ་དད་མེད་པའི་སྟོན་ཡང་མེད་དོ། །འདིས་ནི་བྱས་པ་ལ་ལྷུས་བསྐྱེད་གྱི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་
གྲུབ་ན་གཞི་མཚོན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་ལ། མ་གྲུབ་ན་ལྷུས་བསྐྱེད་གྱི་མཚོན་བྱ་མིན་པར་ཐལ་པའི་སྟོན་

ཡང་དོན་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་བུའི་ཐ་
སྟོང་དང་བྱས་པའི་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་
དེས་ཏེ། རྒྱུས་བསྐྱེད་བྱས་པའི་མཚོན་བུ་དང་མཚོན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་ལྡོག་མ་ཡིན་
པར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ལ། སྤྱི་སྤྱོད་ནི་བྱས་པ་མཚོན་ཉིད་མིན་པའི་ཐ་སྟོང་དུ་མཚོན་པ་ལ་རང་
དབང་དུ་བར་མ་ཚོད་པར་མཚོན་བྱེད་མིན་པར་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུས་བསྐྱེད་མཚོན་བུ་མིན་པར་མཚོན་པ་ལ་
བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་པར་བྱར་བྱང་མིན་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། མཚོན་གཞི་མིན་པར་མཚོན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ནི་
སྤྱོན་ཅན་ཁ་ནའོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་ནི་བྱས་པ་བྱས་པའི་མཚོན་ཉིད་མིན་པར་མཚོན། བྱས་པ་རང་དབང་དུ་
བར་མ་ཚོད་པར་མཚོན་བྱེད་མིན་པར་གྲུབ་པའོ། །རྒྱུས་བསྐྱེད་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་པ་མིན་པར་མཚོན།
རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་མ་ཚད་པར་མཚོན་པར་བྱར་བྱང་མིན་པར་གྲུབ་པ་དང་། བྱས་པ་བྱས་པའི་མཚོན་
གཞི་མིན་པར་མཚོན། བྱས་པ་མཚོན་པའི་གཞིར་བྱང་བ་མིན་པར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མཚོན་བུ་ཡིན་མིན། མཚོན་གཞི་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཚོད་པ་ནི། མཚོན་བུ་མིན་པ་དེ་མཚོན་བུ་ཡིན་ན་མཚོན་བུའི་མཚོན་ཉིད་
བཀག་ནས་མཚོན་པར་འགལ་ལ། མིན་ན་མཚོན་ཉིད་ལ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་
གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། དེ་མཚོན་བུའི་རང་ལྡོག་མིན་པས་མཚོན་བུའི་མཚོན་ཉིད་བཀག་ནས་མཚོན་པ་
མི་འགལ། རྟེན་གཞི་ཡིན་པས་རྣམ་འཛོགས་ལ་སྟོས་ཞེས་གསུང་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཐ་སྟོང་ཚོས་ཅན།
མཚོན་བུའི་མཚོན་ཉིད་བཀག་ནས་མཚོན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། མཚོན་བུའི་རང་ལྡོག་མིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
མིག་པས། དེའི་རྟེན་གཞི་དེ་མཚོན་བུ་མིན་ཞིང་རང་ལྡོག་མཚོན་པ་ཡིན་པས་སྤྱོན་མེད་ཅེས་པའང་མི་
འཐད་དེ། མཚོན་ཉིད་ཐ་སྟོང་ཚོས་ཅན། མཚོན་བུའི་མཚོན་ཉིད་བཀག་ནས་མཚོན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ།
དེའི་རྟེན་གཞི་དེ་མཚོན་བུ་མིན་ཞིང་རང་ལྡོག་མཚོན་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚོན་བུ་མིན་པ་དེ་མཚོན་
བྱར་བརྟུན་བ་མེད་ན་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འདིས་ནི་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་རང་ལྡོག་
མཚོན་ཉིད་ཡིན་པའང་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་གདབ་པ་ནི། མཚོན་བུ་མ་ཡིན་པ་མཚོན་བུ་མིན་
པས་སྤྱོན་དང་པོ་མེད་ལ། མཚོན་བུ་མིན་པའི་ཐ་སྟོང་བྱར་བྱང་མཚོན་བུ་ཡིན་པས་དེ་བར་ཚད་པར་མཚོན་

བར་བྱར་བྱར་མིན་པའི་ཚོས་གྱིས་མཚོན་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་མཚོན་ཆའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་
 མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་མི་མཚོན་གྱི། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པ་དེ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་དེ་མཚོན་
 ཉེ། མཚོན་བྱ་མིན་པར་དེ་བོང་རྩ་ལ་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་
 བོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཚོད་པ་ནི།
 མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཞུགས་ན་ཁྱབ་ཆེས་ལ། མ་ཞུགས་ན་མཚོན་བྱ་
 མིན་པའི་ཐ་སྙད་གཞིར་མི་བྱང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་ལྡོག་
 ལ་ཞུགས་ཤིང་རྟེན་གཞི་ལ་མ་ཞུགས་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། རང་ལྡོག་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་གྱི་
 རྟེན་གཞི་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། དེ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་ལ་
 ཞུགས་པས་སྐྱོན་གཉིས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་འགལ་མཚུངས་གྱི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཉེ། སྐྱོར་བའི་
 དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འགལ་བར་འདྲ་ལ་མི་འགལ་བའི་དང་། མཚུངས་པར་
 འདྲ་ལ་མི་འགལ་བའི་དང་། མཚུངས་པར་འདྲ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་སྐྱོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
 གཞི་མཚན་འགལ་བར་འདྲ་ལ་མི་འགལ་བ་ནི། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཉེ། ཚུལ་གསུམ་
 མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་མཚོན་གཞི། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་
 ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་པ་སྟེ། གཞི་དེ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པས་གཞི་མཚོན་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞི་མཚོན་འགལ་བར་འདྲ་ལ་མི་འགལ་བ་ནི།
 མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བར་མ་ཆད་པར་མཚོན་པར་བྱར་བྱར་བྱུབ་པ་
 ཞེས་བཀོད་པ་སྟེ། གཞི་དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་མཚོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་མཚོན་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། གཞི་མཚན་མཚུངས་པར་འདྲ་ལ་མི་
 མཚུངས་པ་ནི། ལྷན་བསྐྱེད་གྱི་ལྡོག་པ་ཉིད་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྷན་བསྐྱེད་པའོ། །དེའང་གཞི་
 མཚན་ཐ་དད་དེ། ལྷན་བསྐྱེད་གྱི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་བདུས་བྱེ་བའི་ཐ་
 དད་པ་ཅམ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གཞི་མཚོན་མཚུངས་པར་འདྲ་ལ་མི་མཚུངས་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་
 ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱར་གློ་ས་རིག་བྱ་སྟེ། གཞི་མཚོན་གཉིས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཡིན་པས་ཐ་དད་མེད་

དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱའི་བྱེ་
བྲག་མིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཚོན་བྱ་མིན་པ་
ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ་ལོ། །ཅི་ཉེ་མཚོན་བརྟེན་པས་མཚོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། རི་བོང་རྩ་མེད་
ཚོས་ཅན། དགག་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ། འདོད་ན་དགག་པ་ཁེགས་ན་ཁེགས་པར་ཐལ། དེའང་འདོད་ན་
དགག་པ་བཀག་པ་ཚོས་ཅན། རི་བོང་རྩ་མེད་ཁེགས་པར་ཐལ། དགག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་
ལ་ཚོས་ཅན། གཞི་གཅིག་ལ་ཚོས་དངོས་འགལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སྲིད་པར་ཐལ།
བྱས་པ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀོད་ན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། བྱས་
པ་དེ་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀོད་ན་ཡང་སྟོགས་ཁྲུབ་ཚང་བའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་བ་སྲ་མ་བྱུམ་པ་ལས་ཐ་དད་མིན་པས་མ་དེས་སོ། །ཐལ་བ་གཉིས་པའི་བར་བའང་མ་དེས་
ཉེ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཁེགས་ན་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཐལ་བ་
གསུམ་པའི་རྟགས་བྱུར་བྱི་མ་མ་དེས་ཉེ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། གསེར་བྱུམ་རང་མཚན་
ཡིན་མིན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་བྱུམ་རང་མཚན་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཞིང་རང་མཚན་མིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཉིས་པ་པན་ཚུན་དེས་པའི་
རྣམ་གཞག་ནི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ཏུ། གལ་ཉེ་བྱ་
བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར། །འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་བདེན་ཉེ། །ཚོས་ཐ་དད་པར་ཁས་ལེན་ཕྱིར། །དངོས་སུ་ཐ་དད་
མེད་པར་འདོད། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག །ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་སོ། །ཁྲུབ་
མཉམ་པའང་ཡིན་ཉེ། མཚན་ཉིད་ལ་མ་ཁྲུབ་ཁྲུབ་ཆེས་དང་བྲལ་བ་དགོས་པར་གསུངས་པས་སོ། །མཚན་
ཉིད་དོན་གྱི་ཆ་དང་མཚོན་བྱ་བཏགས་ཆ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཞེས་སོ། །ཡང་འདི་དག་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཉིད་ཏུ། དཔེར་ན་ཐག་རིང་སྤང་མ་ན། །ཚུང་ཏུ་ཆེན་པོ་སྤང་བ་བཞིན། །གཟུང་བ་
འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །རི་ལྟར་
རྗེས་སུ་སྤང་བཞིན་བྱས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྤང་བ་ནི། སྤང་བས་པ་དག མཚན་
མཚོན་གྲངས་མཉམ་ཡིན་པས་མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་ཏུ་མ་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་

གཉིས་མི་སྲིད་ཅེས་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་སྤྱི་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་བཞི་བཞི་
 དང་། ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་མཚོན་བྱ་དངོས་པོ་དང་། རང་མཚན་གཉིས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་མི་འཐད་དོ། །ཅི་སྟེ་གངས་མི་མཉམ་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ། །བྱ་བ་ལ་ནི་ཚོད་པའི་
 སྤྱིར། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། །ཞེས་ངེ་སྟར་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་དབང་སོགས་དེ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་
 མ་མིན་པས་དོན་རྟོགས་མཚོན་པ་ལ་བྱེད་པ་གཞན་དོན་འབྲ་བས་ཚོད་པས་ཚད་མ་མིན་པར་གསུངས་ལ།
 སྤྲ་མ་ནི་གཉིས་ཀ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བར་མ་ཚོད་པའི་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བར་
 ཚོད་པའི་དོན་གོ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་མཚོན་རྣམས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་དེའི་མཚན་
 ཉིད་འགོག་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་དང་མཚོན་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་གཞི་ལ་མཚོན་རྣམས་སམ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཚོས་དང་། མཚོན་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སུ་འཛོག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དངོས་དང་དངོས་མེད་
 གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་སྤྱིར་སྤྱི་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟར་དོ། །རྣམས་སྟོག་དང་རྣམས་སྟོག་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྲ་རབས་པ་འདོད་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་བཞག་
 བོ། །མཚན་མཚོན་མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་དང་། །བསལ་བུའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་ཚད་བྱས་མོད་གྱི། །སྟེ་
 བདུན་མདོ་དང་འགལ་བར་མཐོང་ནས་ནི། །རིགས་པའི་དབང་ལྷུག་ལྷུགས་བཞིན་གསལ་བར་
 བཀོད། །རིགས་པའི་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས་མཚན་མཚོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་
 སྟེ་དང་པོ་འོ། །གཉིས་པ་དེས་གཏན་ལ་དབབ་བུའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་སྤྱིར་བསྟན། །བྱ་བར་ཚད་མས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟོགས་བྱེད་སྟོ། །རྟོགས་བྱ་ཡུལ།
 རྟོགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་རིག་
 པར་གནས་པ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྟོའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། སྟོ་དང་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 ཚོས་མཚོག་ལས། །ཤེས་པ་དང་སྟོ་དང་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །འབྲས་པ་

ཡོད། རྣམས་དང་དེ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས། ཉུག་ས་དང་ཉུག་ས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་སྲིད་ཉེ། དེ་
 ཉིད་དུ། རྣམས་དང་པས་དོན་ཐ་དད་པའམ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དང་། གང་
 ཞིག་ཉུག་ས་པའི་དུས་ཉིད་ན་གང་ཉུག་ས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཉུག་ས་དང་ཉུག་ས་ཅན་མ་ཡིན་ཉེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་གཞག་པ་ནི། བཅས་པོའི་རིགས་མི་མཐུན་གང་ཞིག་སྲོང་བྱུང་སྐྱེས་པ་སྟེ། རྒྱན་ལས། རྣམས་ཤེས་བཅས་པོའི་
 རང་བཞིན་ལས། །བརྒྱུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །ཞེས་དང་། རྣམས་འགྲེལ་དུ། སྲོང་བྱུ་ཉིད་སྲིད་སེམས་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། གང་ཟག་བྱེད་ལས། རོ་པོ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྣོན་སུམ་དབྱེ་བ་བཞིའི།
 དང་པོ་ལ། དབྱེ་ན་འཕགས་པ་དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྣོན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣོག་པ་རྣོག་མེད་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ། དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན། ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་པས། དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ཞེས་པ་འཛིན་
 པའི་སྣོན་མ་དེས་ལ། བལ་ཆེར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེ་རུང་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣོག་པས་མ་དེས་ཉེ།
 བརྗོད་པར་བྱ་བྱེད་འདྲེ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེར་རུང་བར་སྤྱང་ནས་སྤྱ་
 དོན་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་སྟེ། རྣམས་དེས་ལས། རྣོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བར་སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་
 ཞེས་སོ། །འོ་ན་གསུགས་མེད་ན་སྤྱ་མེད་པས་རྣོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་སྤྱོན་མེད་དེ། རྣམས་སྤྱི་འཛིན་པས་
 སོ། །གཉིས་པ་ལ་གང་ཟག་ རོ་པོ། ལུལ། བྱེད་པའི་སྣོན་སུམ་དབྱེ་བ་བཞིའི། དང་པོ་ལ། རྣམས་དོན་འདྲེས་པར་
 སྤྱང་བ་བརྟེན་ལ་བྱུང་བའི་རྣོག་པ་དང་། འདྲེས་པར་མི་སྤྱང་ཡང་འདྲེར་རུང་བར་སྤྱང་བ་བྱིས་པ་སོགས་བརྟེ་
 ལ་མ་བྱུང་བའི་རྣོག་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚད་མ་ཚད་མིན་རྣམས་མ་འཁྲུལ་བ་དང་འཁྲུལ་བ་
 གཉིས་ཉེ། དང་པོ་ནི་རྗེས་དབག གཉིས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། དོན་སྤྱི། རྣམས་སྤྱི། དེ་
 གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་གསུམ་མམ། རིགས་སོགས། འགྲེལ་བ། རྣམས་དོན་འཛིན་པ་གསུམ་དུ་སྣོན་གྲོས་གཉིས་
 གྱིས་བཤད་པ་སྤྱར་རམ། དོན་གྱི་རོ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་རྣོག་པ་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་ལ། དེས་པ་དང་ཐེ་
 ཚོམ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་རྣོག་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་
 ཏུ། ཐེ་ཚོམ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་དེས་པ་ཡིན་ཉེ་ཞེས་དང་། དེས་པ་ནི་གཏན་ལ་ཤེབས་པ་སྟེ་ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་པ་དང་། ལྷན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཞེན་ཡུལ་སྐྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། རྗེས་དཔག་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའོ། །དབྱེ་ན་མི་རྟོག་པ་
ལ་རྟོག་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱི་གཅིག་ཏུ་དང་། མཚན་མོ་རྒྱ་ཐེར་གྱི་གོས་དཀར་པོ་ལ་སེར་པོ་དང་། མགལ་མེ་ལ་
འཁོར་ལོར་ངེས་པ་སྟེ། རོ་སོ། དུས། རྣམ་པ། ཡུལ་ལ་སྐྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་ལ།
མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཐའ་གཞན་ཏུ་དོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་
གང་ཟག་གིས་མ་ངེས་ལ། གཙང་ནག་པས་ཡུལ་ལ་ཅེ་གཉིས་སྐྱ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་མེད་ལ་ཐེ་
ཚོམ་གྱི་སྐྱོས་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་མ་ངེས་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། རྒྱུ་
སྐྱོར། ཐེ་ཚོམ་ཡང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་དུ་རྒྱ་དང་
བག་ལ་ཉལ་གཉིས་སམ། ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སོ། །བག་ལ་ཉལ་ལ་
རྟོགས་ལ་སྐྱོས་མ་སྐྱོས་གཉིས་ཏེ། མ་ངེས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་དཔྱོད་སྟེ་སྟེ། །གཉིས་པ་
ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་བྱེད་བྱེད། བརྟེན་ཚུལ། དོན་རྟོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་བྱེད་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ དོན་རང་བཞིན་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མི་
འཐད་དེ། དངོས་སྐྱ་བརྟེན་བྱེད་པ་མི་རུས་པའི་སྐྱེད་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དཀའ་དང་མི་རུས་འབྲས་མེད་
སྐྱེད། །དངོས་པོ་ལ་མིན་ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་བརྟེན་བྱེད་གཏན་མ་ཡིན་དུ་རྒྱ་མིག་པས་འདོད་པའང་མི་
འཐད་དེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱེད་དོ། །དེས་ན་རྟོག་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱས་
བརྟེན་བྱེད་ཡིན་ལ། དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱེད་ནི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཀུན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ལ་
མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་བྱེད་ལས་གོ་བྱེད་སྟེ། རྒྱུ་ལས། སྐྱ་གང་ཞིག་ནི་བརྟེན་པ་ན། རྟོག་པའི་དོན་གང་ཡིན་
པ་དེ། །སྐྱ་ཡི་བརྟེན་བྱེད་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དངོས་དང་ཞེས་པའི་བརྟེན་བྱེད་གཉིས་ཏེ། གཞན་
སེལ་དང་། རང་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དངོས་སྐྱོ་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཞན་ལས་
སྐྱོག་པ་རྟོགས་སྐྱེད་ཡང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོག་བྱེད་ལ་དགག་པ་ནི། རལ་གྱི། རྟོག་བྱེད་མཚན་ཉིད་
པ་སྐྱ་སྐྱའི་ཞེས་དང་། རྒྱ་ཡུག་པས། སྐྱ་གང་རྟོག་པས་བརྟེན་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྐྱ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི།
ནང་གི་རྟོག་བྱེད་ལ་མ་ཁྱབ་པོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བརྟེན་བྱེད་གོ་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་

དུ། ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་འགྲུང་ཞིང་། །ཞེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། འདིས་ནི་རྩ་མིག་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཡི་གེ་རྫོང་བྱེད་དུ་འདོད་པའང་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། བར་དང་སྐྱའི་རྫོང་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ནི། རོ་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། རྟོག་གའི་སྐད་ལ། བར་གི་བརྫོང་པའི་རྣམ་པ་ནི་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་བྱམ་པའོ། །ཞེས་པའི་རྟོག་པ་བཞིན་གོ། །ཀྱིས་པ་དང་སྐྱགས་པ་
དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གི་བརྫོང་པའི་རྣམ་པ་སྐྱར་བྱེད་པའི་རོ་པོའི་རྟོག་པའོ་ཞེས་དང་།
གཉིས་པ་ལ་རྩུ་ནི། ཚོས་མཚོག་ཏུ། སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་རྩུ་ནི་གནས་དང་བྱེད་པ་སྐད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྩུ་ནི་
བརྫོང་པར་འདོད་པ། དེའི་རྩུ་བསྟན་པར་སེམས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་སྟེ། །མཚོན་ཉིད་ནི་ཡི་གེའི་བཀོད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའོ། །དབྱེ་བ་ལ། རོ་པོ། བརྟའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལ་མིང་ཚིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། དོན་གྱི་རོ་པོ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ། རྩུ་དུ་གང་ཞིག་
ཚ་རྣམས་འདུས་པ་ཡིས། །དོན་གྱི་རོ་པོ་སྟོན་བྱེད་ན། །རྣམ་ཚུལ་ལ་ལྟར་གྱུར་གྱུར་ཤང་། །དེ་ནི་མིང་ཞེས་
རབ་ཏུ་བརྫོང་། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དངོས་མིང་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། འདོད་སྐྱལ་ཐོག་
མར་སྐྱར་བས་རང་གི་བརྫོང་བྱེད་ལ་གྲགས་པས་མི་འཁྲུལ་བར་གྲུབ་པའི་མིང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རི་སྟར་
གྲགས་ལས་གྲུབ་གང་ཡིན། །དངོས་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ། ལྷས་བྱིན་དང་ཤིང་ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་མིང་དང་
རིགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་བཏགས་མིང་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། དངོས་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་བྱས་
པའི་རྩུ་མཚོན་ཅན་གྱི་མིང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིད། །གང་ལ་དེ་སྐད་བརྫོང་པལ་
ལ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་འགྲེལ་བ་དང་། སྐོན་ཁ་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་ལྷ་ལྷ་བ་སྐྱ་མཚོན་དུ་བྱས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྩུ་ལ་འབྲས་བུ། འབྲས་བུ་ལ་རྩུ། ལ་གྲུལ་ལ་ཚོགས་པ། ཚོགས་པ་ལ་ལ་གྲུལ་
གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །དཔེར་ན་སྐྱུ་བ་དག་ལ་རྗེས་དབལ་དང་། ཉི་འོད་ལ་ཉི་མ། རས་ཤུག་གི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཤུག་ཚིག་ རའི་སྐྱ་ཞེས་པ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཚིག་ལ། མཚོན་ཉིད་ནི། དོན་
གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ། རྩུ་དུ། གལ་ཏེ་མིང་གཉིས་འདུས་པའམ། །འོན་ཏེ་མང་པོ་
འདུས་ཤང་ཤང་། །དེ་དག་ཁྱད་པར་རྫོང་བྱེད་ན། །ཚིག་ཅེས་རབ་ཏུ་བརྫོང་བ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་བརྩ་
སྟེ། འབྲུ་མང་པོ་དང་ཚིག་བསྟུན་དང་། །ཁྱད་པར་དག་དང་ཡན་ལག་དང་། །གཞི་དང་གཞི་གཅིག་བསྟུ་བ་

དང་། །གཞི་མ་ཐུན་པ་དང་དེའི་སྐྱེས་བུ། །བསྐྱེས་དབྱེ་བ་དང་སྐྱོགས་ཚམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉེ་དགོས་པ་
 ཚུང་བས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བདུན་སྟོར་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དེའི་ལྷ་བཅི་བ་
 གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ལ། བརྗོད་བྱའི་
 རྱུང་པར་གཞན་སྟོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་གྱི་སྐྱེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རྱུང་པར་གཞན་ནི་སྟོང་བ་
 དང་། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་བུམ་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དེའི་རིགས་བརྗོད་པ་དང་། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་
 པ་ལྟ་བུ་དེའི་ཚོས་བརྗོད་ཡིན་ཡང་དེའི་རིགས་བརྗོད་མིན་པ་གཉིས་ཉེ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བརྗོད་
 བྱའི་རྱུང་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་གྱི་སྐྱེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། མི་སྟོང་བ་དག་ཅེས་
 སོ། །རྱུང་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་ནི་རྱུང་པར་གཞན་སྟོང་ལྷུ་ལ་དུ་འཕེན་མི་འཕེན་ནོ། །དབྱེ་ན་བུམ་པ་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ། རང་གི་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཚོགས་བརྗོད་མ་ཡིན་པ་ནམ་
 མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ལྷ་བཅི་བ་ནི། རིགས་བརྗོད་ལ་ཚོགས་བརྗོད་
 མ་ཡིན་པ་བདེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདེ་བ་ལ་ཡིག་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་བརྗོད་ཡིན་ལ། རིགས་བརྗོད་
 མ་ཡིན་པ་ནི་འཕེགས་བྱེད་གངས་ཅན་རི་རབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་གཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོགས་ཅན་གསེར་བུམ་སོགས་ལ་ལྟོས་
 བས་རིགས་བརྗོད་དང་། རང་གི་ཚོགས་པ་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བཞི་ལ་ལྟོས་ཉེ་ཚོགས་བརྗོད་དུ་
 འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་བདུན་སྟོར་བའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་
 སྐྱོན་ལ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་དེ་དང་དེ་མིན་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དེ་མིན་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདུན་སྟོར་
 ཉེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི། །གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོས། །དེ་དང་དེ་
 མིན་སྐྱོན་རྣམས། །བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །སྟོང་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །སྟོང་གྱི་ཉིད་དུ་
 སྣང་བ་དང་། །སྐྱེ་མིན་རོ་བོ་བུལ་བ་དང་། །རོ་བོ་གཅིག་འབྲར་བདག་ཉིད་གྱིས། །ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་
 འགྱུར་བས། །ཐ་དད་པ་ལ་སྣང་སྟོར་ཉེ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྙད་སྟོར་ཚུལ་ལ། དབྱེ་བ་
 དང་། བསྐྱེས་པོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་གྱི་སྐྱབ་པའི་སྟོར་ནས་སྟོར་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེའི་སྟོར་ནས་བདུན་སྟོར་
 ཚུལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ལ། ཚོགས་དང་། སྐྱུང་དང་། གནས་སྐབས་རྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་

ལ། ཚོགས་པ་དུ་མ་དང་། གཅིག་ལ་འདུག་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་འབྲས་བུ་གཅིག་གྲེད་པའི་སློབ་སྐྱོང་གི་བྱེད་སྤྱོད་ལོ་ལྟར་། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོད་གཅིག་བརྟེན་གྱིས་པ་ནི་མིན་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེད། གྲེས་པ་དང་གཞོན་ནུ་སོགས་གནས་སྐབས་སྐབས་མ་དང་པའི་རྒྱུན་གཅིག་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་བཏང་གསུམ་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་སྐྱོང་གཅིག་གི་ཚིག་སྤྱིར་བཏང་བྱེད། དཔེར་ན་རྒྱུ་མཉམ་སྦྲེན་སོ་སོའི་བསྐྱེད་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུང་དུ་གྱུར་པ་ན་བརྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་སམ། རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་འདུང་པའི་ཤེས་བྱེད་པར་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་བཅས་ཞེས་པའི་གཅིག་གི་ཚིག་བརྟེན་པ་ལྟར་བྱེད། །གཉིས་པ་སྤྱིར་སློབ་སྐྱོང་བརྟེན་པ་ནི། བ་ཁ་མོ་དང་མེར་སྐྱེའི་བྱ་སྤྱི་དག་ལ་བ་ཁ་མོའི་བྱ་ཞེས་པའི་བཅས་མེར་སྐྱེའི་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེད། །གཉིས་པ་དགག་པའི་སློབ་སྐྱོང་རྒྱུ་ལ་ལ་གཉིས་ལས། འབྲས་བུ་དགག་པའི་སློབ་སྐྱོང་རྒྱུ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་གཅོད་པ་སོགས་བཀག་པའི་སློབ་སྐྱོང་མཉམ་སྦྲེན་གཅོད་པ་དུལ་བ་ཞེས་དང་། རྒྱ་མིག་གི་གཞུང་བྱ་མིན་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེད། །གཉིས་པ་སྤྱི་བཀག་པའི་སློབ་སྐྱོང་བརྟེན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གྲེད་པ་ལོ་བདག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པས་བདག་སྤྱི་ཡིན་པས་འདོད་པ་བཀག་པས་སྤྱི་བྱེད་པ་དངོས་ལོ་འདི་ནི་བདག་ལོ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེད། །བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་བྱེད་པ་མཉམ་སྦྲེན་ཅད་དགག་སྤྱི་བཀག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་སྐྱོང་བས་མ་སྤྱད་མཉམ་སྦྲེན་ཅད་དགག་སྤྱི་བཀག་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྤྱི་བྱེད། རྣམ་འབྲེལ་དུ། དགག་དང་སྤྱི་བཀག་པ་མ་གཏོགས་པར། །སྤྱི་ལས་ལྱང་པའི་མ་སྤྱད་གཞན། །ཡོད་མིན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་ནི། རྫོད་གྲེད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་བརྟེན་དང་མ་སྤྱད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དོན་གཅིག་དུ་འབྲེལ་ནས་བརྟེན་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མ་སྤྱད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་དོན་གོ་སྤྱི་བྱེད། རྣམ་འབྲེལ་དུ། དེ་ལས་དེ་རྟོགས་སྤྱི་བྱེད་པའི་སློབ་སྐྱོང་། །འབྲེལ་པའི་དངོས་ལོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་སོ། །དེ་དང་རྫོད་གྲེད་ཀྱི་སྤྱི་བཅས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་འགོ་དངོས་དང་། རྫོགས་པ་ལྷུགས་ཀྱིས་བརྟེན་པས་རྟོགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དངོས་ལྷུགས་ལ་གོ་སྤྱི་བྱེད། རྫོགས་པ་སྤྱི་བྱེད་ལ་དང་རྫོགས་པ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། རྫོགས་པ་ནི་ལྷུགས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོག་མེད་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་དང་ལོ་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་མི་འདྲིན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱིས་མ་དེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷུགས་ནི། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤྱང་པའི་སློབ་སྐྱོང་། ཚོས་མཚོག་དུ། གསལ་བར་སྤྱང་

བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཀྱི་མ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ལ་གཉིས་
 ཉེ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བས་སོ། །དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། བསོད་རྒྱལ། རྩོམ་གང་སྤང་ཡུལ་ལ་སློམ་ཉེ་འདྲེས་
 རུང་འཛིན་པ་དང་མི་བསྐྱུ་བས་སློང་པ་ཞེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་འབྲུལ་པ་ལ་མ་ཁྲུབ་
 སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྲིད་ཅི་ལོག་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བའི་རིག་པའོ། །དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་དང་
 ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པ་གཉིས་ཉེ། རྣམ་དེས་སྟུ། ཉེ་བར་བསྐྱད་པས་བསྐྱུ་བའི་སྲིད། །མངོན་སུམ་སྤང་སྤང་
 ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། འདིས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱད་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །དང་
 པོ་ལ་དབྱེ་ན། རྩོམ་གཉིས་འཛིན་དང་། མགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། རུང་སེར་འཛིན། རྒྱར་ལྷགས་པ་
 ལས་ཤིང་སོགས་འགོ་བར་སྤང་བ་སྟུ་བུ་ཡུལ། རོན་བྱེད་པའི་རང་བཞིན། རྣམ་པ། རྒྱ་བ་ལ་འབྲུལ་པ་ལ་
 སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་མི་ལམ་གསལ་སྤང་དང་། ཟད་པར་ཟིལ་གཞོན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམས་བྱུང་
 མིན་པ་དང་། བསྐྱོམས་བྱུང་གི་གསལ་སྤང་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་སྟེ་འོག་
 ཏུ་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ངོ་བོའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་
 མཚན་ཉིད་ནི། སྲིད་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ། འབྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་
 སྲིད་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་འབྲུལ་པ་གཉིས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་ཡིན་པས་འོག་ནས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་ནི།
 སྤང་བ་དང་སེལ་བས་འཇུག་པས་སློ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་
 མིག་པས་སློང་སྟོབས་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་མཁུན་གྱི་སློ་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་སྤྱད་འཇུག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། ཏུ་ཡུག་པ་སློ་གང་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་སྤང་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་སློམ་མ་དེས་
 སོ། །གཉིས་པ་གཞན་པ་ནི་ཆར་སྟེ་བར་གསལ་བར་སྤང་བའི་སློ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
 གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། སྤང་བ་འབྲུལ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཆར་མ་སྟེ་
 བར་སྲིད་ཅི་ལོག་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་ན་རྟོག་མེད་འབྲུལ་པ་སྤང་གཉིས་ཉེ། གཉིས་པ་
 སྤང་བ་མ་འབྲུལ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་ཆར་མ་སྟེ་བའི་སློན་ནས་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་སྤང་བར་སྤང་

བའི་ཤེས་པ་ལོ། །དབྱེ་བ་དོན་རིག་མངོན་སྲུང་དང་རང་རིག་གོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་བྱ་ཡུལ་ལ་མཚན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ། ལྷ་བཅི་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། ཚོས་གང་ཞིག རྣམ་པ་སྐོ་ལ་
ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་མེད་གྱིས་མ་ངེས་ཏེ། རྟོག་པ་མིན་པས་ངེས་བྱེད་མིན་
པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། རྫོས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་སྣང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ།
འདུག་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ་བཞེ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྣང་བས་རིག་བྱའོ། །དབྱེ་བ་རྟོག་མེད་མ་
འཇུག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བེམ་རིག་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་
གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་བྱ་བམས་ཅད་དོ། །གཉིས་པ་
དབྱེ་བ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་དང་། དོན་བྱེད་མི་བྱེད་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཉིས་གྱི་རང་
བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་། །དེ་འདྲར་
དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་བེམ་རིག་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་མཚན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
དོན་དམ་དུ་དོན་མི་བྱེད་པའི་ཚོས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེ་
བྲག་གཉིས་ལས། སྐྱེ་ལ་རིགས་སྐྱེ། ཚོགས་སྐྱེ། དོན་སྐྱེ། བསྐྱེ་བའི་སྐྱེ། རྣམ་བཟླག་གི་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་ལའི་དང་པོ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གྱི། དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། རང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོས་པའི་
རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེས་མ་ངེས་ཏེ། རང་གི་བྱེ་བྲག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་
བཞག་པ་ནི། རང་གིས་ཁྱབ་བྱའི་གསལ་བ་ལ་སྐྱབ་མོང་བར་ཁྱབ་པའི་རིགས་སྟོག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ། །ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་བྱེད་དང་། །དེ་སྟོག་པ་ལ་བརྟེན་བྱེད་རོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་
བ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་སོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་སྐྱེ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
ཚོས་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚོས་ཅན་གང་ཞིག རང་གི་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་སྐྱབ་མོང་བར་གྲུབ་པ་སྟེ།
སྐལ་དབང་སྐོར། ཚོགས་པ་ནི་བསྐྱེས་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་སྐོས་ཀུན་བཏགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་
ཚོགས་པ་གཅིག་དང་དུ་མའོ། །གསུམ་པ་དོན་སྐྱེ་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་གཅིག་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་རྣམ་
པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མིན་པ་སྟ་བུར་སྣང་། །དེ་ལ་བསམ་
པའི་དབང་གིས་ན། །སྐྱེ་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །ཞེས་སོ། །བཞེ་བ་བསྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ནི། གཞི་མཐུན་

བའི་སྐྱེ་དེ། དཔེར་ན་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དབྱེ་ན། དངོས་པོ་དང་
དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་མོ། །ལྷ་པ་རྣམ་བརྟག་གི་སྐྱེ་ནི། རྩོགས་གཉིས་གང་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་
སྟེ། དཔེར་ན་གོང་བྱ་འགའ་ཞིག་བ་ལང་བ་མེན་གང་རྒྱུ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞིང་། བ་ལང་བ་མེན་གང་རྒྱུ་ཡིན་
བ་ན་བ་ལང་བ་མེན་གང་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ཐེ་ཚོམ་རྣམ་བརྟག་གི་སྐྱེ་སྟེ། གང་རྒྱུ་དུ་ངེས་ན་དེའི་སྐྱེ་མི་སྲིད་
དེ། རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་ངེས་ལས་སོ། །གཉིས་
པ་བྱེ་བྲག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷན་པར་ལྡོག་པ་གཉིས་
ཚོགས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །ངེས་ན་ཐ་དད་མེད་ལྟ་བུ། །དེ་ཉིད་གཞན་
ལས་ལྡོག་པར་ཡང་། །སྤང་སྟེ། ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། དིགས། ཚོགས། བསྐྱུ་བ། རྣམ་བརྟག་གི་བྱེ་བྲག་
བཞིའམ། དངོས་པོ། དངོས་མེད། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་གྱི་སྐོ་
ནས་དབྱེ་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་བྱེད་པ་སྟེ། དིགས་
ཐིགས་སྟུ། དངོས་དང་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་ངོ་
བོ་དང་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་
པོའི་མཚན་ཉིད། དོན་བྱེད་རྣམ་པ་དག་གཅིག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་
བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ལྲབ་མཉམ་པ་དང་། བྱུང་བ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལྲབ་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་བྱེད་པ་གང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་པའོ། །དབྱེ་ན་ཚ་གང་ལྟ་བུ་འགའ་ལ། མེ་དུ་ལྟ་བུ་
འགའ་ཞིང་འགྲེལ་བ། ཀ་བྱུང་ལྟ་བུ་འགའ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་
ན་ཐེམ་དིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐོགས་བཅས་གང་ཞིག་དིགས་མི་མཐུན་ནོ། །དབྱེ་ན།
ཕྱིའི་ཡུལ་ལ། བང་གི་དབང་པོ་ལྟའོ། །དིག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དངོས་མེད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
དོན་བྱེད་པས་སྟོང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་མི་རྒྱུར་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད། །དེ་ནི་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་ཚོས་ཚོས་ཅན་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་འཇུག་ཡུལ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་
ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚད་མས་རྟོགས་བྱ་ཞེས་པ་ནི། བྱུང་འདྲིན་མདོན་སྐྱུ་གྱི་གཟུང་དོན་བྱུང་པའི་
རྟེན་ཅིག་ཚོས་ཅན། བྱུང་འདྲིན་མདོན་སྐྱུ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ། བྱུང་འདྲིན་མདོན་སྐྱུ་གྱིས་རྟོགས་

བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡང་འདྲིར་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་
 དེས་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། མངོན་སྲུང་གྱིས་བརླང་བའི་དོན་ནི་ཐོབ་པར་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། ཚད་མས་གཞལ་བ་ལྟར་
 ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཐོབ་པར་བྱར་རྒྱུ་ཉེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཉིད་འཇུག་པའི་
 ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་མངོན་རྒྱུར་སྐོག་རྒྱུར་གཉིས་སམ། གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་
 ཡུལ་གཉིས། བཞི་བ་གཟུང་ཡུལ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་དགག་པ་
 གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི། སྲ་རབས་པ་དག་འཛིན་པ་ལ་སྤང་རྒྱང་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་མེད་འབྲུལ་པ་
 ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཤད་ལྷ་གཉིས་ཀྱང་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ། སྐྱ་ཤད་ལྷ་གཉིས་འཛིན་པ་ལ་སྤང་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་འགྲེལ་དུ། འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཅན་རྣམས་གྱིས། །ལྷ་གཉིས་མེད་བཞིན་ཐ་དད་མཐོང་། །ཞེས་
 སོ། །འདོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ཉམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་བརླང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་གྱི་
 ཤེས་པ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་གི་རང་གི་རྣམ་པ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་གཟུང་དོན་དང་དམིགས་
 ཕྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་འཛིན་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བཀག་པ་ནི། སྲ་རབས་པལ་ཆེ་བ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན། དོན་སྤྱི། དངོས་མེད།
 གསལ་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི་འཛིན་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་ཞིང་དོན་བྱེད་པ་
 ཉེ། དབྱེ་ན། ཡུལ་དང་དབང་པོ་སེམས་སེམས་རྒྱང་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེ་ན། དམིགས་ཕྱེན་ལྷ་གཅིག་ཀྱང་ལྷ་
 བ་གཉིས་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །དོན་སྤྱི་ལ། མཚོན་ཉིད་ནི། འཛིན་པ་ལ་ཐུན་མོང་
 གི་རྣམ་པར་སྤང་ཞིང་དོན་བྱེད་པ་སྟོང་པ་སྟེ། རང་བཞིན་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་པའི་དོན་སྤྱིའོ་ཞེས་པའང་མི་
 འཐད་དེ། དེ་དག་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། གཟུང་བ་བསྐྱེད་ལས་གཞན་མིན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མེད་གསལ་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། འཛིན་
 པ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་ཞིང་དོན་དམ་པས་སྟོང་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་དབང་ཡིད་རྟོག་མེད་འབྲུལ་
 བའི་གཟུང་ཡུལ་ཏེ། ལྷ་གཉིས་དང་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྐང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པ་དེ་

དག་རང་འཛིན་དང་སྣོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ། གཏན་ཡོད། རང་བཞིན་མིན་པར་
 ཐལ་ཏེ། འདོད་པར་མི་བྱས། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་སྤྱིར་ཤེས་དུས་སྣང་བ་ཡིས། །དོན་ནི་ཤེས་ལས་གཞན་
 མིན་པ། །བརྗོད་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་། རུང་ཡུལ་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །རང་ཉིད་ཤེས་
 སྤྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ཤེས་ངོ་བོའི། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་སྣང་
 འདོད་སྤྱིར་སྣོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། འཛིན་པ་མ་
 འཁྲུལ་བ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཤེས་ལ་རྣམ་པར་འཛོག་བྱས་པའི། །རྒྱ་ཉིད་
 ལ་ནི་གཟུང་བར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ། དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ནམ།
 བེམ་རིག་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་རྣམ་བཞག་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དོན་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་
 དཔོན་ཡང་མངོ་སྤེལ་བ་དང་འདྲ་བར་རགས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་རིག་པའི་ཡུགས་ལ་བརྟེན་པ་
 ར་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་སྣང་བ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་པར། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་
 སུ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྤྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་
 གསུངས། །ཞེས་དང་། དམིགས་བརྟག་ཏུ། རང་ལས་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །དོན་ཡིན་ཞེས་དང་། ཚོས་
 མཚོག་ཏུ། རྣམ་རིག་ཅམ་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་བག་ཆགས་བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་དག་གིས་རྣམ་པར་
 འཛོག་པ་མཐོང་ལ། འདིར་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལས་ཞེས་དེ་སྣང་བུ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་ན།
 སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཉིད་བཞེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །རགས་པ་ནི་རྒྱལ་ཕན་རང་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་
 དུ་བྱུང་བ་རྣམས་པན་ཚུན་ཐག་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། གཅིག་མིན་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱའི་
 སྤྱིར། །རང་དོན་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྣམས་ལས་རྒྱལ་ཕན་རབ་
 པན་ཐག་ཉེ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་བ་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་རྣམས་
 སྤྱི་བ་ནི་བསགས་པའི་སྤྱས་བརྗོད་དེ། བསགས་པ་བསྐྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཅན་འདི་རྣམས་ལས་ཡང་དག་
 པར་སྤྱེས་པས་སོ་ཞེས་དང་། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་ཕན་རབ་ཅེས་བྱ་བ་གཅིག་མིན་གྱི་དངོས་པོ་
 ཉེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དབང་ཡུལ་དེ་སྤྱིར་རྒྱལ་ཕན་མིན། །ཞེས་པ་
 དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱད་མེད་གྱི་རྒྱལ་ཕན་རབ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། འདིར་ནི་

འདུས་པའི་རྒྱལ་མཉམ་རབ་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འགྲུ་མོ་ལས། རྒྱལ་མཉམ་རབ་
ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པ། ཡུལ་མ་ཚད་པར་གནས་པ། རྒྱལ་མཉམ་རབ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོར་བ་མངོན་སུམ་གྱི་
ཡུལ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་མཉམ་རབ་དེ་དག་གྲང་པན་ཚུན་འབྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེའང་སྤ་
མ་ལྟར་བསགས་པའི་རྒྱལ་མཉམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་དུ། རྒྱལ་མཉམ་རབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་གྲང་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྒྱལ་མཉམ་
རབ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་རྟོག་པའི་རྟགས་ལས་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མ་བཅི་བ་ནི། ཡུལ་བཞི་པོ་དེ་དག་
ལས། ཞེན་ཡུལ་མིན་ལ་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མིན་སྟེ་འཇུག་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་མིན་པ་
མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ། གཉིས་ཀ་མིན་པ་གཟུང་དོན་གྱི་
སྐད་ཅིག་སྟེ། འཇུག་ཡུལ་ནི་རྒྱན་ལ་འཛོག་པས་སོ། །སྤང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡང་སྤ་མ་ལྟར་བཞི་སྟེ།
ལྷ་དང་པོ་རང་རིག་གི་ཡུལ། ལྷ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ། གསུམ་པ་དོན་སྟེ། བཞི་པ་མངོན་
སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ལོ། །ཞེན་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ལའང་སྤ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་རྟོག་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན།
གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན། གསུམ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། བཞི་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཏེ།
འགྲུ་མོར། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་པ་ཉིད་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
བས་སོ། །འཇུག་ཡུལ་དང་སྤང་ཡུལ་ལའང་བཞི་སྟེ། དང་པོ་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ། གཉིས་པ་རྗེས་
དཔག་གི་སྤང་ཡུལ། གསུམ་པ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོའི་རྒྱན། བཞི་པ་ནི་རྟོག་པའི་
ཞེན་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལོ། །འཇུག་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལའང་། དང་པོ་རྗེས་དཔག་གི་
འཇུག་ཡུལ། གཉིས་པ་ངེས་པ་མ་གངས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལོ་ཞེས་ཚོས་མཚོག་གིས་བཤད་ལ།
གསུམ་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་འདོད་མོད་གྱི། གཟུང་ཡུལ་སྐད་ཅིག་ཡིན་ལ། འཇུག་
ཡུལ་རྒྱན་ལ་འཛོག་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞག་པར་དགའོ། །བཞི་པ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་
ལོ། །སྤང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཡང་དང་པོར་རང་རིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་རང་རིག་འཛིན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་དབང་པོ་དང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་དོ། །བཞི་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་

བོ། །གསུམ་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་སྒྲུབ་བ་དང་སེལ་བས་འདུག་པའི་ཚུལ་ལས་དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། མཚན་གཞི། ཚོད་སྒྲུབ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་འཛིན་རི་བ། རང་བཞིན་སྒྲུབ་
 ལྟོབས་ཀྱི་དོན་དང་མཐུན་པར་འདུག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གཉིས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མ་དེས་
 པའོ། །བཞི་པ་བཞག་པ་ནི། ཆར་མ་སྤེལ་བར་གསལ་བར་སྒྲུབ་ནས་འདུག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་
 གྲུ། དེར་སྒྲུབ་བས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རྒྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྒྲུབ་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་
 བཟུང་བ་ལའང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
 ཆར་མ་སྤེལ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་ནས་འདུག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། རང་རིག་དང་། དོན་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འདུག་ཚུལ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུང་
 ཡུལ་སྐྱེ་སྐྱེ་བུའི་སྟེང་ནས་ཡོད་པའི་ཚོས་བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་
 ལྟོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་ཚོས་ཅན།
 བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་ཆ་གཉིས་མེད་དེ། དོ་དམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད།
 གསུམ་པ་ལྷུང་བར་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གི་འདྲེ་དང་ཐ་དད་
 མེད། །ཅེས་དང་། དེ་སྲིད་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་
 ཚོད་སྒྲུབ་ནི། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། དེ་མི་རྟག་པར་རྗེས་དབག་ཚད་མས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པར་མ་དེས་པས་རྟག་པར་
 འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་བསལ་བའི་སྲིད་དུ་རྗེས་དབག་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །སྐྱོ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 རྩོ་ཞན་པས་རྟག་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བ་དང་། རྐྱད་ཅིག་འབྲེལ་བ་གཞན་འབྲུང་བ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འབྲུལ་
 བས་དེས་པར་མི་བྱེད་པས། །སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འདུག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སེལ་བས་འདུག་པ་ལ་
 གཉིས་ལས། སེལ་བ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ལུ་ཡུག་པས། ཚོས་གང་
 གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ། །ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རོ། །བསོད་རྒྱལ། རྟོག་
 རོར་དེ་མ་ཡིན་བཅད་སྟོག །ཅེས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་སོགས་དུ་མས་མ་དེས་སོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། དེ་

མིན་དང་བུལ་བར་རྟོག་པས་གཟུང་བུའི་ཡུལ་ཏེ། ཚོས་མཚོག་གིས། སེལ་བ་གྲུབ་པའི་མཚོན་བརྗོད་དུ།
སློ་མིན་ཕྱི་མིན་དེ་ཉིད་མ་ཡིན། སློ་བཏགས་གང་ཡིན་བརྗོད་པ་ཡིས། །ཞེས་སེལ་བ་སློ་བཏགས་འབའ་
ཞིག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱུ་སློས། རང་མཚོན་ལ་གཞན་སེལ་དུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སླ་ནི་
རྣམ་གཅོད་བྱེད་པ་ན། །དངོས་པོའི་ཆ་ལ་རེག་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་སློས། བཤད་པ་སྣང་སླ་བཏགས་ཀྱི་ཐ་སྣང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་
མཚོན་དང་། དེ་མིན་བཅད་སློག་དང་རྟོག་པའི་དོན་སྤྱི་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་དོ་ཤོ་དང་། གཞན་རྣམ་པར་
གཅོད་པ་དང་། འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞན་སེལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། མཐུན་དངོས་གཞན་
གྱིས་དངོས་དག་ལས། །སློག་པ་ལ་ནི་རྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་དང་། སློག་པ་དོ་ཤོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།
སྤྱི་ཡི་སློ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུ་སློ་ལས། ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་སློག་པ་ཞེས་དང་།
སེལ་བ་སློ་བཏགས་སུ་གསུངས་པ་ནི་བར་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། སླ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱུ་ནི་བཤད་
ཐེན་ཅིང་། བར་པ་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། དེ་མིན་བཅད་པར་བཏགས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས་སློག་པ་
གཅིག་གི་མཚོན་ཉིད། དེ་མིན་བཅད་པའི་སློ་ནས་ཐ་དད་མིན་པར་བཏགས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། དངོས་པོ།
དངོས་མེད། གཉིས་ཀའི་སློག་པ་གསུམ་མོ། །སློག་པ་ཐ་དད་པ་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི། དེ་མིན་བཅད་པའི་སློ་
ནས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པའི་ཚོས། དབྱེ་ན། མེ་དུའི་སློག་པ་སྣ་བུ་དོ་ཤོ་གཅིག་སྟེ། རྟག་མི་རྟག་སྣ་བུ་
གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་གསུམ་མོ། །དངོས་དང་སློག་པ་ཐ་དད་ལ་སྦྱར་ན་སྦྱ་བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་པོ་ཀ་
བུམ་རང་མཚོན། གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས། གསུམ་པ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས།
བཞི་བ་བུམ་སློག་གཅིག་སྣ་བུ། དོ་ཤོ་དང་སློག་པ་གཅིག་ལའང་ལྷ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་བུས་མི་རྟག་གཉིས་པ་
དངོས་མེད་ཀྱི་སློག་པ། གསུམ་པ་བུམ་དང་བུམ་པ། བཞི་བ་ཀ་བུམ་དང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ལ་
སོགས་པའོ། །སློག་པ་དང་རྣམ་པར་བསལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་སུ་རྒྱུལ་
དབང་སློ་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། མཚོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ལྷ་མིག་པས། དེར་ཞེན་པའི་སློབས་གྱིས་དེ་མ་ཡིན་དུ་ཞེན་པ་སྤྱི་བའི་གོགས་བྱེད་
པ་ཞེ་ན། སླ་རྟག་གམ་སྣམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་ལས་སླ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་

དཔག་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །བཞག་པ་ནི། དེ་མིན་བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་
 དབྱེ་བ་ལ་ལྷ་ལས། རོ་བོའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ། སྐྱོ་རྟོག་གཉིས་སོ། །འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ། འཇུག་
 ཚུལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་མིན་བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དང་མི་
 ལྷན་པར་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །དབྱེ་བ། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་
 ཉིད་ནི། དེ་མིན་བསལ་ནས་སེལ་བ་ལ་དོན་མཐུན་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདི་ནི་སྐྱོ་འདོགས་
 དབྱེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ། རྗེས་དཔག་དང་བཅད་ཤེས་
 སོ། །བྱེད་པའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ་དགག་སྐྱབ་གྱི་སེལ་བ་གཉིས་སམ། མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་སེལ་བ་གཉིས་
 སོ། །བསལ་བྱའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་བུམ་མེད་དང་རི་བོང་རུ་མེད་
 སོགས་སམ། སྐྱོ་འདོགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ། མངོན་
 རྒྱུར་སྐྱོག་རྒྱུར་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །ཚུལ་འདི་གཞུང་དམ་བཅས་པའི་ལུགས་བཞེན་བཀོད། འདི་ལས་
 གཞན་ཏུ་འཆད་རྣམས་གོལ་བའི་རྒྱ། །དེ་སྤྱིར་རྣམ་དག་རིགས་ཚུལ་གྱི་མེད་འདི། །གཞན་ལ་དགའ་སྐྱོ་
 བཏང་ནས་སྤང་བའི་རིགས། །རིགས་པའི་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱིར་བསྟན་པའི་
 ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །༥ །གཉིས་པ་བྱུང་བར་ཚད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་
 དང་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་དོན་བརྗོད། བསལ་བྱ་བཤད། སྐྱོ་འདོགས་སེལ་
 ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་བྲམ་ཟེས། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚོས་
 གསུམ་ལྡན་ཏེ། རོ་བོའི་བྱུང་བར་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པ། འཇིན་སྤངས་གྱི་བྱུང་བར་དོན་ལ་མི་འཇུག་བ།
 ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་སྤང་མ་གཏོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་མོ་བར། གཞན་དག་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་
 སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་སྟེན་བདེན་པའི་དོན་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་བརྟུན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན།
 དང་པོ་སྤང་བ་སྐྱོ་འདོགས་ཚད་མའི་གཞོད་བྱེད་ཐ་སྟོན་ཏུ་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་སྤང་བ་ཀུན་རྫོབ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་ཞིང་། མངོན་སུམ་ཡང་དེར་ཐལ་ཏེ། སྐྱོ་
 འདོགས་མི་གཅོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོས་མཚོག་དང་། སྐྱོ་གྲོས་གཉིས། དེས་ཤེས་མི་འབྲེན་པ་ཚད་མ་ཡིན་
 ཞེས་བཤང་མི་འཐད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་མི་འབྲེན་པས་སོ། །འབྲེན་

ན་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྲིད་རྡོ། །རྒྱན་མཁན་པོས། དོན་དམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་
ཤེས་དོན་གསལ་དང་། ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ། མ་ཤེས་
དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་བསྐྱུད་པའི་ཚིག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་
པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་སྲིད། །ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ལ། བཞེད་
དོན་ངོས་བཟུང་། དེའི་རང་བཞིན་དེས་པ་བྱ། དེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཚད་མ་སྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་སོ། །གཞལ་བྱ་
ནི་འཇུག་ཡུལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་བཅད་སྲིད་རྡོ། །ཞེས་སོ། །མི་སྐྱུ་བ་ནི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གྱི་མི་སྐྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱུ་བ་
པ་དང་། དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉོགས་པས་དེ་ལས་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ན། འཇུག་ཡུལ་དེ་དང་ཐད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་དབང་སྒོ་ལས། མི་སྐྱུ་བ་དེ་ཡང་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན། དོན་གྱི་
རང་གི་རྣམ་པ་བྱུབ་པ་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་མི་སྐྱུ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཚོས་དང་། དེའི་དེ་ལྟ་
བུར་གྱུར་པ་ཉོགས་པ་ན་ཤེས་པ་མི་བསྐྱུ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །མངོན་སུམ་ཉོག་པ་
མེད་པས་རི་ལྟར་གཙོད་ཅེ་ན། །ལྟ་སྒོར། མངོན་སུམ་ནི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དེས་པ་མ་
ཡིན་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེར་སྒྲུང་བ་སྐྱེས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་དེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་བ་དང་། བོམས་པ་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི་མངོན་
སུམ་དེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་ལ་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་མིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ། འདི་ཡང་མི་སྐྱུ་བར་དེས་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་མི་སྐྱུ་བར་བཞག་སྟེ། །ལྟ་སྒོར། མི་སྐྱུ་བར་དེས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་མི་སྐྱུ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་སྐྱུ་བ་ནི་འདིར་ཐད་པར་རྣམ་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་བོམས་པས་
གསལ་བ་འཇུག་རྒྱ་མེད་པའི་མངོན་སུམ་སྐྱེས་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་དེས་པ་དྲངས་པའི་ཚོམ་གྱིས་ཚད་མ་
གཞན་ལ་མི་སྐྱེས་པར་དོན་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇུག་པ་དང་སྐྱོག་པའི་རྒྱ་གཉིས་
གཉིས་ཏེ། །ལྟ་སྒོར། དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དོན་དེས་པ་དང་། རྒྱ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡིན་ནོ། །སྐྱོག་པ་ཡང་དོན་མེད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དོན་མེད་པར་དེས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་

ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། རང་དེས་དང་གཞན་དེས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འབྲུལ་
 རྒྱ་སྤངས་པའི་རང་རིག་པ་དང་། རྣམ་འགྲུབ་པའི་མངོན་སུམ། དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ། གོམས་པ་ཅན།
 རྗེས་དཔག་རྣམས་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ལྡི་ལས། དཔེར་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འགྲུབ་པའི་ཤེས་
 པ་དང་། དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 དེ་ནི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལས་དེས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །དོན་
 བྱེད་པ་ནི་དེ་རིག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་དང་། སྟོག་འཚེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་
 པའོ། །གོམས་པ་ཅན་ཡང་དཔེར་ན། རོར་བུ་དང་དེའི་གཟུགས་བྲས་པ་མདོག་དབྱིབས་མཚུངས་པ་མཐོང་
 པ་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་མཐོང་བ་ཅེས་དུ་ཐ་དད་དུ་དེས་པ་སྟེ། །ལྟ་སྟོར། རོར་བུ་གཟུགས་བྲས་ལ་
 སོགས་པ། །དེ་རིགས་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་ལས། །རྒྱང་མིན་གཞན་རྣམས་ལ་བརྗོད་མོད། །གོམས་པ་ཉིད་
 ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་དང་། མ་གོམས་པ་དང་། རྗེས་ཤེས་པའི་མངོན་
 སུམ་སོགས་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ལྡི་ལས། རྩང་ཐད་གཅིག་ནི་གཞན་ལ་སྟེ། །ཞེས་དང་། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མ་སྤངས་
 པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། གོམས་པ་དང་དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྟོག་
 ལའི་སྐྱད་ལས། རྗེས་ཤེས་པ་ནི་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །དང་པོ་ཡང་
 གཞན་ལས་དེས་ཏེ། །ལྟ་སྟོར། དང་པོའི་མེ་དང་རྩུབ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་གོམས་པ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་དུ་ཐེན་ཡང་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་པ་བསྐྱེད་པའི་པི་མེད་པ་
 དེ་བས་ན་དེ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ཚད་མ་འཇུག་པས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་ལ་རང་དེས་གཞན་དེས་གཉིས་
 དང་། རྗེས་དཔག་རང་དེས་ཁོ་ནའོ། །རང་དེས་གཞན་དེས་ཀྱི་བྱེད་ནི་མི་སྐྱེ་བར་སྟོབས་གཞན་སྟོབས་ལས་
 དེས་པའོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། དངོས་མེད་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་
 ཡུལ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་མེད་རྟོག་པའི་སྟོད་
 དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ལ། དགག་རྟགས་རྣམས་ལ་ཡང་དགག་བྱའི། ཚོས་ཀྱི་བདེན་པའི་དགག་གཞི་
 འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་དབང་སྟོ་ལས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དགག་པར་
 བྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རལ། སྟོགས་ལ་སོགས་པ་དེས་དཔེན་པའི་ཡུལ་དེ་ལྟར་དེས་དཔེན་

བའི་ངོ་བོར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་
དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་གཙོད་པ་ན། ཕྱི་ངོལ་གྱི་དངོས་པོའི་རྟེན་མེད་པ་ལ་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་
མཁའི་རྒྱས་སྟོང་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སློབ་ཉིད་རྟེན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་དེག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ན་འདུག་པའི་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། མི་སྐྱ་བ་ཡང་རྟོག་པའི་དོན་
ལ་སྐྱེས་བུ་བརྒྱག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཆེ་བར། འདུག་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ་ཞེས་དང་།
ཚུང་བར། རྟོག་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུ་བརྒྱག་པར་གྱུར་པ་ནི་དོན་དང་ཐུད་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་
གྲང་ཚད་མར་ཐལ། དེ་ལས་གྲང་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་དེས་ཏེ། འདོད་དོན་ཁོ་ན་དང་ཐུད་
པར་བྱ་བ་མི་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ནི་མི་འདོད་པ་དང་ཡང་ཐུད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་བསལ་བྱ་བ་འདད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྲངས་དེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་
རང་སྟོག་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱིས་མ་དེས་སོ། །གཞག་པ་ནི། འདུག་
ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བ་མིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྟོག་གའི་སྐྱད་དུ། དོན་སོབ་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་
མ་མ་ཡིན་པས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བྲངས་མང་བར་
དང་། ཉུང་བར་རྟོགས་པ་དག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། སྤྲ་རབས་པ་དག་སྒྲུང་ལ་མ་དེས་ལ། བཅད་ཤེས།
ཡིད་དཔྱོད། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་སྤྲ་ཡིན་ལ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། འཛིན་པ་གང་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་དེས་
ཤེས་མི་འདེན་པ་ཞེས་པ་ནི། སོ་སྐྱེས་རང་རིག་ཚོས་ཅན། ལྷོང་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་
འཛིན་པ་གང་དེས་ཤེས་མི་འདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྒྲུང་ལ་མ་དེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ལྟ་སྟོར། གཟུང་དུ་ཟིན་ཡང་འབྲུལ་པའི་ས་པོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་
རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་མེད་པའི་དེས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ།
རང་རིག་པ་ཅམ་ཡང་འཛིན་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མིན་དུ་འང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཚད་མས་སྤྲ་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་སྟོ་
འདོགས་དང་འགལ་བར་འདུག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་སྟོ་འཛིན་ཕྱི་མ་སྐྱ་བུ་དང་། རྟོག་པ་

བཅད་ཤེས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། ལྷོ་འཛིན་གྱི་མ་ཚོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མིན་
 བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཚང་བའི་སྲིད། མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོ་འཛིན་གས་ཟེན་གྱི་རིགས་ལ་འདུག་པའི་སྲིད་ཞེ་
 བ། མ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་རྒྱུན་སྟོང་བཏགས་ཡིན་པས་མི་འཇམ་བའི་སྲིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡོ་
 ཤེས་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་ལ། འདོད་ན་ཚད་མིན་དུ་ཐལ་བའི་སྲིད་དོ། །ཡིད་དཔྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོང་
 འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་དོན་བདེན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་ཚིག་ཏུ་འགལ་
 ལོ། །དབྱེ་ན་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གཉིས་ཏེ། འདི་ལ་དོན་སྟོན་ཅན། གཞལ་
 བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷོ་སྟོན་ཅན་སྟོགས་ཚོས་ངེས་ཤིང་བྱུང་བ་མ་ངེས་
 པའི་དུས་སུ་བུས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་
 ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་ཐལ། རང་ལུལ་ལ་སྟོང་འདོགས་དང་འགལ་བའི་སྲིད་ཏེ། ལུལ་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་ངེས་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་ཡོད། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྟོང་འདོགས་ཡིན། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་
 དོ་བའི་སྲིད། །ཞེས་སོ། །ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅན་དང་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན།
 ཐེ་ཚོམ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྟོང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ངེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་
 མཚན་མ་ངེས་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་ཡོད། ཚོས་མཚོག་ཏུ། བྱིམ་ན་འདུག་པ་ན་ཁོན་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 གཅིག་གི་ཚར་ཞེན་པར་བྱེད་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པས་རྒྱ་མེད་པའི་དོགས་པ་མ་སྟོག་པའི་སྲིད་
 ཞེས་པ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཡང་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མེད་སྟེ་དུ་སྐྱང་བུའི་ཚོགས་འདུས་པ་ལ་འདུ་
 བར་ངེས་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་མེ་ངེས་པ་སྟེ་ཡོང་ཞེས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་དེ་དང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པས་
 ལྷོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་ཡོད་ཅེས་པའང་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་མ་རྟོགས་
 བར་ཐལ་བའི་སྲིད་དང་། ལུལ་དེ་གཏན་མ་རྟོགས་ན་དེ་ལ་ཚད་མིན་གྱི་སྟོང་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་
 གངས་ཉུང་བར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། ཚོས་མཚོག་ཚད་མིན་གྱི་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཚོམ་དུ་འདུ་ཞེས་པའང་
 མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རྟོག་
 པ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་ན་རང་ལུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱུང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཤེས་པ་

ཡང་ཡོད་མོད། ལུས་པའམ་སྣམ་བུ་ཞེས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
གཞག་པ་ལ། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་པ་
ནི། ཁ་ཅིག་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཞེན་སྒྲ་རྟག་གས་སྣམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལོག་ཤེས་སྲུ་ཐལ་བས་
སོ། །ཚུ་མིག་པས། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་ཞེས་པའང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མ་ངེས་པའོ། །གཞག་པ་ནི། ཕྱི་ཅི་
ལོག་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལྷ་དབང་སྟོང་། ལོག་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ། །དབྱེ་བ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་
བའི་ལོག་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བ་གཉིས་སོ། །ཐེ་ཚོམ་བཤད་ཟེན་
ཏོ། །གསུམ་པ་གངས་ངེས་ལ་གཉིས་ལས་དངོས་ནི། རྫོང་གཞིར་བྱས་ལ་ཡུལ་དེ་ལ་ཁ་སྐྱོགས་གཉིས་ལས།
མ་སྐྱོགས་ན་དེ་ལ་སྟོ་མིན་ལ། སྐྱོགས་པ་ལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ལས། རྟོགས་ན་ཚད་
མ། མ་རྟོགས་ན་ཚད་མིན་ཡིན་ལ། རི་ལྷ་བ་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་མི་འཛིན་གཉིས་
ལས། མི་འཛིན་ན་ཐེ་ཚོམ། འཛིན་ན་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་རྣམ་གཅད་ལ་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་
གཉིས་སྲུ་ངེས་པས་ཡོངས་གཅོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་
བྱུ་སྟེ། རྟོག་གའི་སྐད་དུ། འདིས་དོན་འཇལ་བས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཐེ་
ཚོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པར་བརྗོད་པ། ཐེ་ཚོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་དག་ལ་མི་སྐྱུ་བ་དག་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཚོད་སྤང་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་ཚད་
མའི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཚད་མིན་དུ་གསུངས་པ་དེ་འདིར་མ་འདུས་སོ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར། མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གང་དང་གང་གིས་བྱན་མོང་མ་
ཡིན་པ་དེའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་དད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱན་པ་སྐྱེས་པ་ནི། རི་ལྷ་བ་ཡོངས་སྲུ་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོ་འདོགས་སེལ་ཚུལ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སེལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ།
དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། རྫོང་གང་ཚད་མའི་གོད་བྱར་བྱུར་པ་ཞེས་པ་ཚད་མ་སྟོན་ཅིག་མི་གནས་པའི་

འགལ་བར་འགྱུར་བས། ཚད་མ་དང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། །གཞག་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱོ་
འདོགས་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷན་སྐྱོ་ལས། ལྷན་ཅིག་སྲ་མ་དེ་ཕྱིས་ཀྱང་ངོ་བོར་སྐྱོ་
བཏགས་ཤིང་ཡོད་པ་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་གནས་པར་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་
པའི་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་དང་སྐྱོ་
འདོགས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཏུ་ཞེན་པའི་སྐྱོ་ནས་གཞོད་
བྱ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་བོར་སྐྱོ་འདོགས་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་ཡང་དག་ངེས་
པ་སྐྱེས་པས་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་སྟེང་སྲུན་སྦྱང་སྟེ་རྒྱན་བཅད་ནས་རང་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་ཏུ་སྐྱོ་
འདོགས་ངེས་འགའ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། ཚོས་
མཚོག་ལས། ཚད་མའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་པར་འཛོག་པ་ལ་
གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི་གཞལ་བྱ་ཅམ་སྟེ་
དེའི་མཚན་ཉིད་ཚད་མའི་ཡུལ་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། གཞལ་བྱ་ཡང་ཚད་མའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སོ། །ངེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ཏུ། མངོན་སྲུམ་དང་རྗེས་
སྲུ་དབག་པ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡུལ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བའི་དོན་ལ་
གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་སྐོག་གྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་ཆར་མ་སྐྱེ་བར་
གསལ་བར་སྦྱང་བའི་སྐྱོ་ནས་གཞལ་བར་བྱ་བ་སྟེ། ལྷ་དབང་སྐོར། གང་གིས་གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་
པ་དེ་ནི་མངོན་སྲུམ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་གཞལ་
བར་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ཏུ། དེ་ཚེ་བོ་བྱེད་རྗེས་འགོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས། །ཞེས་སོ། །རྣམ་
གཞག་ནི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལྷ་བ་པོ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་འཛོག་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ་རྟོག་པ་པོ་གཅིག་
ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་འཚོལ་ས་མེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མངོན་སྲུམ་དང་རྗེས་དབག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསལ་བྱ། ཚད་འབྲས་བཞིའི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་
དངོས་ནི། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་སུ། འབྲུལ་པ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སྲུམ་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་གཏུན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་

འཇུག་བ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཚོས་མཚོག་གཟུང་ཡུལ་ལས་མ་འཇུག་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གུན་མཁུན་གྱིས།
མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། མ་འཇུག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་
དོན་ལ་མ་འཇུག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་འཇིན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཉིད་མ་
འཇུག་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་ཡང་དོན་ལ་མི་བསྐྱ་བ་ཉིད་ལས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །མི་
སྐྱ་བ་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་དང་། ཏུལ་སྣ་དང་། ཐར་
བ་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཆད་དོ། །གཞན་ཏུ་ན་མངོན་སུམ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་
མེད་པས་ཚད་མ་མིན་པར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་འདོད་པར་ཡང་མི་རིགས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོག་བྲལ་ངོས་
གཟུང་བ་ནི། རྟོག་པ་ཞེས་པ་སྐྱ་དོན་འདི་རུང་རུ་འཇིན་བ་ཡིན་ཞིང་། བྲལ་བ་ཡང་སྐྱ་དོན་མི་འཇིན་བ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱ་དོན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་གུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་སོ། །རྟོག་པ་འདི་
ཡང་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སྟེ། མངོན་དུ། རེས་པར་
རྟོག་དང་རྗེས་བྲན་པའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་ནི།
རྟོག་བྲལ་གྱི་རྗེས་དཔག་དང་མ་འཇུག་བས་རྟོག་མེད་འཇུག་བ་གཅོད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་
དངོས་དང་། བྱེ་བའི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབང་པོ། ཡིད། རང་རིག་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
བཞི་ལས་དང་པོ་ལ། རྒྱ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཐ་སྙད་གྱི་རྒྱ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གལ་ཏེ་རི་ལྟར་ཡུལ་དབང་པོ། །ཚོགས་པ་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དམ། གང་རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་
རྒྱུར་པའི་ཤེས་པ་དམིགས་རུང་རུ་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་བ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཡིད་དབང་
ངོ། །འདི་དག་ཚུ་མིག་པས་རྒྱལ་བུ་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། རགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་
ལ་མཚན་ཉིད་ནི་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་དེ། དབྱེ་བ། དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སམ། དབང་ཤེས་
འཇུག་མ་འཇུག་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་སོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་རིག་པར་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དབྱེ་བ། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས་སོ། །རྒྱུན་གསུམ་པོ་དེས་ཤེས་པ་ལ་བྱ་
བ་གསུམ་བྱེད་དེ། གཏུན་ཚོགས་ཐིགས་པར། འདི་ལྟར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་ནི་མིག་གི་རྣམ་

བར་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་ནི་
 གཞུགས་འཛིན་དུ་རུང་དེ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དུལ་ལས་ནི་དེ་དང་འབྲ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་འགྲེལ་བར། རྒྱའི་རྒྱུན་གྱིས་ནི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ་
 ཞེས་རྒྱུན་བཞིར་ཡང་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་
 ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོའི་གཞུང་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་
 ངེས་པའོ། །གཞག་པ་ནི། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཆུང་བར། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་
 པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་
 གཞུགས་ཅན་གྱིས་བྲས་པའི་གཞན་རིག་རྟོག་མེད་དོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལྡ་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་
 ཤེས་སོགས་ལྟའོ། །བཞི་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། དེའི་སྟོན་ས་ཐ་སྙད་བཏགས་ཏེ་རྩེ་སྐྱ་དང་ནས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་ཞེས་པ་བཞིན་ཏེ། ཚད་མ་
 མདོར། ཐུན་མོང་མིན་པ་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྲས། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་ཡིད་
 ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ། རྣམ་གཞག་ལྟའི་དབང་པོ་ལ་
 དགག་པ་ནི། རྒྱ་མིག་པས། བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོའི་གཞུང་དོན་གཉིས་ཀྱི་
 རྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་ཞིང་གཞན་བྱ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་
 དོན་ཀྱི་རྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་
 ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་འཇུག་པ་ཞེས་པའང་ཞིགས་
 སོ། །བཞག་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའོ། །དེ་
 ཡང་། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས། །བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག །འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱང་
 འོ། །ཞེས་རྣམ་ངེས་ལས་སོ། །དབྱེ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སོགས་ཏུག་གོ། །རྒྱ་ལ་
 དགག་པ་ནི། ལྡ་རབས་པ་དག་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བསྐྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་། ཚོགས་
 ཏུག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཚོགས་ཏུག་སྐྱ་མ་འགགས་པའི་ཚོགས་ཏུག་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་

ན་དག་བཅོམ་དང་འདས་པའི་ལམ་ཚོས་ཅན། ཡིད་དབང་མེད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྲུམ་
ཅུ་པར། དག་བཅོམ་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ནའང་མེད། །ཅེས་སོ། །འདོད་ན་དབང་པོ་དགུ་
མེད་པར་ཐལ། ཡིད་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བ་ཡོད། བརྗོད་དུ། བཟོང་སྐྱོམ་མི་སྐྱོབ་ལམ་ལ་
དགུ། །གསུམ་ཡིན་ཞེས་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཡིད་དབང་། བདེ་བ། ཡིད་བདེ། བཏང་སྐྱོམས་ཀྱི་
དབང་པོ་སྟེ་དགུ་མཟོང་ལམ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། སྐྱོམ་ལམ་ལ་ཀུན་ཤེས་
པའི་དབང་པོ་དང་། མི་སྐྱོབ་ལམ་ལ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་
པར་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་ཡིད་དབང་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞི་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་རྒྱལ་འགགས་མ་ཐག་པར་ཐལ། ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གྲེ་བྲག་བཤད་པ་ལས།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ནི་འགགས་མ་ཐག་པ་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
སོ། །ཡང་ཚོགས་རྒྱལ་ད་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། ཡིད་དབང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིད་
དབང་ཡིན་ན། ས་མང་པོ་པར། ཡིད་གང་ཞེ་ན། གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འདས་མ་ཐག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། འགགས་མ་ཐག་པའི་ཚོགས་
རྒྱལ་སྤྱི་མ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཉེ། བརྗོད་དུ། རྒྱལ་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་
དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་དང་ཡང་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་དེ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་ས་པོན་
ཡིན་པ་ལྟ་བུ་བྱའོ་ཞེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་འགགས་མ་ཐག་ཡིད་དོ་ཞེས་སོ། །ཚོས་
མཚོག་ཆེ་བར་ཡང་། རྟེན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ཉིད་གང་འདས་མ་ཐག་
པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་པའོ་ཞེས་དང་། །ཤུག་སྐྱོད། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་དེའི་རྟེན་ནི་དབང་པོའོ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དབང་ཤེས་
སྤྱི་མ་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པས་སྐྱེན་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་ཚུལ་ནི། དེ་མ་ཐག་སྐྱེན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་གཞན་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དབང་སྐྱེན་བྱས་
པའི་ཡིད་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུམ་སེལ་ལ། ཡིད་ཤེས་ཞེས་པས་དབང་ཤེས་དང་རིགས་ཤེས་སེལ་

ཞིང་། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་གཙོ་དེ། །ལྷ་པ་རྣམ་གཞག་ལ་དགག་པ་ནི། ཚོས་
མཚོག་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་འགག་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་ཞེན་མི་འཐད་དེ། མིག་
བརྩམ་པ་ན་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞག་པ་ནི་ལྟ་སྟོར་། མངོ་སྡེ་པའི་གཞུང་གི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོར་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་དང་། གཉིས་པར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
ཞེས་པ་ལས། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཕྱི་མ་འདི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ལ་མིག་དང་གཟུགས་དང་། གཉིས་པ་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་
དོན་ཡིན་ཞེས་ལྟ་སྟོར་ལས་སོ། །འདི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་
ཞེས་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ལྷ་མིག་ལ།
རང་གི་ཤེས་པ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བ་ཞེས་པ་ནི་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དེས་ཏེ།
བུམ་པའི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་རང་གི་དོ་བོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བ་ཞེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་
གཟུང་དོན་ལ་རང་རིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། རང་སྟོང་བྱེད་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་
པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་རྒྱུད་བར། ཤེས་པ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་འདི་ཡོད་དོ། །ཤེས་པའི་དོ་བོ་རིག་པ་དེ་ཡང་
བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། མ་འཇུག་བ་དེ་བས་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་རིག་པའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གཞན་རིག་ནང་བལྟས་རང་རིག་ཡིན་ལ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་རིག་པ་ཡིན་
ཞིང་རང་རྒྱུད་ལས་རང་གི་དོ་བོ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྐྱེས་པ་རང་རིག་པར་གཞག་གི། རང་ལ་བྱ་བྱེད་
གཉིས་དོན་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱན་དུ། སེམ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ལ། །དེ་ཁོ་ན་
འདིའི་རང་རིག་གོ། །འདི་ཡི་རང་གི་རིག་པ་ནི། །བྱ་དང་བྱེད་པའི་དབྱེ་བས་མིན། །གཅིག་ལ་ཆ་མེད་རང་
བཞིན་ལ། །གསུམ་གྱི་དོ་བོ་མི་འཐད་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཚོད་སྤང་ནི། རྟོག་པ་རང་རིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་
ཞེ་ན། རང་གི་དོ་བོ་ལས་འདོད་དེ་རང་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་འང་རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་
འདོད། །ཅེས་མངོ་ལས་དང་། རང་གི་དོ་བོ་སྤྲོད་ན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་རྣམ་

འགྲེལ་ལས་སོ། །དེ་ཕྱིར་རང་རིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེན་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བས་སོ། །བཞི་བ་རྣམ་
འགྲོར་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བདག་རྒྱུན། ཉོག་ཚུལ། སྐབ་བྱེད་ལྗེའི་དང་ཕོ་ལ་དགག་པ་ནི།
ཁ་ཅིག་བདག་རྒྱུན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པ་
ཞེན། བདག་རྒྱུན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་དེ་རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདག་རྒྱུན་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱོམས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཞིང་བདག་མེད་པའི་གཟུང་དོན་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་ཏེ། གསེར་བུམ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་བུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། གསེར་བུམ་ལ་
མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདོད་དེ། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོ་ན་
ཁྲིད་ཁེགས་ན་བུམ་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་ངེས་ཏེ། བུམ་པ་
ཁེགས་ན་ཁྲིད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་ཁེགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། བུམ་མེད་ཀྱི་ས་སྐྱོགས་ལ་ཁྲིད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་
ཁེགས་པར་ཐལ་སོ། །གཞག་པ་ནི། བདག་རྒྱུན་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་རབ་མཐའ་ལས་བྱུང་
བའི་རྣམ་འགྲོར་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པ་སྟེ། རིགས་ཐེགས་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་
པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྲོར་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་
འཆད་ལ། བསྐྱོམས་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ལ་སྐྱུན་པ་དང་། རབ་ཀྱི་མཐའ་ནི་གསལ་སྤང་རྫོགས་པ་
སྟེ། འཛིག་རྟེན་ཚོས་མཚོག་ཡིན་པར་དུལ་སྤྲུས་བཤའ་དོ། །རྣམ་འགྲོར་ནི་འདིར་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་མིན་
གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་དང་། དངོས་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཅན་གྱི་ཞི་སྤྲུག་དང་སྤྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཡང་སྐྱོམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱུན་བཅོས་
མཉམ་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཚད་མས་སེམས་ཤིང་བརྟགས་པ་སྟོ་ལ་
བཀོད་ཅིང་བཞག་ནས་གོམས་པ་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། ཉན་རང་བྱུང་སེམས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་སོ། །ཡུལ་གྱིས་བྱེ་བ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་མཁུན་པ་གཉིས་
སོ། །གསུམ་པ་བདག་རྒྱུན་ནི། བདེན་ཞིང་ཚད་མས་འཐད་པའི་དོན་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རྣམ་འགྲོར་ཤེས་པ་སྤར་བཤའ་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྐྱོམས་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རིམ་པ་སྤར་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤུང་པོ་ཟག་བཅས་འབྲས་བུར་བསྐྱུས་པ་དང་མ་

རིག་པ་དང་མཚན་སྣེ་གི་སྲིད་པ་དང་། དུམ་ཞི་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་། འགོག་
བདེན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། དུམ་
འཁོར་བ་ཅན་སྤང་པོ། །ཞེས་དང་། དེ་སྤྱིར་སྲིད་པ་སྲིད་ཉེན་ཡིན། །ཞེས་དང་། དུམ་མི་སྤྱེད་རྒྱ་ཉིད་
ནི། །ཐར་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་ཡི་གཞོན་གྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་
དུམ་ལ་དུམ་འའི་དང་། འགྱུར་བའི་དང་། འདུ་གྱེད་ཀྱི་དུམ་སྟེ། ཚོར་བ་སྤྲུག་བདེ་བཏང་སྟོམས་རྒྱ་དང་
བཅས་པའོ་ཞེས་ཤུག་སྟོས། གུན་འགྱུར་ལ་འདོད་སྲིད། འཇིག་སྲིད། སྲིད་སྲིད། རིམ་བཞིན་བདེ་བ་ཐོབ་
པ་དང་། དུམ་བྲལ་བ་དང་ཡང་སྲིད་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པའོ། །འགོག་པ་སྤྲུག་བཅས་དང་སྤྲུག་མེད་ཀྱི་
སྤང་འདས་ཏེ། སྤང་འདས་གང་གུན་འགྱུར་སྤངས་ལ་དུམ་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤང་འདས་གང་སྤྲུག་གུན་
གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་སྟེ། ཤུག་སྟོ་ལས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་
སྤངས་པའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་དུ། ཐོབ་མེད་མ་ཡིན་མངོན་འདུ་གྱེད། །ཐད་ནས་གཞན་མཚམས་མི་
སྤྱོར་སྤྱིར། །ཞེས་དང་། སྤངས་ནའང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་སོ། །ཡང་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་སྤང་འདས་
གཉིས་སོ། །ལམ་ལ་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མི་སྟོབ་ལམ་ཡང་འུགས་ལ་གསུངས་
ཏེ། ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་མེད་འགྱུར་ཞེས་དང་། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །ཞེས་དང་། ཐབས་
གོམས་པ་ཞེས་དང་། ཤུག་སྟོ་ལས་སྟོམ་པའི་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལས་དང་པོ་བྱུང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། ལམ་དང་པོའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ལམ་མཚན་ཉིད་པའི་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཡིན་
པར་གསུངས་པས། ཚོགས་སྤྱོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། མཐོང་སྟོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
འཇིག་ལྟ་གུན་བཏགས་ཁོ་ནའི་གཉེན་པོར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། འཇིག་ལྟ་སྤྲུག་སྤྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
གྱུར་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་གུན་བཏགས་ནི་སྤྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་
སེམས་པའི་སྟོན་སྤྱུང་བའི་གཞི་མེད་ཀྱི་བདག་ལྟ་སྟེ། འདི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིར་འོངས་མི་འོངས་ཀྱིས་
སྤངས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་སྤོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྲུག་སྤྱེས་ནི་ཐོག་མེད་ཀྱི་བག་ཆགས་གོམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་བདག་ལྟ་སྟོམ་སྤང་སྟེ། འདི་འཕགས་པ་སྤྲུམ་གསུམ་གྱིས་མ་སྤངས་སོ། །མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད། མི་སྟོབ་པའི་རྣམ་ཐོབ་ལམ་ལས་སྤྱིས་བྱུང་གི་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྱིན་གྱེད་དེ། མཐོང་

འགྲེལ་དུ། བོང་ནས་བོང་དུ་སྐྱོན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེར་རམ་ལུང་པོའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་འབྲུག་པའི་སྐྱེར་རོ་
ཞེས་སོ། །བཞི་པ་རྟོགས་ཚུལ་ནི། དུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་བདག་མེད་སོགས་རི་རྣམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་དུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཏེ། རྣམ་
འགྲེལ་དུ། ཡང་དག་དོན། རང་བཞིན་ཞེས་སོ། །འབྲུག་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ། རྣམ་ཤེས་དུལ་འཛིན་པ་ཡི་
ཚོས། །རི་རྣམ་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་ཡང་། །ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་དེ། །འདི་ཡིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན། །རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཞེས་པས། དུལ་དུལ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཉིད་རང་རི་རྣམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུལ་ཅན་
བསྐྱེད་པ་དང་། དུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རི་རྣམ་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟགས་སོགས་སྲུ་འཛིན་པ་ནི་
སེམས་ལས་སྤང་རུང་གི་སྐྱོ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པས་སེམས་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། སེམས་འདིའི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྐྱོ་བུར་བ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཚོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ཆ་མཉམ་གཞག་གི་དུལ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་མཁྱེན་འབྱུང་རུང་དུ་
སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི། སྤོང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཅན། ཡང་ཡང་དུ་གོམས་པར་
བྱས་ནས་ཚད་མེད་དུ་འཕེལ་དུ་རུང་སྟེ། རྟན་བརྟན་གོམས་ཟིན་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ལུས་གྱི་རྩོལ་བ་ལ་མི་སྣོས་
པར་སེམས་གྱི་ཚོས་ཉིད་དུ་རང་གི་རང་གིས་འབྲུག་པ་ཡིད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཏེ། གཙང་སྤྱོད་ཅན་
ཐོད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། སེམས་ལ་ཅེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །རང་གི་རང་གིས་
འབྲུག་འབྱུང་ཏེ། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་ཡོན་ཏན་ཡིན། །དེས་ན་རྩོལ་བ་སྤྱི་མ་དང་། །སྤྱི་མ་འབྲུང་པར་
བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་འབྱུང་ཟིན་ཡང་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ནི། ཐུབ་པ་ཚོས་ཅན། དེ་ལོ་
ན་ཉིད་དང་སྐྱར་མི་སྣོག་པ་དང་། མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་སྟེ། དེའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་དགུ་ལ་སོགས་པས་བདེན་བཞི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚད་མས་མི་སྐྱ་ཞིང་སྲ་སྤྱི་འགལ་བ་མེད་པ་
ལ་གསུང་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །མ་ལུས་འབྲུང་པར་
མཁྱེན་པ་གྲུབ། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་སྤྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཚོས་མཚོག་ཏུ། གང་གི་སྤྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོབ་
རྣམས་གྱི་དབང་པོ་ཉིད་ལྟ་བུ་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་བཞོད་
པ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དང་། །ཁ་ཅིག་རང་རིག་པ་དང་རྣམ་འགྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་

དེའི་ཕྱིར། ལོག་པར་རྟོག་པ་འདི་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་དོན་དུ་མངོན་སུམ་རྣམ་པ་བཞི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
 ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པར་བཤད་ཅེས། གསུམ་པ་བསལ་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷང་
 ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཚད་མ་མངོན། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་ཤེས་དང་། །རྗེས་དཔག་
 རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །བྱོན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་འོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་
 བཅས། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱུག་གམ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སོ། །དང་པོ་བྱུག་ནི། སླིག་རྒྱ་ལ་རྒྱར་
 འཛིན་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་ཤེས་དང་། སླི་འཛིན་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྟགས་འཛིན་དང་། རྗེས་
 དཔག་དང་། བྱོན་ཤེས་དང་། སྟོན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་དོན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཡིད་བསྐྱད་
 པའོ། །ཡང་ན་རྟོག་པ་ལ། བརྟེན་ཅན། དོན་གཞན་ལ་སྟོ་འདོགས་ལ། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གསུམ་
 སྟེ། དང་པོ་ནི་བརྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་བརྟེན་བྱས་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཚོས་མཐུན་པར་སྟོ་བཏགས་ནས་སྟོན་བརྟེན་བྱས་པའི་ཡུལ་ལས་དོན་
 གཞན་ལ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྣང་གི་རྟགས་འཛིན་སོགས་བཞི་དང་། བཞི་པ་ནི་སྣང་
 བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ཚད་འབྲས་ལ། རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན། བྱལ་མཐའི་འདོད་ལུགས། དགོས་པ་དོས་
 བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚོད་པ་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་བུའི་དོན་དང་།
 ཚོད་པ་མེད་པ་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི། ཤེས་པས་བྱང་དོར་གྱི་དོན་ཤེས་ནས་སྐྱེས་བུས་བྱང་དོར་ལ་
 བྱོན་ཏེ་བྱེད་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འཇུག་པ་ཐོབ་པའོ། །གཉིས་པ་
 ནི། བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་གཞལ་བུ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ནི་མངོན་སུམ་
 ཡིན་ལ། འཛོག་པ་པོ་ནི་རྗེས་གྱི་དེས་ཤེས་སོ་ཞེས་ཚོས་མཚོག་གིས་བཤད་དོ། །དེ་དག་གྱུར། ལས།
 བྱེད་པོ། བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་གཞལ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་གསུམ་ཡིན་དེ་རྟོགས་
 པའོ། །དེས་ན་གཞལ་བུ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱུར་གཞལ་བུ་དང་འབྲེལ་བས་གཞལ་བུ་ལ་མི་སྐྱེ་
 པའོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ། མདོ་སྟེ་བ། སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་གཞལ་བུ། རྟེན་བཅས་དབང་པོ་ཚད་མ། དབང་ཤེས་འབྲས་བུ་སྟེ། ཚད་འབྲས་
 གཞལ་བུ་གསུམ་དུས་མཉམ་ཐ་དད་ཅིང་། ཤེས་པས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དོན་བྱུག་པས་དུ་འཛིན་པར་

འདོད་དེ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པོར། དབང་སྐྱེས་སློབ་མི་ལྷན་མེད་ཀྱིས། །མ་རབ་བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག་ཤིང་། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ཀུན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། །སློ་སོགས་ལྷན་པ་སོ་སོར་སྤང་། །སྤྱི་རོལ་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །བཅ་པོ་རབ་གསལ་མི་རིགས་སྤྱིར། །ཞེས་ཉོག་གཏེ་སྐྱད་ཏུ་བྲངས་པ་ལྟར་ལྷན་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་འཛོག་གྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དོན་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཤེས་ཉོག་པའི་ཉུགས་ལས་འབྲུབ་སྟེ། སློ་འཛིན་མཛོན་སུམ་ཚོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དབང་ཡིད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གཅིག་མེད་ན་མི་སྤྱེ་ལ། དབང་ཡིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཚོགས་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། དེས་བྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་དེ་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདོད་ཅིང་། དོན་དངོས་སུ་མི་སྤྱང་ཡང་དོན་གྱི་ལྷན་པ་ཤར་བ་ལས་དོན་སྤང་བར་བཏགས་ནས་འཛོག་པ་སྟེ། ལྷན་འབྲེལ་དུ། དེ་སྤྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། འཕོས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བ་དང་། །དེ་སྤྱིར་སྤྱིར་ན་འཛིག་ཉེན་འདོགས། །སྤྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་གཞལ་བུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན། དེ་ཉོག་པ་འབྲས་བུ། དོན་འབྲེལ་ཚད་མ་དང་། དོན་གྱི་ལྷན་པ་ཉིད། ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པས་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། ལྷན་བདེན་བརྒྱན་གྱི་ལྷན་གཞན་ རོ་པོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ལྷན་གཞན་ བདེན་གཉིས་གྱི་ལྷན་གཞན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ལྷན་བདེན་པས་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་གྱིས་པས་ལྷན་བཏགས་ལྟར། །སྤྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །བག་ཚགས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱིབས་པའི་སེམས། །དོན་དུ་སྤང་བ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཟུང་འཛིན་དུ་སྤང་བའི་ལྷན་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་བཏགས་ནས་གཟུང་འཛིན་དུ་འཛོག་ལ། དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་རང་རིག་བདེན་པར་འདོད་དོ། །ཉོག་གཏེ་སྐྱད་ཏུ། ལུས་དང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་ལྷན་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་རིག་པའོ་ཞེས་དང་། བཏགས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོར་སྤོང་འདོགས་པར་གྱེད་དེ། དེ་སྤྱིར་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བའི་ལྷན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པའོ་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་སློ་གཅིག་ལ་སྤྱ་ཚོགས་སུ་སྤང་བའི་ལྷན་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ལྷན་པའི་གྲངས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ། ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་སྤྱིར་སེམས་སྤྱ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རོ་པོ་ལྷན་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཇི་

སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་གྱིས་ཞེས་དང་། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་སྟུ། ཅི་སྟེ་རྣམ་པའི་གྲངས་
བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་ན། ཞེས་པ་སྣང་དོ། །འདིས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གྱིས་དོན་སྣང་
གཞལ་བུ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་དོན་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་འདོད་
དོ། རྣམ་བརྟན་པ་ནི་གཉིས་སྟུ་སྣང་བ་བརྟན་པས་དེས་བཞག་པའི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའང་
བརྟན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྟེས་བྱ་སྟེ་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། དམན་པ་དང་། འབྲུ་པར་ཅན་གྱི་གནས་
སྐབས་ཐོབ་པར་མིས་པས་སད་པ་ན་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ད་སྟར་སྟེ་འཆི་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་
ཡང་འབྲུལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མས་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིར་སྟོ་སོགས་སྟུ་སྣང་
བ་རི་ཐོང་གི་རུ་དང་འབྲུ་བར་གཏན་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་པ་དོན་
དམ་པར་ཡོད་ཅེས་སྟེ་སྟེ། འབྲུ་སྟོར། འདི་སྟར་དེའི་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་སྟེ་དང་ནང་ན་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། སྤྱི་ནང་ན་མེད་པ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་རི་ཐོང་གི་རུ་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལ་སྤྱི་དོལ་བཞིན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་དང་དུ་མར་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་
ཉིད་གྱི་སྤྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྟོག་གའི་སྐད་དུ། གཞན་རྣམས་ནི་རྣམ་པའི་རྟོག་པའི་
མཚན་མ་མཐའ་དག་བྲལ་བ་ཤེས་དག་པ་སྟུ་བུ། རྟོན་ག་ཇི་མ་མེད་པའི་ཉིན་བྱེད་གྱི་ནམ་མཁའ་སྟུ་བྱུ་
དངོས་པོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་སེམས་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་པ་འདི་རྣམས་ནི་དོན་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་
ནར་མ་རིག་པས་བསྟན་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་
ནའོ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་ལ་སྟོས་པས་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཛིན་པ་པོ་དེ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་དོན་སྣང་སྟོ་བཏགས་གཞལ་བུ། རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུ།
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རིག་པ་དག་ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་
བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། རི་སྟར་རྗེས་སྟུ་སྣང་བཞིན་བྱས། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
དོ་པོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
མཚན་ཉིད་ནི། བཏགས་པའི་ཚོས་གང་། རྗེས་སྟེ་མེད་ཅིང་དོན་མེད་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། སུམ་ཅུ་པར། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གང་གང་གིས། རྟོན་པོ་གང་གང་རྣམ་བཏགས་པ། རྟོན་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡི། རི་པོ་

ཉིད་དེ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དབྱུས་མཐའི་འབྲེལ་བ་འད་དུ། དེ་ནི་རྗེས་སྐྱེ་མེད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 བས་དོ་ཤོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་པར་འདུ་
 བྱེད་པས་འཛིན་པ་དང་། མིང་གི་བདམས་འཛིན་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལ། ཆགས། ཁྲོ། བྲལ། བཏང་
 ལྷོམས་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ནི་བྱེད་དུ་རྩོལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡི་གེ་མེད་པ་དང་།
 ཡི་གེ་ལས་གྲུར་པ་སྟེ། འདི་ཅི། འདི་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་པ་དང་། འདི་
 གཟུགས་ཞེས་སོགས་སྐྱེ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་དབང་
 ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གང་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡོད་ཡུལ་དུ་
 གྲུར་པའི་རང་རིག་པ་སྟེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར། གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་ཤོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོ་ཤོ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་དང་། རྫོང་བརྟན་གྱིས། བཏགས་མིང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་
 པ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་མེད་པ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་ཤོ་ཉིད། །འཛིག་རྟེན་དག་པའི་སྡོད་ཡུལ་
 ལོ། །ཞེས་དང་། ལྷན་རྫོང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོའི་དོ་ཤོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་
 གྱི། རང་རིག་པ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་དགོ་
 མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྟེ། དབྱུས་མཐར།
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་སོ། །རྟོགས་ནི། རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་
 དང་སློག་རྒྱ་དང་མི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་བ་དང་བྲག་ཆ་དང་ཚུ་རྩེ་དང་སྐྱེལ་པ་ཡིན་པར་མཐོང་དོ་ཞེས་པ་
 ལྟར། རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་དང་། སོ་སྐྱེས་སྐྱོ་བཏགས་ནས་གཉིས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་མཐོང་དོ། །དབྱེ་ན། ཐ་སྙད་སད་པ་དང་། དེ་གོམས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བག་ཆགས་གཉིས་སམ།
 ཀུན་བཏགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་སྤང་བ་དང་། མངོན་ཞེན་མེད་པས་ཀུན་ནས་སྤང་བ་
 གཉིས་ཞེས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་མ་དག་པ་གཞན་དབང་དང་དག་པ་གཞན་
 དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་ཤོ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
 པས་བསྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་ན། དེས་ན་གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་ཤོ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་དོ་ཤོ་ཉིད་ལ་མངོན་

བར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྐྱུ་ལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐྱུ་ལ། དེར་ནི་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བསམ་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་
 བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་བྱུང་མཚན་ཉིད་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 གྱིས་སྟོང་བའི་ཚོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། སུམ་ཅུ་པར།
 བྱུང་ནི་དེ་ལས་སྲ་མ་པོ། །རྟེན་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་གང་། །ཞེས་དང་། རྫོང་བརྟན་གྱིས། བཏགས་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་གྱིས་དེ། །ཤིན་ཏུ་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་དེ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཡུལ་
 ལོ། །ཞེས་བཤད་པ་སྟུང་ངོ། །དེ་ཡང་གཉིས་མེད་པ་ཅམ་ཡོངས་སུ་བྱུང་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་
 གཉིས་གྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་གྱིས། འདིར་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་རྟོག་གཉིས་
 དང་བྲལ་བ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཅམ་ཉིད་གྱིས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་པ་ཉིད་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཞན་གྱི་ཁི་འི་ལས་པས་གཞན་གྱི་
 དབང་ངོ། །དེ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་བདག་ཉིད་གྱིས་མེད་ཀྱང་སྒྲུང་བའི་སྲིར་ཀུན་བཏགས་
 པའོ། །དེ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྲིར་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཀུན་རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་འདུས་སོ་ཞེས་བཤད་ངོ། །དབྱེ་བ་དབྱུས་མཐར། འགྱུར་མེད་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པ། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟུང་ངོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
 གཅིག་དང་ཐ་དད་བསམ་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཉམ་
 བར་མ་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། རགས་པའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་བདེན་པའོ་ཞེས་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་
 གྱི་བདེན་པ་ནི་རགས་པའི་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སོ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྲ་བའི་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ། སྲ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 སྟེ། ཞེས་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྲ་བའི་དེ་ཁོ་

ནའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། གུན་རྫོབ་ལ་དབྱེ་ན། བཏགས་པ། ཤེས་པ། བརྗོད་པའི་
གུན་རྫོབ་གསུམ་སྟེ། དབྱས་མཐར། བཏགས་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་བརྗོད་པ་རགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གུན་བཏགས། གཉིས་པ་གཞན་དབང་། གསུམ་པ་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའོ། །དེ་ལ་བཏགས་པ་དང་བརྗོད་པ་གཉིས་ནི་སྐབས་སུ་
བསྐྱུས་ནས་གུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིན་ཏེ་ངོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་གུན་བཏགས་
ལོག་པའི་དང་། གཞན་དབང་ཡང་དག་གུན་རྫོབ་པོ། །དོན་དམ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་།
སྐྱབ་པ་དོན་དམ་པ་གསུམ་སྟེ། དབྱས་མཐར། དོན་དང་ཐོབ་དང་སྐྱབ་པ་ནི། དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་
འདོད། །ཅེས་སོ། །དང་པོ་ནི་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས། གཉིས་པ་ནི་སྤང་འདས། གསུམ་པ་ནི་ལམ་
སོ། །གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བསམ་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྤྱིར་བཏོན་དེ་གུན་རྫོབ་
དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཅིག་ཡིན་ན་རྣམ་
པར་

དག་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པའི་སྤྱིར། སྐབས་པ་ཡོད། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་
དམིགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་
དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཚོས་སོ་སོའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འདྲ་བས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པས་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚོས་སོ་སོ་དང་ཐ་དད་མིན་པས། ཚོས་སོ་སོའི་
སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཚོས་སོ་སོ་དང་ཐ་དད་པས་སོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པ་
དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་གྲུབ་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན་ལས་གཅིག་གྲུང་མ་ཡིན་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་གྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱས་མཐར། ཐ་དད་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་མིན། །ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་པར། དེ་
སྤྱིར་དེ་ཉིད་གཞན་དབང་ལས། གཞན་མིན་གཞན་པ་མིན་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དགོངས་པ་ངོས་
བཟུང་བ་ལ། ཚད་འབྲས་དངོས། དེའི་སྐྱབ་བྱེད། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་

དོན་རིག་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟམ་སྟུ། བྱ་དང་བཅས་
པར་རྟོག་པའི་སྲིད། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ་འཇམ་བྱེད་ནི། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །བྱ་བ་མེད་པའང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་ནས་སྲིད་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་མདོ་སྟེ་པའི་ཚད་འབྲས་
རྣམ་པར་འཛོལ་མི་ཞོད་ཅི། །བྱེད་བྱ་པའི་ལུང་འགོག་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། འབྲས་པའི་བདག་ཅན་ཤེས་པ་
ནི། །གང་གིས་ལན་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་འབྲེད་དེ་བདག་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་སྲིད་གཞལ་བྱ་རྟོག་
པ་ཡི། །སྐྱབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་སོ། །སྦྱོར་བ་ནི། སྦྱོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་
མཚན་གཞི། སྦྱོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུར་རུང་། སྦྱོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་སྦྱོན་པོ་ལ་མི་སྦྱོ་བ་
ཞེས་པའོ། །ཅི་སྟེ་ཚད་འབྲས་བྱ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར། །ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན།
སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྦྱོ་ནས་བྱ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་
གཅིག་ཡིན་པར། །འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མ་མི་བདེན་ཏེ། །ཚོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་སྲིད། །དངོས་སུ་ཐ་དད་མེད་
པར་འདོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རིག་ཚད་འབྲས་ལ། རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བརྟམ་པའི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། དོན་བཀག་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཛོག་པ་དང་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་འབྲས་
བུར་འཛོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་
ནི། ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་རིག་པ་མིན་ཏེ། བདག་ཉིད་སྦྱོང་བའི་ངོ་བོ་སྦྱེས་པས་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་
སྲིད་དང་། དེས་ན་རང་གསལ་བར་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། དེ་ཡི་སྦྱོང་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་ཡང་གཞན་འགལ་ཞིག་གིས་མིན། །ཞེས་དང་། དེ་སྲིད་དེ་
བདག་རང་གསལ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྦྱོ་སོགས་སྦྱོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བག་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྦྱང་བ་ལས། སྦྱོ་སོགས་སྦྱོང་བར་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ།
དེ་ཉིད་དུ། དེ་ཡི་དངོས་དེ་སྦྱོ་སོགས་སྲིད། །རང་བཞིན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའང་དེ། །རང་རིག་ངོ་བོ་སྦྱོང་བྱུར་

གྲང་། །སྒྲོ་སོགས་སྒྲོང་བར་སྒྲུང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྒྲུང་བ་ཉིད་གྲང་གྱི་འདི་དོན་མིན་ཏེ། །སྒྲོ་སོགས་སྒྲུ་
སྒྲུང་བ་ཚོས་ཅན། །མཐོང་བྱེད་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་མིན་ཏེ། །མཐོང་བྱེད་ཤེས་པ་དང་རང་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་
བས་སྒྲུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། །དེས་ན་ལྷ་ཀློང་ལས། །ཐ་དད་པ་དགག་པ་ཅམ་དེར་བསྐྱབ་
བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། །སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྲང་རི་བོང་གི་རྒྱ་
དང་འབྲ་བ་ཡིན་ན། །དེའི་ཐ་དད་པ་བཀག་པས་ཅི་ཞིག་གྲུ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་མིག་ཤེས་འབྲུལ་བ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྐྱེ་ཤད་དང་ལྷ་གཉིས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་
གཟུང་འཛིན་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་བ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པའི་སྒྲུང་བ་ལ་གཟུང་འཛིན་དུ་འཛོག་སྟེ།
དེ་ཉིད་དུ། །སྒྲོ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་སྒྲུང་བཞིན། །གང་ཆེ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་སྟེ་བའི། །མཚན་ཉིད་རྣམས་པར་
བསྐྱད་པ་ཅན། །དེ་ལྟར་འབྲུལ་བས་མཐོང་གྲུར་བ། །དེ་ལྟར་འདི་རྣམས་བཞག་བྱས་པས། །ཞེས་བ་ལྟར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན། །དོན་སྒྲུང་གཞལ་བྱ། །དེ་སྒྲོང་རང་རིག་འབྲས་བུ། །འཛིན་པའི་རྣམས་པ་ཚད་མ་སྟེ། །རྣམ་རིག་
པའི་འབྲས་ཉོག་དང་པོའོ། །ཡང་དོན་སྒྲུང་དེ་བག་ཆགས་ལས་རྗེས་ཀྱི་དོན་དུ་ངེས་པས་དེ་སྒྲོང་བའི་རང་
རིག་དོན་རིག་དུ་བཏགས་ནས་འཛོག་པ་ལ་སྒྲོས་ཏེ། །དོན་སྒྲུང་གཞལ་བྱ། །དོན་རིག་འབྲས་བུ། །འཛིན་སྒྲུང་
ཚད་མར་བཞག་པ་རྣམས་རིག་ཅམ་གྱི་འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་ཡོད་གྲང་རང་རིག་འབྲས་
བུར་འཛོག་པ་ནི། །འཛིན་པའི་རྣམས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། །དོན་ཉོགས་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ཏེ། །རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པས་སྒྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་སྒྲོས་པའི་སྒྲིང་དང་། །དོན་སྒྲུང་ཚོས་ཅན། །དོན་ཉོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་པ་
ལ་ཤར་བ་ལྟར་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་རིག་པར་འཛོག་པའི་སྒྲིང་ཏེ། །དེ་ཉིད་དུ། །དེ་ཆེ་དོན་སྒྲུང་འདི་ཉིད་
ནི། །ཚད་མིན་ཡོད་དུ་ཟེན་གྲང་ནི། །དོན་གཞན་ཡིན་སྒྲིང་སྒྱི་རོལ་ལ། །འཛིན་བདག་སྒྲོས་པར་བྱ་བ་
མིན། །གང་སྒྲིང་རི་ལྟར་དོན་བདག་དེ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟར་ནི། །དེ་ལྟར་ཞེས་ནི་བདག་རིག་
ལས། །དེ་ལ་གནས་ནས་ངེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྒྱི་རོལ་དོན་གཞལ་བྱ། །རང་རིག་འབྲས་

ལྷ། དོན་སྣང་ཚད་མ་སྟེ་མདོར། ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདི། །ཚད་མ་དེ་ཡིས་འཇམ་བར་གྱེད། །ཅེས་པ་
 ལྟར་རོ། །འདི་ནི་རྣམ་བདེན་པའི་འབྲས་ལྗོན་གསུམ་པའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རྒྱན་པའི་ཚད་འབྲས་ནི་མདོར།
 གང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །ཚད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། །འཛིན་པ་རྣམས་རིག་པའོ་དེའི་སྱིད། །དེ་
 གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟར། །ཤེས་པ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ལྟར་བ་
 ལྟར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚལས་མེད་པར་སློབ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྱིད། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པས་
 འཇུལ་བའི་སྐྱེས་བུས་གཟུང་འཛིན་རང་རིག་གིས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་འཇུལ་དོར་འཛོག་
 རྟེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། སློབ་དག་རྣམ་པར་དབྱེད་མེད་ཀྱང་། །མཐོང་བ་སྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་
 དང་འཛིན་པ་མང་བ་བདག །ཐ་དད་ལྡན་ཞིང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རིག་པ་
 དག །ཅེས་སོགས་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་བདེན་པ་དག རྣམ་པ་སྣང་བ་ལྟར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 བདེན་ཞེ་ན། སློབ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་དུ་མ་དེ་ཚོས་ཅན། ལྟར་བ་ལྟར་དུ་མ་མི་བདེན་པར་ཐལ། །ཤེས་པ་ཆ་
 མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་སྱིད། མ་ངེས་ན་སློབ་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་ཐལ། དུ་མར་བདེན་པའི་ཚོས། བདེ་སྤྱད་
 བཞིན། གཞན་ཡང་གཟུང་འཛིན་དེ་རིག་གསུམ་ཚོས་ཅན། སློབ་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་ཐལ། སློབ་གཅིག་ཏུ་
 ཤེས་པ་མ་འཇུལ་བས་མ་མཐོང་བའི་སྱིད་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། དེ་ལྟ་མེན་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །དོ་སོར་སྣང་ཅན་
 དངོས་གཅིག་ལ། །རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་འགྱུར་ཏེ། །གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་སྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རང་
 བཞིན་མཐོང་མེད་སྱིར་གཅིག་མིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་པའི་དངོས་སོ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
 པ་ཚོས་ཅན། ལྟར་བ་ལྟར་དེ་ལོ་ན་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། དབྱེད་ན་སྣང་བ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་
 བདེན་པའི་སྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། གང་གིས་དངོས་སོ་རྣམས་དབྱེད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། །གང་གི་
 སྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇུལ་དོར་སློབ་རང་ཉིད་
 གཞལ་བྱ། རང་རིག་འབྲས་བུ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་བྱུང་ཉིད་དེ་ཚད་བདག །གཞལ་

བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་དང་དོན་དུ་
སྤང་བ་བྱུང་གི་གཟུང་འཛིན་དང་དོན་མ་བྱུང་སོ། །འདི་རྣམ་རྟུན་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པར་བོད་སྣ་མ་དག་
གིས་མ་དགོངས་ཤིང་། རྣམ་འབྲེལ་དུ། ལྷ་ཚོགས་སྤང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་
ན། །རེ་ཞིག་གཅིག་སུ་ཡི་སློབ་ཉིད། །སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་རི་ལྟར་སྤང་། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལྷ་དབང་སློང་།
རྣམ་པ་དེ་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སློབ་འདི་ཡིན་གྱི་ང་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་
པ་ཉིད་གྱི་སྲིང་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་སྲིང་ཞེས་སློབ་ནས། རི་ལྷ་རི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྟར་
རྣམ་བུ་ཞིང་། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་འོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་
ནས། འཛིག་ཉེན་སྲུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །སྲི་རོལ་སློང་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་པའི་བར་རྣམ་
བདེན་བཀག་ནས་རྣམ་རྟུན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་དགོངས་པར། རྒྱན་མཁན་
སོས། བྱུང་མཐའ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས། དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་སྲིང་། །རང་བཞིན་མེད་པར་
རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དབུ་མའི་བྱུང་མཐའ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་འདི་རྣམ་
བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་གཉིད་གྱིས་བསྟོན་པའི་སློབ་ཚོལ་དང་འབྲ་བར་བཅད་དོ། །གཉིས་
པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས་ཚུལ་གཉིས་སྐབས་པ་ནི། སློ་འཛིན་ཚོས་ཅན། དུལ་གྱི་རྣམ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་
འབྲ་བའི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་གྱིས་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་སྤྲུག་པར་
དམིགས་པའི་སྲིང་ཏེ། མདོར། དུལ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པའི། །དབྱེ་བས་སློ་ཡི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། །ཅེས་
སོ། །མ་དེས་ན་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་བྲན་པའི་ཤེས་པ་སྲི་མ་སྲི་མས་སློབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤང་ནས་བྲན་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སློབ་པའི་རྣམ་ཅན་མིན་པའི་སྲིང་། ཐལ་བ་ལས་འཛིན་པའི་སྲིང་ཡང་ཚུལ་གཉིས་པ་
ཡིན་ཏེ། མདོའི་འབྲེལ་བར། སྲིས་རྗེས་ལ་སྲིས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་སྤང་རིང་དུ་འདས་པའི་དུལ་སྤང་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གིས་སྲིང་ཞེ་ན། དེ་དུལ་མ་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ། །དེའི་སྲིང་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་

ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་སོ། །ཡང་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་
 ཅན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད། དེ་ཉིད་དུ། དུས་སྲིས་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཚུལ་གཉིས་ཉིད་དོ་ཞེས་འབྲེལ་
 ཏོ། །གང་གི་སྲིད་ཡུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དུས་སྲིས་སྲོང་བའི་བྱེད་པ་སྟེས་ཏེ། དེའི་སྲིད་ཡང་ཤེས་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་སྐྱབ་པ་ནི། ཚུལ་གཉིས་པའི་སློ་ཚོས་
 ཅན། རྣམ་པ་ལ་སྟོས་ན་རང་རིག་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་པའི་སྲིད། མདོར་རང་རིག་པ་
 ཉིད་དུ་ཡང་ངོ་། །ཅིའི་སྲིད་ཞེ་ན། མ་སྲོང་བར་འདི་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་
 སྲོང་ངོ་ཞེ་ན། སྲོ་འཛིན་སྲོང་བའི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དབྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་མ་སྲོང་བའི་སྲིད།
 མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སྲོང་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་མཐོང་བས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སྲོང་
 དགོས་པས་སྲོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མདོར། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སྲོང་ན། །ཐུག་མེད་དེ་
 ལའང་བྱེད་པ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ། རང་མ་རིག་
 པའི་སྲིད། རང་རྒྱུད་འཕང་ངོ་། །རང་རིག་གྲུབ་སྟེ། མདོར། དེ་བཞིན་ཡུལ་གཞན་ལའང་འཕོ་བ། །མེད་
 འགྱུར་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཉིད། །དེ་སྲིད་གདོན་མི་བ་བར་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཁས་སླང་བར་བྱའོ་ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་བསྟན་པ་ནི། ཅི་སྟེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པར་བྱེད་མེད་པའི་
 སྲིད། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་གང་ལ་གྱིས་པས་
 ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་པར་གཞག་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་སངས་
 རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ངོར་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཚད་མར་བཟོད་
 ཏོ། །དེས་ན་གྱིས་པ་སོ་སྟེས་བྱས་པའི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟོས་ནས་ཚད་མ་དང་
 མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་
 པའི་ཚད་མ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དོན་སེམས་པ་ལ་

ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པ་པོ་གང་དང་གང་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་
 རྟོགས་པ་དེ་རང་དོན་རྗེས་དབག་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟོག་གའི་སྐད་དུ། ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་
 རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བར་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལ་རྟོགས་པ་པོའི་གང་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་རང་དོན་རྗེས་སུ་
 དབག་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པས་
 ཚུལ་མ་ཚང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པ་ཞེས་པས་ཚུལ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་
 ལ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདྲིན་རྗེས་དབག་ཡིན་པ་གཙོ་བོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་
 ལྟོས་གཞི་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན། མཚན་བྱ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་
 དངོས། དེ་དག་གི་ལྟོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ལ་སྟོགས་ཚེས། རྗེས་ཀྱིས། ལྟོག་ཀྱང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
 མཚན་ཉིད། བསལ་བྱ། སེལ་ཚུལ། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི། དེས་བྱེད་ལྟའི་དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། གཙང་
 རག་པ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པའོ་ཞེ་ན། བྱས་
 པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོགས་ཚེས་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་ལ་བྱས་པ་སྟོགས་ཀྱི་ཚེས་
 སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་ཚེས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བྱས་པ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མ་དེས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་དེས་སུ། རྟགས་རང་ཉིད་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ཚུ་མིག་པས།
 རྟགས་ཚེས་ཅན་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་དེས་པ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དེས་པའི་སྐོ་རྗེས་དབག་
 ཀྱང་སྟོགས་ཚེས་སུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 ཤེས་པའོ། །དོན་བྱེད་རྣམ་མེད་ཚེས་ཅན། འདིག་མེད་ལ་སྟོགས་ཚེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་ཤེས་འདོད་
 ཚེས་ཅན་འདིག་མེད་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་
 སྲིད་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཁེགས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཞལ་པ་ནི། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་རྗེས་སུ་དབག་

བྱེད་ཚེས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཉམས་ཏེ། རིགས་ཐིགས་སྲུ། རྗེས་སྲུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་
པ་ཉིད་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་ནི། ཡོད་པས་སྟོགས་ཚེས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁོ་
ནས་སྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ལོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་ན།
ཡང་དག་གི་དང་། འགལ་བའི་དང་། མ་ངེས་པའི་སྟོགས་ཚེས། དེ་ལ་ཡང་དག་གི་སྟོགས་ཚེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཉམས་གང་རང་གི་ཚེས་རྗེས་སྲུ་དབག་བྱེད་ཚེས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་
ཞེས་ཏེ། འདིས་མཚོན་ནས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་མཚན་གཞི་ནི།
ཉམས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་གཞག་རྟོག་
པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། །ལྷ་ལྟོས། བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་
དེ་ལ་ཡང་ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཚོངས་པ་ལ་བསྟན་པའི་ཐབས་སྲུ་བརྗོད་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི། གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཉམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་དང་། ཚེས་མཚན་ལས། གོ་བར་
བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་ངེས་བྱེད་ནི། ཉམས་ཚེས་
ཅན་ལ་ཡོད་པར་མངོན་སྲུམ་མམ་རྗེས་དབག་གིས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་
ཀྱིས་གྲུབ་པའང་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པར་འདོགས་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར། སྟོགས་ཀྱི་ཚེས་མངོན་སྲུམ་
རྗེས་སྲུ་དབག་པའི་སྟོན་པར་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཏུལ་ལྷས། དེ་ལྟར་སྟོགས་ཀྱི་ཚེས་ལ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཚད་མའི་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་རྗེས་ཁྲུབ་ལ་བཞི་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚེས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱེད་ཚེས་ཡོད་ཏུ་
མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཉམས་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་ཉམས་སྐྱབ་ལ་རྗེས་ཁྲུབ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་
རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ལས། རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཚུ་མིག་པས།
ཉམས་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡང་སྤྲ་མས་མ་ངེས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་རང་གི་བསྐྱབ་བྱེད་

ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་ཤིང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཚོས་ཅན།
 རྗེས་འགྲོའི་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཉེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་
 མེད་པས་སོ། །གཞག་པ་ནི། ཉུགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཉུགས་གང་
 དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་སྟེ། དེགས་ཐེགས་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་
 ཡོད་པ་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། ཡོད་པས་འགལ་བ་དང་། ཁོ་ནས་ཐུན་
 མོང་གི་མ་ངེས་པ་དང་། ངེས་པར་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་པེལ་ཉོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་དང་།
 མ་གྲུབ་པའི་ཉུགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་གཉིས་སལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ། བྱེད་དང་ཆ་གཉིས་པ་གཉིས་
 སོ། །བཞི་པ་ཚོད་སྤང་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་འགྲོའི་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་རྗེས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་རྗེས་བྱེད་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྲ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་མ་ངེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་
 སྲིད་དེ། ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིར་ཉེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལྡོག་པས། །རི་ལྟར་གཞན་ནི་
 ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་སྲིར། །རི་ལྟར་གང་ཞིག་ཉེ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྲི་མཐང་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཉུགས་ལ་ཅིའི་ཚོས་ལ་མི་ཅི་སྟེ། རྒྱལ་དབང་སློང་།
 ཉུགས་ཁོ་ན་ལ་འབྲེལ་བ་འཇུག་གོ་ཞེས་ཉུགས་པར་བྱ་བའི་ཚད་དུ་འདི་བཟོད་པ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་ལྡོག་བྱེད་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་དངོས་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཉུགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མེད་པར་ངེས་པར་ཞེས་དང་། ཚུ་མིག་པས། དཔེ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཉུགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མེད་པར་ངེས་པ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ཞིང་། ཉུགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་འགྲོའི་
 བྱེད་པ་ངེས་ཤིང་ལྡོག་བྱེད་མ་ངེས་པའི་ཚེ་ན། ཉུགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། ལྡོག་བྱེད་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་སྲིར་ལོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ངེས་ཤིང་དེའི་མི་མཐུན་ལ་ཕྱོགས་སྐྱབ་
 ཚུལ་ལྟར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཉུགས་ཉེ། དེགས་ཐེགས་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་

ངེས་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་ནི། མེད་པ་ཞེས་འགལ་བ་དང་། ཁོ་ནས་མི་མཐུན་པའི་
སྤྲོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། ངེས་པས་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོགས་ལས་སྤྲོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སེལ་སོ། །གསུམ་
པ་དེ་སྤྲོག་ཁྱབ་དང་མི་མཚུངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ ཚོས་བཀག་ལ་རྟགས་བཀག་པས་ཁྱབ་པའི་སྤྲོག་ཁྱབ་
དང་། རྟགས་ཀྱི་སྤྲོག་ཁྱབ་དོན་གཅིག་ཅིང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་སྤྲོག་ཁྱབ་གྲུབ་པས་སྤྲོག་ཁྱབ་ཀྱང་གྲུབ་པོ་
ཞེ་ན། རྟགས་ཀྱི་སྤྲོག་ཁྱབ་ཚོས་ཅན། མི་མཐུན་སྤྲོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྲིར་
དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཚོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྲོག་ཁྱབ་ཡོད་པའི་སྤྲིར།
མ་ངེས་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་སྤྲིར་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ལས། །འདི་འདྲའི་མིག་འཁྲུལ་འགྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་
པ་དང་འགལ། འདོད་ན། སྤྲོག་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། སྤྲོག་པ་མེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་སྤྲོག་པ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲོག་
པ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། སྤྲོག་
ཁྱབ་ནི་སྤྲོག་འབྲེལ་ཡིན་ལ། སྤྲོག་ཁྱབ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ལྷན་སྐྱོད། འོན་
ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པ་དག་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་མི་མཐུན་
པའི་སྤྲོགས་ལས་སྤྲོག་པ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྤྲོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་སྤྲོག་པ་
གྲུབ་ཀྱི་སྤྲོག་ཁྱབ་དང་རྗེས་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་དུ། སྤྲོག་པ་མ་གྲུབ་ན་སྤྲོག་པའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། ལྷ་དབང་སྐྱོས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྤྲོག་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྤྲོག་པ་ཡོད་ན་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་མེད་པས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ཚོས་
མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལ་སྤྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་སྤྲོག་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོག་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་
སོ། །སྤྲོག་ཁྱབ་ནི། རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་གྲུབ་ན་གྲུབ་མཉམ་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་མཉམ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་འགྲེལ་དུ། སྤྲོག་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འགྱུར་ཡིན་པར་བརྗོད། །དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་

མེད། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྗེས་འགོ་གནས། །ཞེས་དང་། རང་འགེལ་དུ། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ལྷོག་པ་གྲུབ་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། ལྷོག་པའི་ཁྲབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱིས་ཀྱང་ལྷོག་ཁྲབ་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་སློ་
ལས། ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་རྟག་པ་ནི་ཚོལ་བ་ལས་མ་གྲུང་བའོ་ཞེས་པ་འདི་ཡིས་མི་རྟག་པ་མེད་
ན་ཚོལ་མ་ཐག་ཏུ་གྲུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་བྱའོ། །རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཚོལ་མ་ཐག་ཏུ་མ་གྲུང་བ་ལས་
ཁྲབ་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། དེ་ལྟ་ན། རྣམ་འགེལ་དུ། རོན་
གྱིས་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །དྲན་པ་ཡང་དག་སྦྱེ་བར་འགྲུང། །ཞེས་པ་དང་འགེལ་སྣམ་ན། དེ་ནི་ཁྲབ་པ་
དངོས་སུ་མ་སྦྱས་པ་དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། དཔེ་གཉིས་གང་རུང་གི་སྟོང་དུ་རྗེས་
སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སློ་གཅིག་གིས་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མིན་པས་མི་འགེལ་
སོ། །གཉིས་པ་དེའི་སྟོས་གཞི་བཤད་པ་ལ། སྟོས་གཞི་དངོས་བསྟན། སྟོས་གཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གཏན་ལ་དབབ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་
དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཤེས་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེ་ན།
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་མ་ངེས་ལ། ཚུ་མིག་པས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གྲུབ་
བསལ་མེད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དབག་གཞིར་བཟུང་བ་ཞེས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟེན་བརྗོད་པའི་གང་
ཟག་གིས། གྲུབ་ཟེན་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་པས་
སོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཤེས་པར་འདོད་པའི་གཞི་གང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དབག་
གཞིར་རུང་བ་སྟེ། རིགས་ཐིགས་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་
དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་ཞོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་དང་། འགེལ་མ་ངེས། མ་གྲུབ་
པའི་གཞིའི་ཚོས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་དོན་སྐབས་སུ་ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་སྤྱོད་དབྱེད་

བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བྱར་རུང་སྟེ། བསྐྱབ་བྱའི་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་
 རུང་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཉགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་བ་ཉིད། །ཡིན་
 སྤྱིར་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དག། །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་རྟོགས་གཅིག་སྤྱིར། །བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་བ་
 ཡིན། །ཞེས་བ་སྟུང་དོ། །དེས་ན་ཚོས་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ཀ་ལ་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་
 ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ལ་བཏགས་མིང་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་རྩོད་སྲང་
 བེ། འོན་ཏེ་རྟོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་དུག་པའི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ན། ཉགས་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། རྩན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་དེས་བར་ཐལ། དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཁོ་ནའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན་མ་
 གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་གྱིས་མི་ལྡན་རྣམས་གཙོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལྡན་གྱི་རྣམས་གཙོད་དུ་མ་བྱས་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། མི་ལྡན་གཙོད་སྤྱིར་གཞན་ལ་ནི། །རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཉེན་ཡིན། །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་བ་མཐུན་རྟོགས་མི་མཐུན་རྟོགས་བཤད་པ་ལ་དངོས་དང་གངས་དེས་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་ལ་
 མཐུན་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཐུན་ཡུལ་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་
 ཀྱི་དང་བོ་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་བཏགས་པ་གང་ཞིག་ཉགས་ཀྱི་གོ་བྱར་བཟུང་
 བ་ཞེ་ན། སྐྱ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་བྱས་པའི་གོ་བྱར་སྐྱོས་བཟུང་བའི་ཚེ་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་
 མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་ཐལ་སོ། །ཁ་ཅིག་ཚོས་གང་ཉགས་ཀྱི་མི་
 འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཞེ་ན། མི་ཉག་པ་སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བའི་ཉགས་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
 སུ་ཐལ་ཞིང་། ཉག་པ་སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བའི་ཉགས་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མིན་པར་ཐལ་
 སོ། །ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་བཏགས་པ་བ་གང་དེ་སྐྱོར་གྱི་ཚོས་ཅན་མིན་པ་ཞེ་ན། བྱས་པས་མི་ཉག་པ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ན་མི་ཉག་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱོར་གྱི་ཚོས་
 ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ལ་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་

ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་ཀྱི་དབག་བྱའི་ཚོས་
 ལོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་ཡང་དག མ་གྲུབ། མ་དེས་པ། འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཉེ་བཞིའོ། །དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་རང་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བྱེད་དུ་དེས་པའི་དབག་བྱའི་
 ཚོས་ཉེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་ལ་བྱེད་དེས་པ་ཡི། །རང་བཞིན་དེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་ཚོད་སྤང་ནི། བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཚོས་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་དབག་བྱའི་ཚོས་
 མིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན་ལ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེ་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པར་རྟགས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་མིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཐུན་ཡུལ་སློབས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཐུན་
 སློབས་དང་མི་མཐུན་སློབས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཚོད་སྤང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ།
 དགག་པ་ནི། གཙང་ནག་པས། སློབས་བཏགས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་ཞེ་ན།
 གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སློབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་སྐྱ་དང་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་རྟག་པ་ཡོད་པར་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། འདོད་ན་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཐུན་མོང་གི་མ་
 དེས་པ་མིན་པར་ཐལ་སོ། །ཚུ་མིག་པས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་སྟེ། ཚོས་ཡིན་པའང་སྐྱབ་ཚུལ་
 ལྟར་ཚོས་བརྟེན་པས་མི་སྟོང་པའོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་དེ་སྟོར་གྱི་མཐུན་
 སློབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན་ཡང་དག་གི་དོན་གསུམ་མཐུན་སློབས་ཡིན་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཁ་
 ཅིག་མི་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་པ་དང་བྱེད་བྱ་ཡིན་པ་གསུམ་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ཞེ་ན། རྣམ་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་དུ་
 བསྐྱབ་པ་ན་ཤེས་བྱ། དངོས་པོ། རི་བོང་རུ་མེད། དགག་པ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དེ་སྟོར་གྱི་མཐུན་
 སློབས་སུ་ཐལ། དེ་སྟོར་གྱི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་མཚན་ཉིད་ཐ་སྐྱད་བྱར་རུང་
 ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ། རི་བོང་རུ་མེད། སྐྱབ་པ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཞིགས་

བར་ཐལ། །ཤེས་བྱ་རི་བོང་རྩ་མེད། རྒྱལ་བས་སྟོང་པའི་སྲིར་དང། དངོས་པོ་དང་དགག་པས་སྟོང་པའི་
 སྲིར། རྩ་བའི་ཐལ་བ་འདོད་ན། མཚན་ཉིད་ཐ་སྟོད་བྱར་རུང་དུ་ཐལ་སོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། རྒྱལ་ཚུལ་
 རྩར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་པར་ཚད་མས་ངེས་བྱ་སྟེ། རྩམ་ངེས་སུ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་
 རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང། རིགས་ཐིགས་སུ། མཐུན་པའི་སྟོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་
 ཀྱི་སྲི་དོན་མཐུན་པའོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཡང་ཚོས་ཀྱི་སྲི་ཞེས་ཚིག་མི་སྤྱར་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། རེས་ན་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྲི་ཞེས་ནི་ཚིག་རྩམ་པར་མི་སྤྱར་གྱི། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཉིད་སྲི་
 ཡིན་ཏེ། དོན་མཐུན་པ་ནི་དེས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། འགལ་
 བའི་རྟགས་སུ་རྟགས་གཏའ་མེད། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལྟ་བུ་སྟོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ། སྤྱི་མི་
 རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའི་མཐུན་སྟོགས་ནི་རྟགས་བྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་སྟེ་གསུམ་སོ། །གསུམ་
 པ་ཚོད་སྤང་ནི། དེ་སྐོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ། དེ་སྐོར་གྱི་ཚོས་ལ་ཐ་དད་པས་རིགས་མཐུན་པ་མེད་པའི་
 སྲིར། མཐུན་སྟོགས་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐ་མི་དད་པ་རིགས་མི་མཐུན་ན། བྱམ་པ་བྱམ་པ་དང་རིགས་
 མི་མཐུན་པར་ཐལ་ལ། འདོད་ན་བྱམ་པའི་བསལ་བྱར་ཐལ། བྱམ་པའི་རིགས་མི་མཐུན་པའི་སྲིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཚོད་སྤང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི།
 གཙང་ནག་པས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྲིས་དོན་མི་མཐུན་པའོ་ཞེ་ན། བྱས་པས་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་རྟག་
 པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐོར་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་ཐལ། ཚོས་ཅན་སྤྱད་དང། ཚོས་རྟག་པའི་སྲི་དོན་མི་མཐུན་
 པའི་སྲིར། འདོད་ན་དེ་སྐོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གཞི་བྱལ་ན་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཚུ་མིག་
 པས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བའི་ཚེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེ་ན། སྤྱི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་
 པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བའི་ཚེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་

ལྟོང་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན་དེའི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྤངས། འདོད་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལ།
 དེའང་འདོད་ན་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་སྐྱབ་ལ་རྟགས་འགལ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
 ཅིག་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་བྱུང་ཡིན་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འདོད་པ་རྟོག་ན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱབས་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། མི་རྟག་པ་རྟེན་བྱུང་ཡིན་གསུམ་
 ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་ངེས་
 སུ་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འབྲུག་ད། དེ་སྐྱབ་ལ་ལྡོག་བྱུང་མ་གྱུར་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། སྐྱབ་ཚུལ་
 རྟོག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མིན་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་སུ། ཚོས་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་བཟང་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་སུ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། མེས་ཚོ་རིག་སྐྱབ་པ་ན་རིག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མེས་གང་རིག་འགོག་པ་ན་གང་རིག་ལྟ་བུ་འགལ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། བྱས་པས་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་སྟེ། རིགས་ཐིགས་སུ། དེ་ལས་
 གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་པ་དང་། དེ་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་ལ། འགལ་པར་དང་།
 མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་སྐྱབ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ན། ཤེས་བྱ་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རང་ལྡོག་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་རྟེན་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་
 ཚང་བ་དེ་ལ་ཤེས་བྱས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་། མ་འབྲུག་ན་ཤེས་བྱ་མིན་པར་ཐལ་ལ། བྱུང་ན་དེ་སྐྱབ་ལ་འགལ་

བར་ཐལ། རྩོགས་ཚོས་སྐྱབ་ཅིང་མི་མཐུན་རྩོགས་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་

ལ། གཞན་ལན་དགག་རང་ལན་གདབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཚུ་མིག་པ་ན་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་མི་མཐུན་

རྩོགས་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱས་ཁྲབ་པས་ཉེས་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི་མེད་ལ། ཚུལ་གསུམ་ལ་མི་མཐུན་རྩོགས་

ཤེས་བྱས་ཚུར་ཁྲབ་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་སོགས་མི་མཐུན་རྩོགས་གང་ལའང་པར་མི་འཇུག་པས་ཐལ་བ་གསུམ་

པ་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་གིས་སྟོང་

པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྩོགས་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱ་མི་

ཉག་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ལ་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་བྱའི་རྗེས་སུ་མི་

འགོ་བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་ལས་སྟོག་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་མི་འཇུག་

པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་རྩོགས་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱས་ཁྲབ་པས་སྐྱོན་དང་པོ་

མེད་ལ། ཤེས་བྱས་ཁྲབ་ཀྱང་ཉགས་འགོད་ཚུལ་ལྟར་དང་། ཚོས་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་སྟེང་དུ་ཁེགས་

པས་སྐྱོན་གསུམ་པའང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་ཚོད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་

རྩོགས་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་ལ་ཞུགས་སམ་མ་ཞུགས། ཞུགས་ན་ཉགས་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྩོགས་

གཉིས་ཀ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་རྩོགས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་

རྩོགས་ཤེས་བྱ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཞུགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི། གཞན་ལན་དགག་པ་ནི་ཚུ་མིག་པས། ཤེས་བྱའི་རང་སྟོག་ལ་བརྟེན་པར་མ་

ཞུགས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་བརྟེན་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པས་སྐྱོན་གཉིས་མེད་དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་

བྱང་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱ་མི་བྱང་བ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་མི་བྱང་གི་

རང་སྟོག་ལ་བརྟེན་པར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་པ་བཀག་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་སྲིད་པར་

ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་བརྟེན་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་བྱ་ལ་

ལྷགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱབ་བ་ཡིན་མ་ཡིན་ཚོས་ཅན། དངོས་འགལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཉིས་ཡིན་
 སྲིད་པའི་སྤང་སྤུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས་སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་གདབ་པ་ནི། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཤེས་བྱ་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མ་ལྷགས་པས་སྐྱོན་དང་ཕོ་གཉིས་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་རྗེས་
 སྤྱ་འགོ་བས་སྐྱོན་གཉིས་པའང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་བ་ན་ཤེས་བྱ་དེ་
 གཞལ་བྱ་སོགས་གཞན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་སློང་། འདི་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་
 ཕྱོགས་གཞན་འགལ་བ་མེད་པ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཏན་ཚིགས་
 ཐིགས་པའི་འགྲེལ་པར། སློང་བ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ཚད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཇུག་སྟེ་
 ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མིན་པར་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་ལྷགས་པས་མ་ལྷགས་པར་འགྱུར་ན་དགག་པ་ཡིན་པ་
 ཤེས་དང་སློང་འུལ་ཤེས་བྱ་ལ་མ་ལྷགས་པར་འགྱུར་ཞེས། སྐྱབ་བ་ཡིན་པ་བདག་མེད་སློང་ཉིད་རི་བོང་རྩ་
 མེད་སོགས་ལ་མ་ལྷགས་པར་འགྱུར་དོ། །གཉིས་པ་གངས་ངེས་པ་ལ་དགག་པ་ནི། སྤྱ་རབས་པ་དག་
 ཉགས་སྐྱོར་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་སྤྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཡང་རྗེས་
 ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་སྒྲོག་པ་སྤང་སྤུང་ལྷགས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །དངོས་པོ་ཅམ་པོ་
 དེ་མེ་ཡོད་མེ་མེད་ཀྱི་རྗེས་སྲིད་པ་གཉིས་ཡིན་ཀྱི་སྒྲོག་པ་སྤང་གསུམ་ཡིན་ཡང་རྗེས་གཉིས་ཡིན་ཀྱི་སྤང་
 སྤུང་མིན་པ་བཞིན་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་རྗེས་གཅིག་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཡང་སྒྲོག་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ན་སྒྲོག་
 པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་རྗེས་སྤང་སྤུང་ལྷགས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ལུས་པ་དེ་བྱས་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་
 པའི་ཉགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་བ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱང་ཡིན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱང་ཡིན་
 པའི་རྗེས་སྤང་གསུམ་ཡིན་ཡང་སྒྲོག་པ་སྤང་གསུམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་མི་བྱང་གི་སྒྲོག་
 པ་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མིན་ཀྱི་སྤང་གསུམ་མི་སྲིད་པས་སོ་ཞེ་ན། མི་ཉག་པ་ཚོས་ཅན། དུང་སྐྱ་ཚོལ་

བྱུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྗེས་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚོལ་བྱུང་དང་
རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་འགལ། འདོད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐལ་
ལོ། །དེའང་འདོད་ན་ཚོལ་བྱུང་ཚོས་ཅན། ཏུང་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་མིན་པར་
ཐལ། མི་རྟག་པ་ཁྲོད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གཞི་བྱུབ་ན་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་ཞེས་པའང་བཀག་གོ། །གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་མཚན་ཉིད་
མིན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདུ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ལྡོག་ཚོས་སྐྱབ་པ་ན་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་འགལ་ལ། མ་ཁྲབ་ན་མཚན་
ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཚན་
ཉིད་ནི་དོན་ལྡོག་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་བཀག་པ་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཡང་
ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་སྲིད་
པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཉེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁྲབ་པ་ཡོད། རྣམ་ངེས་
སུ། དེ་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱོག་པའམ་མེད་པ་
དང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་
སོ། །ཚུ་མིག་པས། རྗེས་ལྡོག་ལ་རྟེན་གྱི་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ནའང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཡིན་ཉེ། རྗེས་
དཔག་མངོན་སུམ་གྱི་དོ་བོ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་དོ་བོ་མིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ན། ཤེས་པ་ཅམ་པོ་དེ་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མིན་པ་གཉིས་ཀའི་དོ་བོ་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱི་དོ་
བོ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན།
མངོན་སུམ་མིན་པའི་དོ་བོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་མིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་

བར་གྲུབ་པའི་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་འགལ་ཏེ། དེ་མིན་
 དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ལྡོག་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། བར་ལ་
 མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་བརྟེན་པར་ཐལ། བར་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་
 འཇུག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་བར་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་པས་
 མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དུ་འགྲུར་ན་ཤེས་བྱ་འདྲ་སྒྲིལ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 བྱུང་བུང་གི་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲིལ་མི་རྟག་སྐྱབ་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་གཞན་པ་ནི། རྗེས་ཚོས་ལྡོག་ཚོས་གང་སྐྱབ་ཀྱང་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་ཀྱི།
 གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་རྗེས་ལྡོག་བྱུང་སུམ་མི་སྲིད་དེ། མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྗེས་
 འགྲོ་དང་། མི་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་དེ་
 ཕྱིར་དེ། རྣམ་འགྲུལ་དུ། གཅིག་ལ་ངེས་པར་གྲུབ་ན་ནི། །གཞན་ལ་ལྡོག་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པས། །ལྡོག་མེད་དེ་རྒྱས་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །ཞེས་དང་། ལྷ་དབང་གྲོ་
 ལས། འདི་ལྟར་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོས་གཉིས་པོ་ལས་ཚོས་གཅིག་གི་
 ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་
 ཐམས་ཅད་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་པའི་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱུང་བ་ལ་
 ཡིན་པ་གང་རི་སྟེན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་སོ། །དེས་ན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི་
 ཡང་དག་ལ་མཐུན་སྲོལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
 ཚོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་
 པ་བསྐྱབ་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བས་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །འགལ་བ་ལ་ནི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། དེ་ཅི། ད་ནི་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྣམ་གྲངས་
 གྱིས་ན་འགྱུར་བ་ཡང་མིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་བྱས་པའི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་སྐྱ་ཉལ་པར་
 སྐྱབ་པ་ན་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བའི་ཚོས་ནི་མཐུན་
 པར་བྱེད་ཚོ། ཉལ་ས་ནི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ཡང་དག་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ལོ། །ཡང་ཚོས་ཚོས་ཅན་དང་ཉལ་ས་དེ་འགལ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ངེས་པ་ལ་ཅེ་རིགས་སུ་འགྱུར་
 ལོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཕྱོགས་
 གཉིས་སུ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་ན། སྐྱ་བོའི་རྣམ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་སྐྱ་
 བོའི་རྣམ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྒྱངས་བའང་མེ་ལྡན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དུ་བའང་མེ་
 མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་སྐྱ་བོའི་རྣམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། མེ་དང་ལྡན་པར་ཚད་མས་ངེས་བྱ་མིན་
 པའི་སྲིད། འོན་ཀྱང་དུ་བ་དེ་རྣམ་ཡིན་པས་མེ་མེད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་སྟོང་ཉིད་དགག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་དེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་
 འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །འདིས་ནི་སྐྱ་རྩོལ་བྱུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཚོ། དོན་བྱེད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སློབ་ཀྱང་
 རྩོལ་བྱུང་དུ་འགྱུར་ཞེ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྩོལ་བྱུང་ཚེ་མ་བྱུང་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་སློབ་ཡང་
 སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ནི། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཉལ་སྐྱབ་ལ་འགལ་བར་
 ཐམ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་སློབ་པ་ཚང་བའི་སྲིད། སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་ལ་ཡང་དག་
 ཏུ་ཐམ། ཕྱོགས་དང་རྗེས་འགོ་བྱུབ་པའི་སྲིད་དང་། གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཉལ་མི་ཉལ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་
 འགལ་བའམ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 སློབ་པ་བྱུབ་པའི་སྲིད། མ་བྱུབ་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་དང་འགལ་
 པ། འདོད་ན་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གིས་མ་ངེས་པར་གསུངས་པ་འགལ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་ན་

ཐལ་བ་སྐྱ་མ་གཉིས་འདོད་དེ། ཚོས་མཚོག་གིས། གང་གིས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མཉན་པར་བྱ་
 བ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱོན་མེད་པར་བཤད་དོ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་སློལ་ས། རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་
 མཉན་བྱ་ཉིད་མི་ཉལ་བ་ཉིད་ལ་གཏན་ཚིགས་ཁོ་རའོ་ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་པ་རོལ་པོས་སྐྱ་དེ་མི་མཐུན་པའི་
 རྩོགས་སུ་མ་ངེས་ཤིང་མཐུན་པའི་རྩོགས་སུ་འང་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་རྩོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཉལ་མཉན་བྱ་
 རྩོགས་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སློན་ལས་མ་ངེས་པར་བཞག་སྟེ། ཚོས་
 མཚོག་གིས་སློ་སློངས་པ་དག་ཚོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་སློས་ན་མཉན་པར་བྱ་
 བའི་སྲིད་ཞེས་བྱ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །མཉན་པ་ལ་དབེ་མེད་པའི་སྲིད་
 དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཁུབ་པ་མི་འདོད་པའི་སྲིད་དང་། ཁུབ་པ་མ་གཟུང་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ་བས་མ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཡང་རྩོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་
 བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མ་ངེས་ན་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། གལ་ཏེ་སྤང་སོ་གཞན་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བདག་མེད་ཉིད་མེད་
 པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །རྣམ་གྲངས་ཀྱི་གཉིས་ལས་གཅིག་མ་ངེས་པར་མཐོང་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་ནི་མི་ཉལ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་ཚོས་གང་ཞེག ཚོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་
 གཉིས་ལས་སྲི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཚོས་ཅན་དེ་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་རྩོགས་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ན། རྣམ་ངེས་སུ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལས། སྲི་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སློག་པར་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་
 ལོ། །ཐལ་བ་སྲི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ་རྩོགས་གཉིས་ལས་མཐོང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞལ་བྱ་དེ་མི་ཉལ་བ་
 མིན་པར་ངེས་ཤིང་རྩོགས་གཉིས་ལས། གཞན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། རྩོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པའང་
 མིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། གལ་ཏེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ཉིད་མཐུན་པའི་རྩོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ལ་ཡོད་

བར་ངེས་པའི་སྐོ་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྐྱ་གཅིག་ལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་ནི་
 གཉིས་མི་འཐད་པའི་སྲིང་དང་། རྣམ་པ་གཞན་ཡང་མི་སྲིད་པའི་སྲིང་། ཅི་སྐྱ་རྟག་པ་ཉིད་གཞལ་བྱ་ལ་
 གནས་སམ། འོན་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚོས་ཅན་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་འཇུག་པར་དོགས་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷུང་འགལ་སྤངས་པ་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་སྲོགས་
 ཀྱང་འདོད་པས་བྱས་པའི་སྲིང་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ་ཞེས་སྲོགས་མཐུན་སྲོགས་མི་མཐུན་སྲོགས་
 འདོད་པས་འཛོག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། མྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་འདོད་པས་སྲོགས་
 ལྷ་བྱས་པ་ལས་གཞན་མི་མཐུན་སྲོགས་ཡིན་པའི་སྲིང་ན་འགལ་ཡང་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་འཇུག་པས་མ་
 ངེས་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གཞན་འདོད་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་
 ལྷ། འོ་ན་ནི་འདོད་པས་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གནས་པའི་མི་
 མཐུན་སྲོགས་སེལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་འགལ་ཡང་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་སོ། །འོ་ན་མ་ངེས་པ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྲོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མ་
 ངེས་པ་ལས་མ་ངེས་པར་བཞག་སྟེ། ཚོས་མཚོག་གིས། འདི་དག་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྲིང་ཡོད་
 བར་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་འདི་ཅུ་གིས་ནི་འགལ་ཞེག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའམ་འགལ་ཞེག་ལ་སྐྱོག་པར་ངེས་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་
 འགོ་བ་དང་སྐྱོག་པ་དག་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། མེད་པ་དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཞན་
 ཡང་སྲོགས་གཉིས་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་ན་རྣམ་ངེས་སུ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མི་འཇུག་པ་སྲོགས་དང་
 མཐུན་པའི་སྲོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སྐྱོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་སྲིང་རོ་
 ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་གིས། དོན་དམ་པར་ནི་བསྐྱབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་མཐུན་པའི་སྲོགས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའང་ཅི་ལ་དགོངས་སོམས་ཤིག གསུམ་པ་སྐྱོས་གཞི་གསུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི་

ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཚོས་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 གསུམ་ཡིན་ཞེས་འདོགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་འདུས་པས་སོ་ཞེ་ན། ལྷོན་
 མེད་དེ། ཚུལ་དང་པོ་ལྷོན་པ་ན་ཕྱོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུག་པ་ཡོད། ཕྱོགས་གཉིས་ནི་
 བསྐྱབ་བྱ་ངེས་ན་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་སྡོན་འགྲོའི་སྡོར་བ་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ཚེ་
 འབྲུག་པ་མ་བསྟན་པས། ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མིན་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ། འབྲུག་པ་སྡོན་འགྲོའི་སྡོར་བ་ལ་
 འབྲུག་པ་སྡོན་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མིན་པར་དངོས་པོ་ལ་ངེས་ཀྱང་ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མེད་པར་མི་ངེས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཕྱོགས་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་
 པའོ། །འབྲུག་པ་ཡོད། ཕྱོགས་གཉིས་ངེས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤར་ནི་དམ་
 བཅས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྡོར་བ་ཁས་གྲངས་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་
 བརྗོད་ལ། ད་ལྟ་ནི་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་ཉགས་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པའི་དུས་ན་
 ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲུག་པར་རོ་ཞེས་
 ཚོས་མཚོག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟོས་གཞིར་འདོགས་པའི་རྒྱ་ལ་དངོས་ནི། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ལེས་
 འདོད་ཚོས་ཅན། རྗེས་འགྲོའི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས། ལྷོག་པའི་ལྟོས་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་ཚུལ་
 གསུམ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཚོད་སྤང་ནི། དེ་ལྟར་ཉགས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཚོས་ཅན།
 ལྷོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ངེས་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་ཀྱང་བྱས་པ་རི་
 བོང་རྩ་ལས་ལྷོག་པ་བྱུང་ཅིང་རི་བོང་རྩ་ལས་ལྷོག་པའི་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོག་གའི་གསང་
 ཚིག་ཚུལ་གསུམ་ནོར་བུའི་གཏེར། །མཁས་པ་སྤྲ་མས་ཇི་བཞིན་མ་རྟེན་པ། །བདག་སློའི་འབད་པས་
 ལེགས་པར་ཁ་སྤེ་བས། །དོན་གཉེར་འབྲུལ་མེད་ནོར་བུ་འདི་ལོངས་ཤིག །གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དབྱེ་བ་དང་
 བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཚོད་སྤང་། དབྱེ་བ་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པར་

ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཏེ། རྣམ་ངེས་སྟུ། བ་མར་སྣོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟ་བར་
བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་མཚན་གཞི་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་བ་
དད་པ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཨ་ཅ་ཏེ། གཏུན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་བར། ཇི་ལྟར་འདི་དག་རྣམ་པར་
གཞག་ཅེ་ན། སྟོན་པས་བྱས་པ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པས་དེ་ལྟར་འདྲེན་ཚུལ་བ་དད་པ་འདི་ཉིད་ནི་སྟོན་པ་བ་དད་
པ་ཡིན་དུ་ཟེན་གྲང་། རོན་དམ་པར་བ་དད་པ་མེད་དེ་རྟགས་གཅིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་དུ་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་
ནི། རོ་བོ་གཅིག་ན་ཚུལ་གསུམ་བ་དད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། གཏུན་ཚིགས་ཐིགས་པར། གཉིས་པ་དང་
དོན་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་དོན་མི་གཅིག་པར་གསུངས་པར་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་སྟོན་གཉིས་སྐབ་པ་དང་དགག་པ་ཡིན་པས་དོན་མི་གཅིག་པར་གསུངས་ཀྱི། རོ་བོ་མི་གཅིག་པ་
ཡིན་ན་རིགས་ཐིགས་སྟུ། འདི་གཉིས་དོན་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་
འགྲེལ་དུ་འདྲེན་དེ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་བྲང་སོམས་ཤིག་བཞི་བ་དབྱེ་བ་ལ། དགོས་པ། འགྲེལ་
པ། དུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། རྣོལ་བ་བ་རོལ་པོས་རང་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་རང་གིས་ཚུལ་གསུམ་པར་ངེས་པའི་
རྟགས་ཏེ། དབྱེ་བ་རང་འབྲས་མ་དམིགས་པ་གསུམ་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
མཚན་ཉིད་ནི། རྣོལ་བས་བྱིར་རྣོལ་ལ་བཀོད་པའི་རྟགས་བྱིར་རྣོལ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་པར་ཚད་མས་ངེས་
པ་སྟེ་དབྱེ་བ་སྐར་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚོས་མཚོག་ཏུ། གཏུན་ཚིགས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་པའི་
མཚུག་ཏུ། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་པའི་གཏུན་ཚིགས་སོ། །གཞན་དངོས་པོའི་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་བ་སྟོན་སྐབ་དང་
དོན་སྐབ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ནི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་བ་སྟོན་གྱི་བརྟེན་པའི་དབང་
གིས་བྱུབ་སྟོབས་གྱི་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གྱི་བ་སྟོན་བྱུང་བུང་སྐབ་པའི་རྟགས་
ཚུལ་གསུམ་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། བ་སྟོན་གྱི་དུལ་ཅན་མཚན་ཉིད་གྱི་གཏུན་ཚིགས་

དེ་ལ་ལན་གཅིག་ཐ་སྟོན་ཞུགས་པ་ཉིད་ལས་ཐ་སྟོན་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
 སོ། །དབྱེ་ན། དགག་ཉགས། སྐབ་ཉགས་གཉིས་སམ། མཚན་ཉིད་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་བསྐབ་
 བ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོན་སྐབ་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པས་ཐ་སྟོན་སྐབ་པ་ལྟ་
 བུ་བཅའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོན་སྐབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་གཉིས་སོ། །འདི་དང་གྲགས་ཉགས་ལ་ཁྱད་པར་
 ཅི་ཡོད་ཅི་ན་གྲགས་ཉགས་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་རུང་བ་ཡོད་ན་སྐར་ཐ་སྟོན་མ་སྐར་ཀྱང་ཐ་སྟོན་རུང་བ་སྐབ་པ་ཡིན་
 ལ། འདིས་ནི་སྐར་ཐ་སྟོན་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་སྐབ་པ་དང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ།
 གྲགས་པ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ། །རུང་ཉིད་དེ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ལ་སྐྱ་ཀུན་འབྲེལ་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་
 བེ་གྲུབ་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། རྣམ་ངེས་སུ། དེ་ལ་ཡུལ་བསྟན་པས་ཞུགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྲན་
 པའི་སྲིར་ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྲན་པར་བྱས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་འབྲེལ་
 པ་ཉིད་སྐབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིར་ཐ་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྲན་པ་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པའི་ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་དོན་སྐབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བཅ་བྲན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྐོ་ནས་རང་
 གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་རང་གི་བསྐབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དོན་སྐབ་པའི་ཉགས་རྩལ་གསུམ་པར་ཚད་མས་
 ངེས་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། གང་ཞེག་དངོས་པོའི་ཚོས་སྐབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། རང་འབྲས་
 མ་དམིགས་པ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་གསུམ། དགག་བྱ་སྐར་མི་རུང་གི་གཞི་ལ་དོན་སྐབ་ཏུ་
 གསུངས་པས་སོ། །འདིར་དོན་ཞེས་པའང་མཚན་ཉིད་ན་ངོ་པོ་ལ་ངོས་གཟུང་ངོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་གྱི་སྐོ་
 བས་དབྱེ་ན། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ཡུལ་ཡང་སྐབ་པ་དང་དགག་པ་དག་པན་རྩལ་འགལ་བས་དེ་དག་ཐ་དང་
 པའི་སྲིར་གཏུན་ཚིགས་གཉིས་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་སྐར་སྐབ་ཉགས་དང་དགག་ཉགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་།
 རྣམ་འབྲེལ་དུ། དེ་སྲིར་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། །བསྟན་སྲིར་གྲགས་པ་རྗེས་དབག་ལས། །སྲི་ངོས་གྱུར་པ་མ་
 ཡིན་ཡང་། །ཐ་དད་བྱས་མིན་སྐྱ་མ་བཞིན། །ཞེས་པ་སྐར་དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་ཡིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་ནི། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་ཚོས་སྐྱབ་པ་ལ། ཚུམ་གསུམ་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་དགག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་ཡང་དག་གི་སྐྱབ་བསྐྱབ་ཏོ། །ཚོད་སྤང་ནི། ཉགས་ཡང་དག་
སྐྱབ་ཉགས་སུ་ཐལ་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཚོས་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་སྐྱབ་པས་
སོ་ཞེན་མ་ངེས་ཏེ། བུམ་པ་ཉག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན།
སྐྱབ་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་ཉགས་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་དོན་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་
ཉགས་ཡང་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་སོ་ཞེ་ན། །ཤེས་བྱ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། བདག་མེད་རི་བོང་རྩ་མེད་
སོགས་དགག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་པར་བྱེད་ཚོས་ལ་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། དགག་པ་ནི་ཚུ་མིག་པས། དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་དེ་མིན་དགག་པའི་སྤྱིར་
འཆར་བ་སྟོས་པ་ཞེ་ན། རི་བོང་རྩ་མེད་སྟོང་ཉིད། བདག་མེད་རྣམས་སྐྱབ་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་མིན་དགག་པ་
མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། རིགས་རལ། དགག་པ་བཀག་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་འང་སྤྲ་མས་ཞིགས་ཤིང་། །ཤེས་བྱ་
གཞལ་བྱ་སོགས་དགག་པ་བཀག་པར་ཐལ་ཏེ། གཞལ་པ་ནི། སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་ལས་དེ་མ་ཡིན་དགག་པ་
གཞལ་ནས་ཡོངས་གཅོད་དུ་ཉོགས་བྱ་དགག་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། བཀག་པ་འགོག་
པར་བྱེད་པ་ནི། །སྐྱབ་པས་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་འཅུ་དང་། །ལྷ་སྟོང་། དགག་པ་འགོག་པ་ནི་སྐྱབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན། རང་སྤྱི་གཉིས་སལ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་
སྤྱོགས་དང་ས་སྤྱོགས་ལྟ་བུ་དགག་པས་བྱུང་པར་དུ་བུས་མ་བུས་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ།
ཉགས་ཚོས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་རབ་དབྱེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཀྱི། མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི་ཚུ་མིག་པས་མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་ཞེ་ན། བུམ་པ་བུམ་པ་དང་འགྲེལ་
པར་ཐལ་ཞིང་། གཞན་དག་དངོས་པོའི་ཚོས་གང་ཞིག་ལ་མི་འགྱུར་བའམ་གང་དང་མི་འགྲེལ་བར་གནས་

པ་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་ཀྱིས་སྤོང་དངོས་མེད་ལ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ་ཞིང་། དངོས་པོ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བར་
ཐལ་བའི་སྲིད་རྒྱུ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། ཚོས་ཐ་དད་པར་མི་འབྲུལ་བར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་
ཚུང་བར། འབྲེལ་བ་དེའི་ཡུལ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་ནི་དེར་མི་འབྲུལ་བའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས།
བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་ཚོས་ཐ་དད་པོ་གཅིག་པའི་རྩལ་གྱིས་མི་འབྲུལ་བར་ངེས་པ་སྟེ།
རིགས་ཐེགས་སྟེ། འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་
པ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་དང་བཟུང་དབང་གིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་བྱས་མཉམ་པ་དང་། ཚོས་བྱང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་བྱས་མི་མཉམ་པ་དང་། གཉིས་
པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་ཤ་པ་དང་། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་བྱས་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་
ཐ་མི་དད་འབྲུལ་བར་དེ་ལས་བྱང་བའི་སློབ་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། རིགས་ཐེགས་སྟེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་
ལས་བྱང་བའི་སྲིད་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པའི་སློབ་ནས་དེ་ལས་བྱང་བར་བཏགས་པ་སྟེ།
རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཕམ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་ལ་གསུམ་
ལས། རྒྱའི་མཚན་ཉིད། བན་བྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། བན་འདོགས་གང་ཡིན་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་ཞེས་
སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། དུས་གྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ལ། མཚན་
ཉིད་ནི་དངོས་སྤྱོད་པན་བྱེད་དེ། དབྱེ་ན་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་དང་། རྒྱུན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། བརྒྱུད་ནས་པན་བྱེད་དེ། དབྱེ་ན་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་དང་རྒྱུན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྩལ་གྱི་
སློབ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། ཉེར་ལེན་རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སློབ་ནས་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྐྱེད་
བྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་སྲིད་ཡང་བྱུབ། །ཅེས་

སོ། །དབྱེན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དངོས་ཀྱི་དང་། དབྱེན་གྱི་ས་བོན་གྱིས་སོས་ཀའི་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་བ་ལྟ་བུ་
བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སྐོ་
ནས་རང་དང་རིགས་མི་འབྲ་བར་སྐྱེད་བྱེད་དེ། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རང་ཚུལ་
ཅན་དག་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་དག་གོ་ཞེས་སོ། །འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པའི་དང་། འབྲས་བུ་གཅིག་
ལ་བྱ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་ག་པོ་ཆེ་དག་ལས་འབྲས་འབྱུང་བ་
ན་མེ་ཚུ་ལས་འབྲས་བུ་གས་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྲ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མ་ལྟ་བུ་
མང་པོ་དག་དོན་གཅིག་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐེགས་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་ཉེར་ལེན་དུ་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུ་མིན་ཞེས་པའང་འདིས་བཀག་སྟེ། གཏན་ཚིགས་རིགས་པའི་འབྲེལ་བར། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་ནི་
པན་ཚུན་པན་བཏགས་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །དབྱེན། དངོས་དང་
བརྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ནི། མེ་དུ་སྒྲུང་རུང་གི་གཞི་ལ་མེའི་སྒྲུང་དུ་བ་མ་
དམིགས་དེ་རྗེས་མེ་དམིགས་རྗེས་དུ་བ་དམིགས། དེ་རྗེས་མེ་སྒྲུང་ཡོད་མ་དམིགས་དེ་རྗེས་སྒྲུང་དུ་བ་སྒྲུང་
ཡོད་མ་དམིགས་པ་སྟེ། ཚད་མ་སྐྱབས་སྐྱ་ལས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སྐྱ་འབྲུབ་པ་བཞིན་ཀུན་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འབྲེལ་བཏགས་ཏུ། མངོན་སུམ་མི་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་འབྲུབ། །ཅེས་དང་།
གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་ན། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྟོན་པའི་
སྐྱེ་བོ་མེད་པར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་ཐ་
དད་དང་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་སྐོ་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བར་བཏགས་པ་སྟེ། དབྱེན། དི་རོ་
དང་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་མཉམ་པ་དང་། རོ་མངར་དང་གསུགས་ལྟ་བུ་ཁྱབ་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་
མཚན་གཞི་བཏགས་ཏེ། ཚོས་མཚོག་རྒྱུང་བར། ཏགས་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་སྐྱེར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེར་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་འབྲེལ་པོ་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་འབྲེལ་པོ་ལ་མ་འབྲེལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ། རང་བཞིན་རྟགས་དང་འབྲས་རྟགས་གཉིས་ཏེ།
 དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་བྱེད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱབ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་དེས་པ་ཞེས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྟོགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་ཚད་མས་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་སྟོ་ཞེས་སོགས་ལྟར་དོ། །གཞག་པ་ནི། སྐྱབ་
 རྟགས་གང་ཞིག་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
 ཚིགས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་དངོས་སུ་ན་དེའི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་པས། སྐྱོར་བའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ།
 དག་པ་བ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་། ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གསུམ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། དེ་
 ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ། དག་པ་བ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དག་པ་
 བའི་རྟགས་ཏེ། རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་བརྗོད་པའི་དག་གི་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་དེའི་སྟོས་པ་མ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་བགོད་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟས་བྱིན་ཞེས་པ་བཞིན་ཏེ། ལྟ་བུ་ལྟེས། ཡོད་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་དོན་འཕེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་དོན་གྱིས་འབངས་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ལ་མི་སྟོས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལྟེ་ཀུ་ལས་སོ། །སྟོས་པ་བ་ལ་གཉིས་ལས་རང་
 བཞིན་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པར་ལ་སྟོས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། བ་ལ་མོ་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པ་
 སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེ་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟས་བྱིན་ན་བ་འབྱུང་བ་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ། །དེ་དག་ནི་རྟགས་
 བརྗོད་པའི་དག་གིས་རང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་ཚོས་ལ་སྟོས་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བགོད་པའི་རང་བཞིན་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོས་པ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་པ་ནི་བྱེད་ཚོས་ཀྱིས་

དག་པ་དང་། བྱས་པ་སོགས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་དང་། སྐྱེ་ལྡན་ནི། རྒྱུ་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་
དང་བྱས་པ་ངོ་མོ་གཅིག་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྒྱུ་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །སྟོས་པའང་འོན་
ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། །བསྐྱུབ་བྱ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་དེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་རྣམ་
འགྲེལ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ཁྲབ་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་ཚོལ་བྱུང་ལྟ་བུ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་ཆ་གཉིས་
དང་། བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་དོན་སྐྱུབ་དང་ཐ་སྐྱད་སྐྱུབ་
གཉིས་སམ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་དང་བྲགས་རྟགས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ངེས་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་
ཚོས་ངེས་བྱེད་ནི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གོ། །གཉིས་པ་ཁྲབ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་སྐྱུབ་པ་ནི།
བྱས་ཡོད་ཚོས་ཅན། འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་སོགས་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་རྒྱུ་ལ་འཇིག་པའི་ངོ་མོར་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་མོ་
རྗེས་འགྲེལ་ཉིད། །ཅེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་སོ། །སྟོག་པའི་ཚུལ་སྐྱུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དོན་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་
དེ་དག་གི་སྟོག་པ་ནི་འཇིག་མེད་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་དེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་སྟུ། དེ་ལ་རིམ་དང་རིམ་པ་མིན། །འགལ་
ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མེད། །ཅེས་ཏེ། རིམ་པ་ནི། ལྡན་ཅིག་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་རིམ་གྱིས་བྱེད་པ་དང་།
ཅིག་ཅར་ནི། ཕྱིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། གཏུན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་
འགྲེལ་པར། འདི་ལྟར་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་དང་། བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བྱས་ནས་ཀྱང་ཞེས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱ་དགོས་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོན་ཁོ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཐ་སྐྱད་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྟོག་པ་ནི་ཁྲབ་བྱེད་
མ་དམིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ། སྟོག་པ་ངེས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་དག་གི་ནི་ཁྲབ་
པར་བྱ་བ་དང་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་མོ་བྱུབ་ན། ཡུལ་སྐྱར་བྱུང་བ་ལ་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་དག་མི་དམིགས་

བས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་གྱུ་བོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་ཉམས་ལ་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་བྱེད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགག་བ་ནི། ལྷོགས་ཚོས་གྱུ་བ་དངོས་སུ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱབ་ཚོས་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་དེས་བ་ཞེས་བ་ནི། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེ་དུ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་བ་ལ་འབྲས་ཉམས་སུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་བཞག་
བ་ནི་བསྐྱབ་ཉམས་གང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་དེས་བ་སྟེ། རྟོག་གའི་སྐྱད་དུ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་
དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟོག་གའི་སྐྱད་
དུ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ཡང་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་བ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་བ་ལྟར། ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་
ན། ལྷ་དངོས་དང་། ལྷའི་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པའི་དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྲས་ཉམས་སོ། །དང་པོ་
ལ་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་ཚད་མས་མ་དེས་བ་དེ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་
དང་། དུ་བ་ཚོས་ཅན། ལྷ་ཡོད་དེ། དེས་འགའ་སྟེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལྷའི་རང་སྟོན་སྐྱབ་བ་དང་། ལམ་
མཁའི་དུ་བ་ཚོས་ཅན། མེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལྷ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་བ་གཉིས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་སྟོ་རྣམས་མེད་པའི་སྤྱིར། །ཐ་དད་ལྷ་ཡི་
རྗེས་དཔོག་འགྱུར། །ཞེས་བ་ལྟར། མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་ཡོད་དེ། དབང་
ཡིད་དང་ལྷ་གཞན་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ལ། མ་ཚོགས་ན་མི་སྟེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་རྣམ་འབྲེལ་ལས་
བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཁ་ནང་གི་གོང་དུ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་དེ། རོ་ད་ལྟ་བ་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། འདི་ལ་ལྷའི་ཚོས་དཔོག་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དའི་དོན་ཡང་ལྷའི་ཚོས་ནི་
རོ་ལྟ་བུའི་ལྷ་ཡོད་སྟེ་མ་དེས་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་རུས་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཚོས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་
དཔག་ལས་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་འབྲེལ་ལ་དཔོག་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། རུས་བ་འཇུག་བ་མེད་པར་
ནི། །རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་འང་ལྷ། །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་གཟུགས་ལས་དཔག་བ་དཔོག་བ་དང་། རྟོག་མ་

མྱོང་དང་བཅས་ཏེ་འཕོ་བ་དང་། ཉ་འཕར་བ་དང་། མྱོག་འགྲུ་བ་དང་། སྤལ་བ་སྐད་འབྲིན་བ་ལ་སོགས་
 བས་ཚར་དང་རྒྱུང་འགྲུང་རྒྱུང་དུ་དཔོག་པ་དང་། ཞི་འཚོས། དཔེར་ན་ཀུ་ལུ་ཏ་ལ་སོགས། །ཁ་བྲེ་རྒྱ་མཚོ་
 འཕེལ་བ་ལ། །རླབ་འཚར་བ་ཉགས་ཡིན་ཞིང་། །གདུང་བྲེད་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ལས། །ཆ་གཞན་དག་ལ་
 གྲིབ་མ་ནི། །ཡོད་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་བ་ཡིན། །ལུན་པར་འགལ་དུམ་ཚིག་མཐོང་ནས། །རིང་ན་དུ་བ་དཔོག་
 བར་བྲེད། །སློན་དུག་ཤར་བ་ལས་ཀྱང་ནི། །སྤར་མ་ཉེ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས། །ཞེས་དེ་དག་རྒྱུ་ཚེས་དཔོག་
 བའི་འབྲས་ཉགས་སུ་བཞེད་དེ། སློན་དུག་སྤར་མ་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བ་ལ་བྱུང་
 ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ཚ་བའས། བྱུང་ཤིང་གི་དུ་བ་དང་། སོལ་བ་དང་། གནག་པ་ཡོད་པ་སྐྱབ་པའང་དེར་
 འདུས། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དུ་བས་བྱུང་ཤིང་འགྲུར་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་དུ་མགོ་ཅིག་ཕྱག་ཏུ་རྒྱག་པའི་གོང་
 བྱ་རུ་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། རུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཚོགས་པ་ལས་ཡ་གྲུལ་དཔོག་པའང་
 དེར་འདུས་ཏེ། རྣམ་ངེས་སུ། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡི། །རྒྱ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་
 མེད་ན་དེ་མེད་སྤྱིར། །རུ་ཅན་ཉིད་ལས་བ་ལང་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། མཐོང་བའི་ཚོས་ཅན་
 དང་། བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚོས་མཚོག་གིས་
 སོ། །འདིས་ནི་གཉིང་མ་དཔོགས་ཤིང་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། འོག་གཞི་བཟན་པ་ཡོད་དེ།
 རྒྱ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། རྒྱ་སྐྱུར་ལུས་གནས་པ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དུ་མཐོང་བའི་གཞི་
 ཚོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྐྱུར་ལུས་གནས་པ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དཔོགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའང་རྒྱ་ཚོས་
 དཔོག་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་སུ། རྒྱ་བཟན་པ་མཐོང་ནས་གཉིང་མ་མཐོང་ཡང་གཞི་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་
 དཔོག་པར་བྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་ཉགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་དང་། རྒྱ་སྐྱུར་གྱི་
 གནས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་བཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལུས་གནས་པ་ཐོབ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བའི་
 སྤྱིར་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་རྒྱ་གོ་བར་བྲེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ནི་དབྱིད་ཀྱི་དུས་

དང་། དཔག་ཚད་དུ་མར་ཚུ་མེད་པའི་སྤྱི་ངམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་མཐའི་བྱེད་པར་དང་། ཚུ་སྐྱུར་ལུས་རང་དབང་དུ་
གྱུར་པ་དང་། ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བར་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པས་དབྱེ་ན། དངོས་
སྟོབས་དང་ཡིད་ཆེས་འབྲས་ཉུགས་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་ཚོས་ནི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་
གང་རུང་ལས་དང་། འབྲེལ་པ་ནི་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་མ་དམིགས་པ་དང་། མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་
འགོ་བའི་མངོན་སུམ་ལས་ཉེ། འཕྲུ་སྟོར། རེས་འགའ་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་མངོན་སུམ་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ལ། རེས་འགའ་ནི་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་མི་དམིགས་པའོ་ཞེས་སོ། །ཚུ་ལ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དགག་ཉུགས་ལ། མཚན་ཉིད། བྱེད་པར་བྱེད་ཚོས། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་
དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས་སྟོགས་ཚོས་བྱུབ་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དགག་པ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་ངེས་
པ་ཞེ་ན། རུམ་པ་ཉུག་དངོས་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཉུགས་ཡང་དག་དེ་དགག་ཉུགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི་ཚུ་ལ་གསུམ་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཉུགས་དེའི་
བསྐྱབ་བྱ་དགག་པར་ངེས་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། དགག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
ཚུ་ལ་གསུམ་པ་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེད་པར་ཚོས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་དགག་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་
གཉིས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་དེ་མིན་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་འཆར་བ་ལ་
སྟོས་པ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མི་རུང་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་པ་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་མིན་
གྱི་ཤེས་བྱ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་ཞིང་མཚོན་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པས་བྱུབ་པར་
འདོད་པས་སོ། །རིགས་རལ། སྐྱབ་པ་བཀག་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་རུམ་མེད་གྱི་ས་སྟོགས་དང་མ་ཆགས་པ་
ཚོས་ཅན། དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་མ་བཀག་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་དགག་མཚན་ཉིད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། དགག་པའི་ཐ་སྙད་ལས་རྣམ་དབྱེད་དུ་ངེས་བྱ་
བསྐྱབ་པའི་རིགས་མི་མཐུན་དེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འབྲེལ་པར། དགག་པའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པར་དབྱེད་

བས་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། དེའི་སྤྱིར་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་བཀག་ན་
དགག་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། མཚོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། ཚུ་མིག་པས། དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་དེ་མིན་བསྐྱབ་པའི་
སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དགག་བྱའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པ་མི་འཕེན་པ་ཞེས་པ་ནི། དགག་
པ་མེད་དགག་ཏུ་ཐལ་ཞིང་། དགག་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་མེད་དགག་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་
དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་མི་འཕེན་པ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་དགག་
མིན་པར་ཐལ་སོ། །གཞག་པ་ནི། རང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དགག་སྐྱས་བྱ་བ་བཀག་ནས་དགག་པ་ཁོ་ན་འཕེན་པ་
སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། མེད་པར་དགག་པས་ནི་བརྗོད་པ་འབའ་ཞེག་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་
དབང་སྒོར། མེད་པར་དགག་པ་ལ་ནི་ཉི་ངའི་མཐའ་ཁོ་ན་དང་དགག་སྐྱ་འབྲེལ་བ་སྟེ། རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནར་དགག་སྐྱ་བརྗོད་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་མེད་དགག་
ཁོ་ན་དགག་སྐྱ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། མ་ཡིན་དགག་ལ་ནི་དགག་སྐྱ་དང་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་པར་
བཤད་དོ། །དབྱེ་ན། ལུང་མེད་དེ་ལྟ་བུ། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རི་བོང་གི་རུ་མེད་ལྟ་བུ་དགག་
བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་གཉིས་སམ། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། བྱངས་ཅན་རྒྱལ་
འབྲས་བུ་རང་ཆས་སུ་དང་། རང་བཞིན་ནམ་རྒྱལ་གཙོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་རྣམས་མ་འབྲས་པར་འདོད་
པ་དང་། གསལ་བྱེད་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱ་དང་། རི་བོང་དང་རུ་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རི་བོང་གི་རུ་
ཡོད་ཅེས་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་དོན་དུ་སྤྲོ་བ་མེད་པ། ཞེག་ནས་མེད་པ། བན་ཚུན་མེད་པ།
ཤིན་ཏུ་མེད་པ་སྟེ། རྒྱ་དུས་ན་འབྲས་བུ། འབྲས་དུས་ན་རྒྱ། ཤིང་ཤིང་མིན་གྱི་སེལ་བ་རི་བོང་གི་རུ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་མ་ཡིན་དགག་ལ་གསུམ་ལས། མཚོན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་དེ་
མིན་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དགག་བྱའི་ཚོས་བསྐྱབ་པ་བཀག་ནས། སྐྱབ་པ་འཕེན་པ་ཞེ་ན།

བུམ་མེད་གྱི་ས་སྤོགས་མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། དགག་བྱ་དང་དེ་བཟུང་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པ་གཅིག་བབ་བས་དངོས་འགལ་ཅིག་ཤོས་དགག་པ་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ཁས་སྒྲངས་
 དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། རང་རྗེད་བྱེད་གྱི་དགག་སྐྱབ་བྱ་བ་མི་འགོག་པར་དགག་པའི་བྱེད་
 བར་དུ་བྱས་པ་སྐྱབ་པ་འཕེན་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ནི་དོན་གཞན་བརྗེད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་སློང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་མི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 དེའི་སྤྱིར་དེ་ལ་བྱ་བ་དགག་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེད་པར་
 དབྱེད་པ་ནི། དགག་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ལ་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དགོས་
 །ཤིང་། མ་ཡིན་དགག་ཅམ་ལ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་
 འབྲེལ་དུ། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱམ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་རང་འབྲས་གྱི་ཉུགས་གྱིས་
 མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་ན། སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པ་བུམ་མེད་གྱི་
 ས་སྤོགས་ལྟ་བུ་དང་། །ལྷགས་ལ་འཕེན་པ་མ་ཚགས་པ་དང་མ་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་དགག་པ་བསྐྱབ་
 པའི་འབྲེལ་བ་ལས་འགྱུར་བ་ལྟར་སྐྱབ་པ་དོན་གྱིས་འཕེན་པ། ཚིག་གིས་འཕེན་པ། གཉིས་ཀས་འཕེན་པ།
 གཞན་གསལ་པའི་སྐོ་ནས་འཕེན་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལས། །ལྷག་སློང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
 དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར། ལྷང་རུང་དང་། མི་སྤྱང་བ་མ་
 དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉུགས་སུ་སྤྱར་བའི་དགག་
 ཉུགས་ཡང་དག་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ། མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྱུར་པ་
 མ་དམིགས་པའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། འབྲེལ་སྐྱམ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་སྐྱམ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱིས་འབྲེལ་སྐྱམ་མ་དམིགས་པ་ཉུགས་སུ་སྤྱར་བའི་དགག་
 ཉུགས་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གཞན་གྱི་སྐོ་ནས་པར་བྱེད་ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་ལས།

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་བུམ་མེད་དུ་མི་བྲན་པའི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
ཚོས་ཅན། འདས་ད་ལྟར་སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་མེད་དེ། འདས་ད་ལྟར་བུམ་པ་སྣང་རུང་དུ་ཡོད་ན་འདས་ད་
ལྟར་གྱི་རང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་འདས་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་སྣང་རུང་འདས་ད་ལྟར་
གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། དེ་ལྟ་ན་སྟོན་འདི་ན་བུམ་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་མེད་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱས་ཀྱི། འདི་ན་བུམ་པ་སྤྱིར་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་མི་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྤྱིར་དོ་ཞེས་
སོ། །འདི་ནི་རྣམ་འཛོག་ཉམས་སུ་བཞུགས་ནས་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གཏན་
ཚིགས་སུ་སྤྱད་དེ། ཉོག་གཤེན་སྐད་དུ། མི་དམིགས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཚོས་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ནི་ལྟ་
ཅིག་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་ཉོགས་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་ལས་ལ་གནས་པའི་མ་དམིགས་
པ་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་གནས་པའི་མ་དམིགས་པ་ནི། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་མངོན་
སུམ་ཚོས་ཅན། འདས་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྣང་དུ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་
ཕྱོགས་སུ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
ཉམས་སུ་སྤྱད་པར་ཚོས་མཚོག་བཞེད་དོ། །བུམ་པས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ནི། མེད་པའི་ཐ་སྣང་
ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ཉོག་གཤེན་སྐད་དུ། དེ་
ལྟར་ནི་བུམ་པས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སམ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་
སོ། །འདི་ལ་ནི་དེ་རྒྱང་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་དུ། བྱེད་པ་པོའི་ཚོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བས་ཏེ་
ཞེས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པས་ན་ཞེས་སོགས་ལ་དགོངས་ཤིང་། འདི་ནི་སྲར་
དཔེ་ལ་ཐ་སྣང་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྟོན་ཏོ། །མེད་པའི་ཐ་སྣང་ཀྱང་གསུམ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་

བར། མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྐྱའི་རྣམ་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པར་
 འགྲོ་བ་དང་། འོང་བའི་མཚན་ཉིད་འབྲུག་པ་ལུས་ཀྱི་མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་དེ། ལུས་པ་མེད་པར་ཤེས་ན་ནི་ཐེ་
 ཚོམ་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་། འོང་བར་འབྲུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ནི་ངོས་བཞི་
 དང་ར་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་བ། ཏུ་བ་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོགས་ན་ཚོས་ཅན། ཏུ་རྒྱ་བུས་པ་ཐོགས་མེད་
 པ་དག་མེད་དེ། ཏུ་བ་སྣང་རྒྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་ལ་མ་དམིགས་པ་ནི་མེ་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་རྣངས་ལྡན་ཚོས་ཅན། སྣང་རྒྱང་ཏུ་བ་མེད་དེ། སྣང་རྒྱང་ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེའི་ཁ་དོག་
 ཡོད་པར་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ནི་ལ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་
 ཤིང་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་ཚོས་ཅན། སྣང་རྒྱང་གི་ལ་བ་མེད་དེ། སྣང་རྒྱང་གི་ལ་བ་ཡོད་ན་ཤིང་ཡོད་
 པར་དམིགས་སུ་རྒྱང་བ་ལས་སྣང་རྒྱང་གི་ཤིང་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དང་སྣ་མ་
 གཉིས་དགག་བྱ་སྣང་མི་རྒྱང་འགོག་ན་དོན་སྐྱབ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པ་སྟེ། འུ་ཀྱལ་སྟོང་།
 མེད་པ་སྐྱབ་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ལས།
 མཚན་ཉིད་ནི། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་རང་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འགོག་
 བུས་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཉེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གཞན་འགོག་པའི་སྣོན་ས་རྫོང་པར་བྱེད་
 དོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་འགལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན། འབྱེད་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ཅོམ་སྟེ།
 འདི་ལ་གཉིས་ལས། དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚོས་གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་པ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཐ་སྐྱད་
 བྱང་རྒྱང་བྱང་མི་རྒྱང་གི་དབེན་པར་ཐལ། བཞག་པ་ནི། དིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ངོ་ཐོར་
 གནས་པ་སྟེ། འུ་ཀྱལ་སྟོང་། གཉིས་པ་ལ་སྣན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་པན་རྩོན་སྣངས་འགལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚོས་གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་སྤང་གཉེན་

བྱས་ལྟན་གྱི་རྒྱན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ཞེ་ན། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཚ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་མེན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་འགྲོགས་སུ་རུང་བའི་སྲིར་ཞེས་ཚོས་
མཚོག་གིས་བཤད་དོ། །བཞག་པ་ནི། དངོས་པོ་ཐ་དད་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བ་གང་ཞིག་རྒྱན་གཅོད་པར་
རུང་བ་སྟེ། དེགས་ཐིགས་སུ། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་སྲིར་འགལ་བ་
སྟེ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་ལས་གྱུར་པ་ནི་འགལ་ལྷ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་མེན་པ་དང་། རྒྱན་གཅོད་པར་རུང་
བ་ནི། རྒྱ་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མི་སྲིད་ལ་ཚ་གང་སྐད་ཅིག་
ཐ་མ་སྐད་ཅིག་གཞན་དང་མཚམས་སྲོར་མི་བྱས་པའི་ཚ་ནས་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། བྱས་ཚུང་དུ་བསྐྱེད་པའི་
ཚ་ནས་འགལ་བ་མེན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་འདི་གཉིས་འགལ་བ་མ་
ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་མང་པོ་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་བསྐྱེད་པ་ན། གང་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་གྱུར་དུ་ཟེན་གྱིང་། འགག་པའི་རྒྱུ་དུ་འབྱུར་རོ། །རྒྱན་གཉིས་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་དང་།
སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་སུ་འགལ་བར་གནས་སོ་ཞེས་དང་། ཚེ་བར། ལྷ་མ་དང་བྱི་མའི་
སྐད་ཅིག་མ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ། །དབྱེ་བ་ལ་ཚ་གང་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་གཞོད་པ། ལྷང་བས་ལུན་པ་འཛོམས་པ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ཉམས་པར་
བྱེད་པ་དང་། ལུན་པས་སྤང་བ་འཇིག་པ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་མི་འཛོམས་གྱུར་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་
དགག་པ་བསྐྱས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ལ། ངེས་བྱ་གཞོད་པར་བྱ་བྱེད་དང་
དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞོད་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད། ལྷོག་པའི་དུས།
དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱས་མེད་དུ་བསྐྱེད་བྱ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱེད་བྱ་
མེན་པའི་སྲིར་རོ། །བྱས་ཚུང་དུ་བསྐྱེད་བྱ་ཞེས་པའང་རྗེས་དཔག་དང་དེའི་བསལ་བྱ་སྟོན་འདོགས་ལ་མ་
འབྲེ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གྱི་ལོགས་སུ་སྟོན་འདོགས་འགག་པས་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །བཞག་པ་ནི། དེ་དང་ལྟན་

ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་རྒྱ་གཅད་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆེས་སྤྱད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱས་མེད་དུ་རུང་བར་བསྐྱེད། གཉིས་པ་ལ་རྒྱས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་
འགག་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་མཚོག་ཚུང་བར། རྫོག་པར་བྱེད་ན་ཆེས་སྤྱད་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་བྱེད་
དོ། །སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ནི། ཆོགས་པ་ན་རྒྱས་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་རྒྱས་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་རྒྱས་པར་མེད་པ་
འགག་པའི་ཡུལ་དེར་འོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །བྱམ་པའི་མཚམས་གཟུང་དུ་མེད་ཅེས་ཆོས་མཚོག་
གསུངས་ཀྱང་། གང་དང་གང་གི་རྒྱ་ལ་གཞོན་པས་རྒྱ་མ་ཚང་བར་བྱས་པ་དང་དེ་དང་དེའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་
ཅིག་མི་གནས་པར་འཛོག་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། ཡོད་ན་ཡོད་པ་མིན་གྱིར་རམ། །ཞེས་དང་། །ལྷ་སྒྲོལ་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེ་བར་ཁོ་ནས་དེའི་རྒྱ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་ན།
སྒོ་འདོགས་དང་སྒོ་མ་སྤང་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་དང་ས་བོན་ལ་གཞོན་པ་གཉིས་སམ། ལུན་པ་དང་
སྒོ་འདོགས་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་མེད་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ལ་གསུམ་པས་
མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་གཞོན་བྱ་རྒྱས་ཚུང་དུ་བསྐྱེད་བྱར་མི་རུང་ཞིང་ཉེར་ལེན་སྤྲོ་མ་ལ་བྱམ་
ཆེས་སོ། །གཞག་པ་ནི། དེའི་རྒྱན་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་དང་སྤྱན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་
བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱན་གཅོད་ཚུལ་ནི་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་ལོགས་སུ་རྒྱན་གཅོད་པར་འདོད་པ་སྤྱད་ན་དུས་མཉམ་དང་
བྱི་ལོགས་སུ་མེད་པས་གཞོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་དོ། །ཁ་ཅིག་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་འགོག་ཅེས་པའང་
མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པ་ན་སྒོ་འདོགས་དེ་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་མ་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྐྱེ་ན་དངོས་པོ་
མིན་པས་གཞོན་བྱར་མི་རུང་བའི་གྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་རིགས་རྒྱན་གཅོད་པ་ཡིན་པས་ཚོན་དམར་པོ་དེ་ཡང་
རས་དཀར་པོའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། རས་དཀར་པོའི་རྒྱར་མི་གཞོན་པས་གཞོན་བྱ་
གཞོན་བྱེད་མིན་གྱི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་ཆོས་མཚོག་ཚུང་བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྣམས་རྒྱན་གཅོད་པ་

ཡིན་ཚུལ་ཡང་གཞོན་བྱ་བ་སྒྲིག་ས་ནས་གཞོན་བྱའི་ཡུལ་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ལུག་བ་ལོག་བ་
 བ་ཡུལ་དེར་གཞོན་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཚུང་བར་ཡུལ་དེར་སྐྱང་བ་སྐྱེས་ཏེ་ཞེས་བ་ལྟར་
 རོ། །གསུམ་བ་དབྱེ་ན་ངོ་བོ་དང་ས་བོན་ལ་གཞོན་བྱེད། དེས་ཤེས་དང་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་
 སམ། གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་བ་དེ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མར་དང་པོར་གཞོན་བྱ་རྒྱ་
 མ་ཚང་བ་མེད་བ་ཅན་དམིགས། དེ་ནས་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ཚེན་དམིགས། དེ་རྗེས་གཞོན་བྱ་སྐྱང་རྒྱང་མ་
 དམིགས་བ་ལས་འགལ་བར་ཉོགས་ཏེ། འུ་རྒྱ་སྒོར། རྒྱ་མ་གཏུགས་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་མ་ཐད་བ་ཅན་
 ལོ། །འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ་འགལ་བ་ཉེ་བའི་སྟོན་ན་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡོད་ན་སྟེ་འགལ་
 བ་ཡོད་བར་གྱུར་ན་མེད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བར་ཉོགས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་པན་
 ཚུན་སྐྱངས་འགལ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་བྱེད་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དགག་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚོས་
 གང་ཞིག་རང་གི་དགག་བྱས་དབེན་བ་ཞེ་ན། ལུམ་བ་དང་ལུམ་བ་པན་ཚུན་སྐྱང་འགལ་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 བ་ནི། མཚན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བ་གང་ཞིག་པན་ཚུན་དུ་དམིགས་བ་སྐྱངས་ནས་གནས་བ་སྟེ།
 དིགས་ཐིགས་སུ། གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་མཚན་
 ཉིད་ལས་གྱུར་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ལས་སྟོག་པའི་ངོ་བོར་གནས་བ་ཡིན་
 ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཏུ། ལྟོག་བ་དེས་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་བ་དེ་དག་གི་པན་ཚུན་སྐྱངས་
 ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་པའི་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་གྱི་
 རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་གནས་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་ཐ་སྐྱད་དུ་འཛོག་བྱེད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
 བར་འགལ་བས་གཅིག་བ་བཀག་པའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། འགལ་བ་འདིས་ནི་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཐ་དད་པར་གཞན་སྟེ་ཞེས་དང་། པན་ཚུན་སྐྱངས་ཏེ་གནས་པའི་ངོ་བོ་གང་
 ཡིན་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དེས་ན་གཅིག་བ་བཀག་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་

འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚོས་གང་
ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་ཏུ་གནས་པ་ཞེ་ན། ལྡོ་མིན་བཅད་ལྡོག་ལྡོ་མིན་
དང་དངོས་འགལ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རང་དང་རང་བཟུགས་པ་ཞེས་ཏེ། དེའི་དོན་དེ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་
པའོ་ཞེ་ན། བརྒྱུད་འགལ་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་སྤང་གསུམ་མེད་པ་ཞེ་ན། ལྲས་པ་
དང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དངོས་འགལ་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བ་གང་
ཞིག་དངོས་སུ་སྤངས་ནས་གནས་པའོ། །དབྱེ་ན། རྐྱེས་མ་རྐྱེས་གཡོ་མི་གཡོ་ལྟ་བུ་རྣམས་དངོས་འགལ་
དང་། མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་མི་བྱང་ལྟ་བུ་ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་གཉིས་སལ། འགལ་ལྷན་ཤེས་བྱ་ལ་
སྲིད་མི་སྲིད་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་བརྒྱུད་འགལ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གང་
ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་གི་བྱུང་བྱར་གནས་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་
པར་དུ་བྱས་པ་དང་། འགག་བྱ་དགག་གཞི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དང་མི་གསལ་བའི་བརྒྱུད་འགལ་ཏེ་ལྷུང་
ལའི་སྡོན་པོ་སྡོན་མིན་དང་། ལྡོ་སེར་དང་། ལྲས་པ་དང་ཉལ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ཚད་མས་གཞོད་
འགལ་དང་། གཉིས་པ་ཉལ་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་འགལ་བའོ་ཞེ་ན། ལུས་མིན་གསེར་ལུས་དང་
བརྒྱུད་འགལ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རང་དང་རང་བཟུགས་པའི་བྱུང་བྱེད་ཅེ་ན། ལྷུང་ལ་སྡོན་པོ་དང་སྡོ་
མིན་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་འགལ་མིན་པར་འགལ། རང་ལས་ཐ་མི་དད་པས། རང་དང་རང་བཟུགས་པའི་བྱུང་
བྱར་འགལ་བའི་སྤྱིར། གཞག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བ་གང་། ཚད་མས་གཞོད་འགལ་དུ་
གྱུར་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་དངོས་སུ་མི་འགལ་ལ་བདག་གཅིག་པར་ཚད་མས་གཞོད་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་སྤྱིར་ཡང་། །རེས་འགའ་བ་དང་སྟོས་མེད་བཞིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།
བརྒྱུད་པས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ལྡོས་ཚད་མས་གཞོད་པ་ཞེས་བྱ་ནི། གཅིག་སྤངས་
པས་གཅིག་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་བདག་པར་འགལ་བ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་འགལ་

བ་སྟེ་ཞེས་དང་། དེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་
ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱད་པས་འགལ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྗེ་ཀ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་
དང་དེ་སྤོང་རང་རིག་ལྟ་བུ་ཁྱེད་མཉམ་རྗེས་གཅིག་དང་། རྟོག་པ་དང་རང་རིག་ལྟ་བུ་རྗེས་གཅིག་ཁྱེད་མི་
མཉམ་པ་དང་། རྟ་དང་རྩ་ཅན་ལྟ་བུ་རྗེས་ཐ་དད་དང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་
དེ་བཞིན། །གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་ནི། འགལ་ལྷོ་གཅིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་དགག་བྱ་མི་
དམིགས་པ་ལས་འགལ་བར་རྟོགས་ཏེ། རྒྱུ་ལྟོད། ལྷོ་བོ་གཅིག་དམིགས་པས་གཞན་མི་དམིགས་པ་ཁོ་
ནར་ཏེ། དེ་ག་བར་བྱ་བ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་རྒྱགས་ཀྱིས་བརྗོད་དོ་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། འགལ་
བའི་རྒྱ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་ངེས་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
འབྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དེ་ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་
ཅིག་མི་གནས་པའི་ཡུལ་སྤང་རུང་དང་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཤིང་བྱུང་ཅོམ་གྱིས་འགལ་བ་མིན་གྱི་
གཅད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་དོགས་ལ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་སྤང་མི་རུང་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་
ལའང་གནས་ལ་བྱུང་ཅོམ་གྱིས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་སྟེ། རྒྱུ་ལྟོད། གལ་ཏེ་འགལ་བ་དང་པོ་
ལ་ཡང་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
ནམ། འདི་ལྟར་ཚོས་གང་དག་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་འགལ་བ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
གཞུགས་དང་རོ་དག་ལ་ནི་མི་འདི་འདོད་ན། དེའི་ཅིའི་སྤྱིར་འགལ་བ་གཉིས་པ་འདད་ཅེ་ན་བདེན་མོད་ཀྱི།
ཡུལ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། འགལ་བ་སྤང་མ་ནི་བལྟར་རུང་བའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ལ། བལྟར་མི་རུང་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་
ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན། འགལ་བའི་ཁྱེད་བྱ། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་

དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གྲང་རེག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་ཞིང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་ཁ་དོག་གིས་བྱུང་བར་
དམིགས་བའི་ས་སྟོབས་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་
སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཅན་བྱུང་བར་ཅན་གྲུང་བ་ལ་བདག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་བརྒྱུང་བ་དང་། གྲང་བ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་
འབྲུགས་ནས་སྤྱོད་ཞེས་བྱེད་པའི་མིང་དང་། གྲང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡུན་རིང་པོར་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་བྱུང་བྱེད་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་སྟེ། མེས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ཉགས་ལ་ངེས་པར་སྤྱར་དགོས་ཏེ། ཞི་བ་
འཚོས། གྲང་རེག་མེད་པར་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ལ་མེ་དམར་འབར་བའི་ཚོགས་འབྲིགས་པ་
ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་བྱུང་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འགལ་བའི་
བྱུང་བུ་དམིགས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མེ་མེད་དེ་བ་མོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདི་ཉག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགལ་འབྲས་
བུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དུ་བ་མེད་དེ་བ་རེག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་བ་མོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་། བྱུང་བྱེད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བུ་དམིགས་པའོ་ཞེས་ཐར་བ་
འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པ་དང་། རྗེ་དུ་རེས་བཤད་ཅིང་། ཞི་འཚོས་དུ་བ་དང་མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ།
བ་རེག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་བྱུང་བྱེད་དང་། རྒྱ་བྱུང་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་འགལ་བའོ་ཞེས་ཚིན་རིགས་ཀྱི་
འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ཅན་གྱི་མེ་དམིགས་པས་ཀྱང་གྲང་བ་མེད་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་སྟམ་ན། གཞི་དེར་
མེ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་ན་ཅན་མེ་ཡང་སྤྱང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། མེ་སྤྱང་དུ་རུང་ན་དེ་ཉིད་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་
ཉགས་སུ་རུང་བའི་སྤྱིར་ཅན་མེ་སྤྱང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །སྟོན་དེ་བ་མོ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན་མ་
ཡིན་ཏེ། གྲང་རེག་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བ་མོའི་ཁ་དོག་དམིགས་སུ་སྤིང་ལ། མེ་དང་ཅན་མེ་ལ་དེ་སྤྱང་
མིན་ནོ། །དེས་ན་གྲང་རེག་སྤྱང་རུང་མི་དམིགས་པ་དང་། གྲང་རེག་མི་སྤྱང་མེའི་ཁ་དོག་སྤྱང་རུང་དུ་མེ་

དང་། མེ་མི་སྒྲུང་དུ་བ་སྒྲུང་བ་ན་དུ་བ་དང་། གང་བ་དང་། གང་རྒྱ་མི་སྒྲུང་ན་མེ་དང་། སྒྲུང་ན་སྒྲུང་རུང་དང་།
 འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྲོར་བར་ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར་བཤད་དོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་བཞིན་གང་རེག་བ་མོ། གང་ནས་བ་སྐྱེ་ལངས་པ། གང་རྒྱ་བུས་བ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་ད་
 ལྟ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། རང་བཞིན། ཁྲུབ་བྱེད། རྒྱ། འབྲས་བུ་
 དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའོ། །དེ་རྟེན་རྟགས་ཁྲུབ་པར་ཅན་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
 འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པར་འདོད། །གཞན་དུ་འཁྲུལ་འགྱུར་ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་ལ་བརྟེན་བ་གཉིས་ལས། ཁྲུབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འགལ་བའི་ཁྲུབ་བྱེད་དམིགས་པ་ལ་
 དཔེར་ན། ལྷ་གུའི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཚོས་ཅན། ལྷ་གུ་བསྐྱེད་དེས་མིན་ཏེ། དེས་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་བ་རང་རྒྱ་ལས་དོན་
 གཞན་རིགས་འབྲས་མི་མ་ཁྲུབ་པར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་ཞེས་
 པ་སྟོས་པས་དེས་པ་འགོག་པ་དང་། རུམ་པ་ཚོས་ཅན། རང་འཇིག་པ་རང་རྒྱ་གཞན་ཐོ་བ་སོགས་ལ་སྟོས་
 པ་མིན་ཏེ། རང་གྲུབ་ཅན་གྱིས་འཇིག་པར་དེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མས་རང་འབྲས་བསྐྱེད་བ་བཞིན་
 ཞེས་པ་དེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བའི་མི་
 དམིགས་པ་བཞིའམ། རྒྱ་ཁྲུབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་མམ། བརྒྱུད་ནས་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པར་ཡང་འདུ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་གྱི། དགག་བྱེད་ལོད་ན་སྒྲུང་རུང་གི་གཞི་ལ་སྒྲུང་རུང་མ་
 དམིགས་པས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་ཀྱང་དགག་བྱེད་ཚོས་དང་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
 དུ། ཀུན་ལ་སྒྲོར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་དང་། བྱེད་དང་བཞི་བར། འདི་ནི་མི་
 དམིགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འགལ་བ་ལས་ཀྱང་མེད་པར་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་།

རང་བཞིན་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་སྡོག་འབྲེལ་བདག་གཅིག་དང་། རྒྱ་དང་དངོས་འབྲས་མི་
 དམིགས་པ་ལ་སྡོག་འབྲེལ་དེ་རྣམས་ཡོད་ཅིང་། དགག་ཉགས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་
 ཉི་མ་སྐྱས་པས་དང་། ཉགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཉགས་སུ་འདུ་ཞེས་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལས་གསུངས་པ་ནི་
 རྒྱབ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱེད་ཚོས་
 ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་སྣང་བའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་སྟེ། །ཤུ་སྟོང་། ཡོད་པ་
 དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་བསྟར་མི་རུང་བར་མི་དམིགས་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། ས་
 རྩོགས་འདིར་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་གསུམ་ཡོད་ངེས་ཐ་སྣང་བྱུང་རུང་མིན་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་གསུམ་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱལ་དོན་གསུམ་ནི། དུས། དུས། རང་བཞིན་གྱི་བསྐྱལ་བ། རི་
 རབ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དང་ཤ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་འདུས་སོ། །གཉིས་པ་
 དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་ཡིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཉགས་ལ་
 མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཉགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་
 བསྐྱུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཉགས་སོ། །དབྱེ་བ། རང་བཞིན། འབྲས་བུ། མ་
 དམིགས་པ་གསུམ་སོ། །གཉིས་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་བསྐྱུབ་བྱ་གྲགས་
 པའི་རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་སྐྱུབ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཉགས་སོ། །དེའི་དཔེར་བརྗོད་
 ཀྱང་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་བད་སྣང་ནས། རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་། ཉོག་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སོ། །དབྱེ་བ་སྣང་བད་ཉགས་ཟིན་དང་མ་བཏགས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་གཉིས་ཏེ། རྣམ་
 འབྲེལ་དུ། བྱས་དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། །སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་། །ཞེས་སོ། །ཡིད་ཆེས་
 འབྲས་ཉགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་སྐྱུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་ཉགས་ཏེ། དཔེར་བུ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཚོས་ཅན། རང་གིས་རི་སྣང་བསྟན་

བ་བཞིན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བ་སྟེ། ཉེས་ཟད་གྱི་ཚིག་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དཔེར་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འགྲེལ་
 བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བྱའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་དག། །ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་
 གྱི། །ཞེས་པ་སྟེ། །གསུམ་པ་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་
 དཔག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་
 མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེས་ན་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །རྗེས་སུ་འདུག་ཅན་རྗེས་
 དཔག་ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་
 གསུམ་མོ། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གྲགས་རྟགས་ལས་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲགས་པས་
 གྲུབ་པ་ལ་མི་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། བརྗོད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། །གྲགས་པ་ཞེས་བྱའི་
 རྗེས་སུ་དཔག་ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན། ལྡན་བརྟགས་ཟེན་དང་མ་བརྟགས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུ་དུ་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཆེས་འབྲས་རྟགས་ལས་
 རང་གི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྲུར་ལ་མི་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཚད་མ་མདོར། ཡིད་ཆེས་ཚིག་གྲུང་མི་བསྐྱེད་
 བར། །མཚུངས་སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་བསལ་བྱ་སྟེར་སྐྱང་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
 རྟགས་ལས་རྟོགས་པའི་སྐོ་མི་སྐྱེད་པ་མིན་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འབྲེལ་བར་འབྲ་ཡང་གཞན་ལས་
 མིན། །མར་མེད་འོད་ལས་འོར་བུ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། འགལ། མ་དེས། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་པ་གསུམ་སྟེ། དེགས་པ་ཅན་པས། ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྡན་པ་མཚོང་བའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་
 སམ། འབྲིགས་ལ་གནས་པས་སྐྱས་པའི་བྱུང་བར་མཚོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་སྐོས། དེ་ལ་སྐྱ་
 མ་དང་ལྡན་པ་ནི་གང་གི་ཚེ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་མཚོང་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་
 སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱིན་འབྱུང་བ་མཚོང་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཉིད་སྟེ། །ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ནི་

གང་གི་ཆེ་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་མཐོང་ནས་རྒྱ་བྱུང་བེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་རྒྱུང་གསར་དུ་རྒྱ་
 འཕེལ་བ་མཐོང་ནས་སློན་བྱུང་ཉིད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དང་། སློང་མཐོང་བ་ནི་གང་འགའ་ཞིག་ཏུ་དུ་བ་དང་མེ་
 འབྲེལ་བར་མཐོང་ནས། དུས་ཕྱིས་དུ་བ་ཅམ་མཐོང་བ་ལས་མེ་སློང་རྗེས་སུ་དཔོག་པའོ་ཞེས་དང་། སྤམ་
 གཉིས་ཀྱང་འདྲིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བར་བཤད་དོ། །ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་ཚད་མ་ཡང་། །ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་བ་
 བ་ལ། །ཡོད་པར་མཐོང་སློང་ཚད་མ་སྟེ། །དེ་ཡང་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཞེས། །དེ་ལོ་འཕྲིགས་བྱེད་ལ་གནས་
 སམ། །ཞེས་སླུ་རིས་རེས་པར་གཟུང་བའི་སློལ་འདོད་དོ། །རྗེ་ཏུ་རིས། སྤམ་དང་ལྡན་པ་ནི་སློན་འདི་ཚར་
 དང་ལྡན་ཏེ། འབྲུག་སྐྱ་བལ་མོ་དང་བཅས་པའི་སློང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སློང་པ་འདྲིའི་
 སློང་དུ་ཚར་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅེང་པོ་རྒྱས་པའི་སློང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཚོས་ཏེ་སླུ་བ་
 གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་སློང་། འདི་སློན་པའམ་རོ་མངར་བ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་འདྲ་བའི་སློང་དང་། །ཤིང་
 སློང་གཅིག་ལས་སློང་པའི་སློང་ངས་ཐོས་པ་བཞིན། རྗེ་རྗེ་ལྷགས་ཀྱིས་མཚོད་དེ་ས་ལ་སློང་པའི་སློང་ཤིང་
 བཞིན། གུ་ལི་ར་འདི་མགྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སློག་ཆགས་ཡིན་པའི་སློང་། ར་མོ་བཞིན་ཞེས་པ་
 དང་། དེལ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱས་བྱས་ཏེ་ལུ་བའི་རྗེས་ཡིན་པའི་སློང་། རྩ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་
 གཏུག་ཚེགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཏྲན་པ་ལས་བཤད་དོ། །སྤམ་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ལོ། ཚད་མ་མདོད། རི་
 ལྟར་མདོན་སླུ་ལ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ལྟར། རང་
 རིག་དང་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། དེ་ལ་འགའ་བ་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་
 རིག་ཚད་འབྲས་ལོ། རིག་སྤམ་བའི་རྟོགས་ལས། སློང་བུ་པ་རོལ་སེམས་ཡོད་དུ་འདྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་
 མཚན་གཞི། རང་གི་གཞལ་བུ་སློག་གྱུར་སློང་མཚན་པ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྣང་བྱུང་བྱུང་རང་གི་གཞལ་བུ་སློག་
 གྱུར་སློང་མཚན་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལས། རང་གི་གཞལ་བུ་སློག་གྱུར་སློང་མཚན་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་
 སྟེ། གཞལ་བུ་སློག་གྱུར་སློང་མཚན་པ་ལོ། གཞན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མཚུངས་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་གྲུང་སྤྱི་མཚན་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་སློང་།
 ཉགས་ལ་སྤྱེས་པ་ལ་ཡང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ། གསལ་བའི་རྗེས་དབག་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་དམིགས་བསལ་བར་སྤང་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞལ་བུའོ་ཞེས་
 སོ། །རྟོག་གྲུང་སྤྱི་མཚན་པ་རྟོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། གཞན་སེམས་དངོས་སུ་རིག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱད་
 གཞན་གྲུབ་པར། གནས་མ་གྲུང་པའི་སྤྱིར་རྣམ་འབྱོར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་སྤངས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྤྱི་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་
 བཞིན་དུ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
 པའི་བྱེ་བྲག་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལས་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་
 དུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྲུང་རང་གི་སེམས་སྤང་བ་དེ་དང་རྣམ་པ་
 མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བུ་བར་ངེས་པར་གཟུང་བས་ཐ་སྙད་འདོགས་
 སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། ལ་མེ་ལྡན་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་མཚན་གཞི་ལ་མའི་
 རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་རིག་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བུང་ལ་མའི་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་
 རྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་། ལ་མའི་རྣམ་པ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་བཏགས་
 ཟ། རྟོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་གཞལ་བུ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་ལ། དོན་རིག་བཏགས་པ་བ་ནི་འབྲས་བུ། འཛིན་
 རྣམ་པ་འཛིན་མའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། ཡང་དག་པར་ན་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཡིན་པས་གཞན་རིག་འཇུག་པ་ཡིན་ན། རྟོ་ངའི་ཤེས་པ་ཡང་འཇུག་པར་ཐམས་
 གཞན་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེན་འདོད་དེ། གཉིས་སུ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོང་སྤྲུག་སྤྱེད་དང་བཞི་
 པར། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་སྤྲུག་པ་ཡིན་ན། མིག་ལ་སོགས་པའང་ཐམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོ་བ་

དཔོན་གྱིས། སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལན་དུ། ཡང་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ། གཉིས་མེད་པ་
 ལ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་སྲིད་ཞེས་དང་། ལྷ་དབང་སློམ། མཚོག་མཐོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྲིད་རོ་ཞེས་སོ་སྐྱེའི་སློ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པར་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་མིན་དུ་ཐལ།
 འཇུག་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་བག་ཆགས་བརྟན་སྤང་ལ། འདོད་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་
 ཡོད་ཅིང་། ཐ་སྤྱད་དུ་གཞོན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པས་མ་འཇུག་པར་བཞག་སྟེ། ལྷོང་ཐུག་གྱིད་དང་བཞི་
 པར། ཐམས་ཅད་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་དང་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རི་སྲིད་གནས་གྱུར་
 པ་མ་ཡིན་གྱི་བར་དུ་དོན་གྱིད་པར་རུང་བ་དང་འདོད་པ་ཐོབ་པར་གྱིད་པའི་སྲིད་ཞེས་དང་། རྒྱན་མཁའ་
 ཐོས། ད་ལྟའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྷོས་ནས། །གཞོན་གྱིད་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ། །མ་འཇུག་པར་བཞག་དོན་དམ་
 དུ། །དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཀུན་མཁའ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པར་ཐལ།
 གཞན་སེམས་དམིགས་པས་གཞན་རིག་ཡིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན་ཀུན་མཁའ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཚུལ་
 འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའམ། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གཟིགས་པའམ། སོར་རྟོག་ཡེ་
 ཤེས་གྱིས་སྲིད་ཅི་ལོག་དུ་གཟིགས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱོད་པ་འདི། །མ་དག་སློ་
 ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱུང། །ཅེས་དང་། །ཞེ་འཚོས། གཞན་གྱི་འདོད་ཆགས་
 སོགས་རིག་ན། །སྐྱིབ་པ་ཡོད་པ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །དམིགས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །དབག་བསམ་
 ཤིང་དང་འབྲ་བར་ནི། །ཀུན་རྟོག་གསུང་གིས་མ་བསྐྱོད་ཀྱང་། །སྐབ་པས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དོན་
 རྣམས་སུ་སུ་ཚོགས་པར་མཛད། །རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པས་ནི། །དེས་ན་གཟིགས་པ་མེད་པར་
 བསྟན། །ཅེས་དང་། །དུལ་ལྷས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ལས་
 ཐོབ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཞན་སེམས་མཁའ་ལ་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཟུང་འཇིག་དང་བཅས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པའི་སྲིད་ཞེས་

གྲུང་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལ་ལས་བཤམ་དོ། །ཅི་སྟེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ས་བོན་དང་སྤྱུ་གྲུང་སྤྱང་བའི་
 སྤྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མི་འབྲད་པས་ས་བོན་ལས་སྤྱུ་གྲུ་
 སྤྱི་བའི་རྣམ་གཞག་མི་འབྲད་ཅིང་། དུར་སྤྱང་གི་སྤོ་སྤྱང་གྲུང་ཞིང་། སྤྱི་ས་མེར་སྤྱང་བའི་སྤོ་གྲུང་བས། མེ་དུ་
 རྒྱ་འབྲས་སྤུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། །གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དུར་སྤྱང་གི་ཤེས་པ་ཉལ་ལ་ཡིན་པས་དེ་
 དང་པོར་ཡོངས་སུ་གཅོད་ཅིང་། མེར་སྤྱང་གི་སྤོ་བསྐྱབ་ཤིང་ཚོས་ཡིན་པས་སྤྱི་ས་ལ་སྤྱང་ལ་རྟོག་པར་
 འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། སྤོན་མེད་དེ། ས་བོན་དུ་སྤྱང་བའི་སྤོ་ལས་སྤྱུ་གྲུང་སྤྱང་བའི་སྤོ་རང་རིག་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཅན། རྒྱ་འབྲས་སྤུ་མ་དོན་སྤུ་མ་དང་མི་དམིགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། ཉལ་ས་དུར་སྤྱང་གི་སྤོ་
 སྤོར་བའི་སྤོ་རོལ་དུ། མེར་སྤྱང་བའི་སྤོ་སྤོར་བར་འགྱུར་བའི་ཚེ། དུར་སྤྱང་གི་སྤོ་རི་རྒྱུར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 ཞིང་། དེའི་ཚེ་འདྲ། མེར་སྤྱང་གི་སྤོ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་དུར་སྤྱང་སྤོ་རི་རྒྱ་ཡིན་
 ཞིང་། དེའི་བྱས་པ་ལའང་སྤྱང་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པས། མེར་སྤྱང་གི་སྤོ་མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་འགྱུར་རྟོགས་
 གྱི། སྤྱི་རོལ་གྱི་མེ་འཕ་མེར་སྤྱང་ད་ལྟར་བ་རྟོགས་པ་མིན་ལ། དུར་སྤྱང་དང་མེར་སྤྱང་གི་སྤོ་ཚོགས་པ་
 གཅིག་ལ་རག་ལས་པས་འབྲས་ཉལ་ལ་ཡིན་ཏེ། རོ་ལས་གཞུགས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་དུ་བར་སྤྱང་བའི་སྤོ་ས། །བག་ཆགས་བསལ་བར་སད་པ་ཅན། །མེར་སྤྱང་བ་ཡི་སྤོ་
 ཉིད་ནི། །རྟོགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་རྒྱུད་དེ་རང་བག་ཆགས་གྱི། །སྤྱིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་
 བེ། །སྤྱང་བའི་སྤོ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །ལྡན་སྤོ་ས། །གང་གི་སྤྱིར་
 དུ་བར་སྤྱང་བའི་སྤོན་ཅིག་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པས་དེའི་སྤྱིར་རང་གི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་མེར་སྤྱང་བ་ཅན་
 གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་འབྲས་བུ་ཉིད་ལས་རྒྱ་
 རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་དོན་སྤྱི་
 བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་གྱི། གཞན་དུ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། །ལྡན་སྤོ་ས། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྤྱི་བ་ལ་

ཡང་དེ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་མེ་གང་གི་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དུ་བས་
དཔོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་སྲིད་བསྐྱེད་པ་དང་འཚོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་
ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འབྲུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རི་ལྟར་
དོན་བྱེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་འཇུག་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་དེས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དུ་བ་
ལས་རྒྱར་འདོད་པའི་མེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན་འདི་ལྟར་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །དུ་
བའི་རྒྱ་མེ་གང་ཡིན་པ་དེ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་ན་དེ་བསྐྱེད་པར་རྣམས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་ལས་བསྐྱེད་པ་
དང་འཚོད་པར་རྣམས་པའི་མེ་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཉོགས་པ་དང་ལྡན་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་
བས་ན་གཞོན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་རྣམ་གཞག་སེམས་ཅམ་
པ་ལ་འདྲ་དོན་སྐྱབ་པ་མཚུངས་ཏེ། རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པར། རང་ལུས་སློ་སྟོན་འགོ་བ་ཡི། །བྱ་བ་མཐོང་ནས་
གཞན་ལ་དེ། །འཛིན་ཏེ་གལ་ཏེ་སློ་ཤེས་འགྱུར། །སེམས་ཅམ་ལ་ཡང་ཚུལ་འདི་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །སྐྱབ་པའི་དབང་པོ་ཉི་མའི་རྗེས་འགོ་བའི། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་ཅ་བ་ཅན། །སྟེ་བདུན་
གཞུང་དོན་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་པ། །སྟོ་གསལ་ཀུན་དའི་ཚལ་དུ་དེང་སང་ཤར། །རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རབ་དུ་གསལ་བ་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བསྟན་པའི་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་བཞི་པའོ། །། །གཉིས་
པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལས་སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པ་དང་། སུན་འབྲེན་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ལྷ་སྟེ།
རྗོད་བྱེད་སྐྱབ་དག་ཡང་དག དོན་གྱི་གོ་བ་བསྐྱབ་བྱ། གསལ་བྱ་སྐྱབ་དག་སྟོན་ཅན། ཞར་འོངས་གཏན་
ཚིགས་ལྟར་སྤང་། ཚུལ་གཉིས་ངེས་གཞི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉོགས་
དོན་ལ་གནས་པ་རྒྱལ་སྲིད་རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་ངེས་པ་རྒྱལ་བས་སྲིད་རྒྱལ་ལ་སྐྱབ་མ་ཞོར་བའི་སྟོ་
ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བ་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དོན་

རྗེས་དཔག་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་མིན་གྱི། ལྷུ་བ་དག་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་མིན་གྱི་ཞེས་སྐྱབ་ཅི།
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་རིགས་ཐེགས་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་
ལ་དངོས་ཅི། རྗེས་བཤད་གི་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
ལྷུ་བ་དག་སྟོན་མེད་དེ། མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཅི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་
བྱེད། །ཅེས་དང་། རིགས་ཐེགས་སུ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཅི། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
བརྗོད་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསལ་བུ་སེལ་ཚུལ་ཅི། རང་གི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་བསམ་གཞན་གྱི་
ལུང་ལས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཞེས་བསམ་ཚུལ་གསུམ་ལས་ལྷག་པའམ་མ་
ཚད་པ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་དག་ཡིན་པ་བསལ་ཏེ། ལྷུ་སྟོར། རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་དེའི་ངེས་
པར་གཟུང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིས་ནི་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བ་ཉིད། །མ་བསྟན་མ་ཚང་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་སོ།
འདིས་ནི་ཕྱོགས་ཚོས། རྗེས་འགོ། ལྷོག་པ་རྒྱུང་བ་བརྗོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱ་
རབས་བསམ་འདོད་པ་བཀག་གོ། །གསལ་བར་སྟོན་པ་ཞེས་བསམ་སྤྱི་རྗེས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་
ཤིང་བཞུག་བཞེན་པས་བརྗོད་པ་བཀག་སྟེ། ལྷུ་སྟོར། གལ་ཏེ་རྗེས་བཤད་དུ་སྤྱིར་རྗེས་བཤད་ལྷུ་བ་པར་
བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་དུས་ན་ཚིག་མེད་པར་རྟགས་ངེས་པ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་བ་རྣམ་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཚེ་གསལ་བྱེད་པ་ཉིད་དོན་མེད་པ་ཅན་འགྲུང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་ཚོས་བཤད་པ་ལ་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་རྗེས་སྤྱིར་རྗེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལུགས་ལས་ཐོབ་པ་དཔང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཞར་བུང་ཚོད་པའི་
རྣམ་གཞག་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། རྗེས་བཤད་མཚན་ཉིད། ལྷུ་བ་བྱེད་ཡང་དག་སྤྱིར་རྗེས་ལ་འགོད་པའི་གང་
ཟག་སྟེ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་སྐྱབ་སྤྱིར་ན་འདིར་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་རྗེས་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་མི་འཐད་
དེ། ཚོད་རིགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། རྗེས་བཤད་སྤྱིར་རྗེས་བཤད་གི་རིམ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལས་ཚོལ་བ་དང་སྤྱིར་ཚོལ་བ་ཞེས་ཚོད་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེར་
གསུངས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་གྱུར་པའི་ཚོལ་ཞེས་པའི་ངག་ཡོད་པ་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་སྤྱིར་ཚོལ་
གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པའི་རྒྱལ་པམ་དང་། འབྲུག་མཐའི་ལོགས་ཉེས་ཀྱི་འན་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྱེད་ཀུས་ཀྱི་
དཔང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གོ། །དབྱེད་ཅེས་སུ་བརྗོད་པའི་དང་། འཕྲུག་འབྱེད་པའི་དང་། ཚོད་གཅོད་པའི་
དཔང་པོ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། སྤྱི་བའི་ཞལ་ལྷེ་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པ་
དང་། བཀོས་པས་འདུ་བའི་ས་དང་། འདུས་པ་དང་། ཚོད་མར་རུང་བའི་ལྷ་སྐྱོགས་རྣམས་དང་། དགོ་སྤྱོད་
དང་། འཕམ་ཟེ་ཚོས་དང་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ནི་དཔང་པོར་མི་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱན་དུ། འོན་ཏེ་ཉན་པོའི་འཛིག་ཉེན་ནི། ཚོལ་བའི་སྤྱོགས་སུ་ལྷུང་གྱུར་ན། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
སྤྱོགས་སུ་ལྷུང་སྤྱིར། །ཉན་པོ་མིན་པར་བསལ་བ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་
གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ནི། ཚོད་རིགས་ལས། གཞན་ཅེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི། བརྒྱན་དང་། ཅལ་
ཚོལ་དང་། ངམ་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཐ་སྟོད་ཉེ་བར་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་ཉམས་པར་བྱས་ནས་རྟོད་པ་དང་བཀུར་སྟེ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེ་
བར་སྤྱོད་པ་ནི། དམ་པ་དག་གི་སྟོད་ལུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེ་མེད་པར་བརྒྱན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་གཡོ་སྤྱོད་
དང་གཞན་གཏུང་བར་བྱེད་པ། བསྐྱབས་ཀྱང་དེ་ལོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་གནས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟར།
ལུས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་ནི་ཞིང་དུལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ཡིད་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་
སེམས་ཀྱི་གཡོ་སྤྱོད་དང་གཞོན་སེམས་སྤངས་པས་ངག་ལྷག་ཆད་ལོར་གསུམ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། ལྷུང་བ་
དང་མི་གོ་བའི་སྟོན་སྤངས་པས་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ། ཚོད་རིགས་སུ། གང་གིས་མི་
གསལ་བ་དང་། རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷུང་དུ་བརྗོད་པ་རྣམས་བསྐྱོགས་སྟེ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཚོད་

པའི་སྐབས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་སློབ་སྦྱོར་སྤེལ་བ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། སློབ་སློང་པའི་དག་གཉིས་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་སྲུབ་འབྲིན་
བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་སློང་བརྗོད་པའི་དག་གཉིས་དཔང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། བརྗོད་པའི་དག་
གཉིས་ཉེ་དྲུག་གོ། །འདི་བའི་ཚིག་ནི་དེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཉེ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
མི་མཐུན་སློབ་སྦྱོར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱལ་པམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། ཚོལ་བས་
སྐྱབ་པ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་སློབ་སློང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་བརྗོད་པས་ཚོལ་བའི་སློབ་སློང་པ་མེད་པར་གྱུར་པས་ཕྱིར་ཚོལ་
གྱི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ན་ཕྱིར་ཚོལ་རྒྱལ་ལ་ཚོལ་བ་པམ་པ་དང་། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་པ་ལ་
ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་སློབ་བརྗོད་རྒྱ་མ་རྩེད་པའམ་རྩེད་ལྷན་རྩེད་ཀྱང་ལེགས་སྤངས་ནས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ལན་མ་
རྩེད་པས་ཚོལ་བའི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ན་ཚོལ་བ་རྒྱལ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་པམ་པ་ཡིན་ཉེ། ཚོད་རིགས་སུ། མི་མཐུན་
པའི་སློབ་སྦྱོར་མེད་པ་དང་རང་གི་སློབ་སྦྱོར་གྲུབ་པར་བྱས་པ་དག་ནི་རྒྱལ་བ་ཡིན་ལོ། །དེའི་རྒྱལ་བར་འདོད་
པས་རང་གི་སློབ་སྦྱོར་སྐྱབ་པ་དང་གཞན་གྱི་སློབ་སྦྱོར་སྲུབ་དུང་བར་བྱ་བའོ། །ཚོལ་བས་སློབ་མེད་པའི་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ལ། ཕྱིར་ཚོལ་བས་སློབ་སྦྱོར་སྐྱབ་པ་བརྗོད་པ་ན། སྲུབ་འབྲིན་པ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་
བརྗོད་པ་ནི་ད་རྒྱལ་དང་པམ་པ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་གཞན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རབ་ཏུ་སློབ་པའི་ཚོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་སློབ་བརྗོད་པའི་སློབ་སྦྱོར་ལོག་པའི་འཇུག་པ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་ཚོལ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་སྐྱབ་བྱེད་སྲུབ་འབྲིན་སྐྱབ་སྐྱང་བརྗོད་
པའམ་སློབ་སློང་མ་ཤེས་ན་པམ་རྒྱལ་ཏུ་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ཏུ། ཡང་གཉིས་ལས་གཅིག་ཀྱང་འདིར་
རྒྱལ་བ་དང་པམ་པ་མ་ཡིན་ཉེ། སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་ལྟར་སྐྱབ་པས་མ་བཟུན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་སློབ་
བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཕྱིར་ཚོལ་བས་དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ན་འགྱུར་གྱི་གཞན་ཏུ་
ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་པམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚར་གཅད་རྗེས་འཛིན་གྱི་
ཚུལ་ནི། ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ལས་གང་སློབ་ཅན་བརྗོད་པ་ཚར་བཅད་པ་དང་། སློབ་མེད་པ་བརྗོད་པ་

རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་ཡིན་ལ། ཚར་བཅད་པ་ན་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་ཤེས་ནས་གང་མ་ནོར་བའི་རྗེས་སུ་
 འདུག་པ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཚོད་པ་སྟེ། ཚོད་རིགས་སུ། སྐྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་
 ཅིང་། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་མི་རིགས་སྲིར་མི་
 འདོད། །ཅེས་དང་། དཔང་པོའི་མངོན་དུ་དེ་ཉིད་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་
 བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འདུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་
 རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཚོད་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་།
 ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོར་ཚུལ་ལྟར་དཔེ་དང་།
 ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་
 བར། དཔེའི་ཚོས་ཅན་དང་ལྟན་ཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་འདྲ་བར་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་
 ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཡོད་པ་
 དེ་ནི་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན། འབྲས་བུའི་གཏན་
 ཚིགས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱོན་འགོ་ནི། ཕྱོགས་འདིར་ཡང་བྱམ་པ་
 ལྡང་རྒྱང་མ་དམིགས་ལ། ལྡང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་སྟེ། རི་བོང་གི་རྩ་
 བཞིན་ཞེས་དང་། འབྲས་པ་སྐྱོན་འགོ་ནི། གང་ལྡང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
 བྱལ། མིའི་མགོ་བོ་ལ་རྩ་བཞིན། བྱམ་སྐྱས་བརྗོད་བྱའི་སྐྱོད་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ལྡང་རྒྱང་མ་དམིགས་
 པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཉགས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲས་པ་སྐྱོན་
 འགོ་གཉིས་ནི་སྐྱ་ཡང་བྱས་ལ། གང་བྱས་པ་མི་ཉག བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་དང་། གང་ཡོད་པ་ནི་ཉག ལྷོག་
 བཞིན། སྐྱ་ཡོད་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་ཉགས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲས་པ་
 སྐྱོན་འགོ་ནི་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་ལ། གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་ཡོད། ཚང་མར་བཞིན་ཞེས་དང་། གང་ཚོལ་བ་

ལས་སྐྱ་གསལ་བའི་ཤེས་པར་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་མི་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཡིན། དུང་སྐྱ་འཛིན་པའི་ཉན་
ཤེས་བཞིན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱ་གསལ་བའི་ཤེས་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱུ་བ་ངག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གིས་བསྟན་
བྱའི་དཔེ་དང་ཚོས་ཅན་སྟོར་རྩོལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་བ་ངག་
ཡང་དག་སྟེ། ཚོས་མཚན་ཚུང་བར། མི་འདྲ་བར་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པ་
ཞེས་དང་། གང་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
སོ། །དབྱེ་ན་མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན། འབྲས་བུའི་ཚོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱུ་བ་ངག་གསུམ་སྟེ། དཔེར་
ན་གང་དམིགས་རུང་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་དེས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུབ། སྟོན་པོ་བཞིན། འདིར་ནི་དམིགས་
རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་མེད་ན་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་ལྡན་ནམ་བུས་པ་མེད་ན་ནམ་མཁའ་
བཞིན། སྐྱ་ནི་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་ལྡན་ནམ་བུས་པའོ་ཞེས་དང་། མི་མེད་ན་དུ་བ་མེད་ཚུ་སྐྱུང་བཞིན་འདི་ན་ནི་དུ་
བ་ཡོད་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཁྱབ་པ་སྟོན་འགྲོའི་སྟོར་བའོ། །སྟོགས་ཚོས་སྟོན་འགྲོ་ནི་སྐྱར་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོར་བའི་རྩོལ་བ་ཅུ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་གྱིས་གོ་བ་
བསྐྱབ་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚོགས་དོན་བྱུང་ལ་མེད་
ཅིང་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་འདོད་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་སྟོ་བྱར་དུ་དུ་བའི་རྟགས་
ལས་རྟོགས་པའི་ལ་མེ་ལྡན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་པའི་སྐྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། ཚོས་དང་
ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་ཞིག་རྟགས་ཀྱིས་དཔག་བྱར་གྱུར་པ་སྟེ། མདོར། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཚོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་སྐྱིར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་གང་ཞིག་ རང་དོན་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱར་གྱུར་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། རང་
འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ལ། རིག་རྟོག་

སེལ་བའི་དང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། མདོད། རོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་
ནི། །འདོད་ཅིང་མ་བསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་བ་ལྟར་སྒྲ་ལས། དང་པོ་རོ་བོ་ལ་སོགས་ཚོས་བཞི་བསྟན་
པ་ནི། དེ་ལ་རོ་བོ་ནི། རྒྱལ་བས་དམ་བཅས་དུས་ན་ཕྱིར་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མ་དེས་བའི་སློབས་མ་གྲུབ་སྟེ།
གྲུབ་ཟིན་བརྗོད་ནས་དུས་ཕྱིས་བསྐྱབ་བྱར་བྱར་བ་ནི་ཡོད་དོ། །དེས་བསྐྱབས་ཟིན་སྐྱ་མཉམ་བུའི་གཙོ་བོའི་
སྐྱོན་ཉོགས་པ་ལ་སྤང་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་དོ། །ཁོ་ན་ནི་ཉལ་ས་
སྐྱོར་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་
མིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ནི་སྐྱ་མི་ཉལ་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བ་སྐྱ་མདོན་པར་བསལ་
བ་ལ་སྐྱ་བ་ཉལ་ས་མ་གྲུབ་དང་། གངས་ཅན་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་གདོད་བསྐྱབ་དགོས་པས་བསྐྱབ་བྱར་
བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་ལོ། །བདག་ཉིད་ནི་རྒྱལ་བས་
རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཞེ་བས་དམ་བཅས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཁན་གྱི་འདོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་
སྟེ། དེས་ནི་རྒྱལ་བ་རང་མི་འདོད་ཅིང་རང་གིས་ཁས་ལྷུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉལ་ས་ཀྱིས་གཞོན་ན་ཉལ་ས་འགལ་དམ་བཅས་བསལ་བ་
ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་གཙོ་བོ་དོ། །འདོད་པ་ནི་ཚིག་ཏུ་སྐྱས་སམ་མ་སྐྱས་ཀྱང་དོན་གང་ལ་ཚོད་པའི་
སྐབས་སུ་ཕྱིར་རྒྱལ་ལ་དོན་དེ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་
བསྟན་ཏོ། དེས་ནི་དཔག་འདོད་མེད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱས་པའི་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་པ་སེལ་ཏོ། །དེ་ལ་རོ་བོ་ནི་ཕྱིར་རྒྱལ་དང་། ཁོ་ན། བདག་ཉིད། འདོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་སྐྱོས་ནས་
འཛོག་གོ། །གཉིས་པ་མ་བསལ་བ་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གསལ་གཞི་
གང་ཡང་མ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེས་ནི་རོ་བོ་སོགས་ཚོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་
འདོད་པའི་དམ་བཅའི་མདོན་སྐྱམ་རྗེས་དཔག་གྲགས་ཡིད་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་སློབས་

སེལ་བ་སྟོགས་ཡིན་པ་བསལ་ཏེ། རིགས་ཐིགས་སྟེ། མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་
 ལྟན་དུ་བྱིན་ཡང་། སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་རང་གི་
 ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་སེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོགས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་
 སྟེ། གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཚུགས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་། ཡིད་
 ཚེས་པ་དག་དང་། གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཁས་སྐྱབས་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའང་བཀག་སྟེ། གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ལྡན་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་ནི་རྟོག་སྤྱིར་རྟོག་གཉིས་ཀ་ལ་
 ལྟོས་ནས་འདོག་སྟེ། རྟོག་བས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དབག་འདོད་དང་སྤྱི་རྟོག་གིས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་
 ཤེས་འདོད་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ལ་མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
 ལ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དམ་བཅའ་ལ་ངེས་པ་སྟོ་ཡི་དང་། བརྗོད་པ་སྐྱེ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དམ་
 བཅའ་གསུམ་ཡོད་པ་སེལ་བྱེད་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བསལ་བ་ནི་སེལ་བྱེད་གྱི་སྟོ་མཚན་ཉིད་པ་དང་།
 སྐྱ་དང་དོན་བཏགས་པའོ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་ཡིན་པས་བསལ་བ་གཏན་མི་སྲིད་ཅེས་འདོད་དོ། །དེ་
 དག་མི་འཐད་དེ་དམ་བཅའ་དོན་སྲིད་ཀྱང་དོན་གྱི་དམ་བཅའ་མི་སྲིད་ན་སྐྱ་ཉག་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ་སྐྱ་ཉག་
 པའི་དོན་གྱི་དམ་བཅའ་སྲིད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱ་མི་ཉག་ཉོགས་གྱི་རྗེས་དབག་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། རྐྱེད་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་གྱི་ཚད་མ་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་མས་བསལ་བ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྐྱབ་པ་ཡོད། རྣམ་ངེས་སྟེ། བསལ་བ་ནི་ཚད་མ་དག་གིས་བསྟོག་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་པོའི་
 ཚད་མ་ཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟོག་པ་ཚད་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་དོ་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། དེ་དག་
 གིས་སེལ་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དེ་ནི་སྟོགས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་བསལ་བ་གཞོད་
 དང་ཞེས་སོ། །བསལ་བ་མི་སྲིད་ན་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པའི་

མཚན་ཉིད་འདོག་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་སེལ་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་
དེ་ནི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་སྤྱིར་དེ་ཅུ་དང་འགྲེལ་བ། །སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤྱོད་འདོད་
གཞན་མིན་ཏེ། །མངོན་སྲུང་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། ལྷ་དབང་སྒོར། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱུ་ས་བསལ་བ་བྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ལྷར་སྐྱར་བ་ལྷ་བོ་དག་ལ་ཞེས་དང་། རིགས་
ཐིགས་སུ། སྤྱོད་པ་ལྷར་སྐྱར་བ་བཞི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། །ཤུ་སྒོར། བསལ་བ་ཉིད་ནི་སྤྱོད་པ་ལྷར་
སྐྱར་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སྲུང་ལ་སོགས་པ་གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་སོ། །དམ་
བཅའ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་སྐྱུ་ས་པ་ཚོག་གིས་དམ་བཅའ་དང་། །ཞེ་བས་འདོད་པ་ཞེན་པའི་དམ་བཅའ་ཉིད་ཡིན་
ལ། བསལ་བ་ལ་ཡང་སྐྱུ་མཉན་བྱ་ལྷ་བྱ་དམ་བཅའི་དོན་གྱིས་གཞོད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་མངོན་སྲུང་རྗེས་དབག་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། མངོན་
སྲུང་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇམ་བྱེད་སྐྱུ་ས་སྒོ་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལྷ་
དབང་སྒོར། འདིར་མངོན་སྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
མངོན་སྲུང་སོགས་ཀྱིས་ཏེ། མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་
པའི་ཚོས་མཉན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་འཇམ་བྱེད་སྐྱུ་ས་སྒོ་
བཏགས་པས་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་ལུང་གི་སྐྱུ་ས་སྒོ་བཏགས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བསྟ་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྷར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ཚེད་པ་སྤང་བ་ནི། དེ་ལྷ་ན། རྣམ་
འགྲེལ་དུ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གཞོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤམ། །ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེན་སྤྱོད་མེད་དེ། རྗེས་དབག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བསལ་བ་ཡང་བཞིར་བྱེ་སྟེ། རྗེས་སུ་དབག་
པས་གཞོད་པ་གསུམ་དང་། མངོན་སྲུང་གྱི་གཞོད་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ངོ་བོ། །དེ་ཡང་ལྷ་དབང་སྒོར།
རྗེས་སུ་དབག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པས་གཞོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་བཤམ་ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་

བར། རྗེས་སུ་དབག་བསམ་གཞོན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རྣམས་
པ་བཞིར་འགྲུར་རོ་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེ་བ་རྒྱུར་བྱས་ནས་
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་བསམ་གཞོན་པ་དེ་ནི་རྣམས་བཞིར་བརྗོད་དོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་སེལ་
བྱེད་གྱི་སློང་ལ་གསལ་བར་གསུངས་ན། མདོར། བསལ་བའི་དབེར་བརྗོད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དབེར་ན་
སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱམ་པ་རྟག་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་དོན་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དབག་པ་
མེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱ་གྲགས་པའི་འགལ་བས་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དབེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་རྩེ་བ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་སུ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ནི། དབེར་ན་སྐྱ་ནི་མཉམ་དུ་
མི་རུང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སུ་དབག་བསམ་བསལ་བ་ནི་དབེར་ན་བྱམ་པ་ནི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །གྲགས་པ་བསལ་བ་ནི་དབེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་རྩེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་གིས་ཚོག་
གིས་བསལ་བ་ནི་དབེར་ན་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་
ལ་དགོངས་ཡིད་རྣམས་དུ་ཕོབ་ལ་སོམས་ཤིག གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་བསམ་དམ་
བཅས་པའི་གཞི་ལ། དམ་བཅའ་དང་ཚད་མས་གཞོན་པའི་འགལ་བ་སེལ་བྱེད་གྱི་སློང་གྲུབ་པ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་
སློང་ལྷུང་རུང་མིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་བསལ་བ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཞིག་དེའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པའི་སློང་རྣམས་དེའི་
ཕྱོག་ཕྱོགས་གྱི་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་
བསལ་བ་ལ་གཉིས་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་བསམ། དམ་བཅས་པའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཚད་མས་
གཞོན་པའི་འགལ་བ་རྟོག་བྲལ་མ་འདྲུལ་བའི་སློང་གྲུབ་པ་ཞེ་ན། གྲགས་པས་བསལ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲུང་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅས་པའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཚད་མས་

གཞོན་པའི་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྲིར་དོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི།
 དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གང་ཞིག ལྷོག་སྤྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོན་རང་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐོ་
 ཉན་དེའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སེལ་བ་སྟེ། སྟོབས་ནི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་
 འགེལ་ལས། དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་སྲིར། །ཞེས་དང་། །ལྷ་ལྷོད། དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་
 དངོས་པོ་ནི་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཤུགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོའོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་མངོན་
 སུམ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་མངོན་སུམ་གྱི་གཞོན་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རང་
 ལྷོ་སྐོག་གྲུར་དང་། ལྷ་ཉག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྷ་བྱ་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་
 གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གང་
 ཞིག ལྷོག་སྤྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོན་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྐོ་ཉན་དེའི་དོན་རྗེས་དཔག་ཚད་
 མས་སེལ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རིགས་སྐོར། །ཁས་སྤངས་དང་རང་ཚིག་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་ནས་བཞིར་
 གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་ལས་བདུས་ལྟར་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ན་གསུམ་ལས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་
 བསལ་བ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ལུ་མིག་པས། དམ་བཅས་པའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་
 དང་ཚད་མས་གཞོན་པའི་འགལ་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་རྟོགས་པའི་
 ལྷོས་གྲུབ་པ་སྟེ། དག་པ་ནི་སྤྱི་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའོ་ཞེ་ན་སྤྱི་བྱུང་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་།
 དངོས་པོ་མ་བྱས་པར་དམ་བཅས་པ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་ཏེ། དམ་བཅས་
 པའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་མ་གྲུབ་པས་སོ། །ལ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་དེ་དངོས་པོ་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །དངོས་པོ་དང་འགལ་བའི་སྲིར། གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གང་ཞིག
 ལྷོག་སྤྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་སྐོ་ཉན་དེའི་དོན་དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དཔག་གིས་སེལ་བ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། ལྷ་ཉག་པ་ཉིད་དུ་དམ་འཆའ་བ་ནི་མི་ཉག་པ་ཉིད་དུ་

རྗེས་སུ་དབག་བས་གྲུབ་བས་བསལ་ཉོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རང་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྗེས་
དབག་གི་བསལ་བའོ། །གཉིས་པ་གྲགས་བས་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དབག་བ་ནི། ལུ་མིག་
བས་དམ་བཅས་པའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉུགས་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལྟོས་པ་ཉུགས་པའི་ལྟོས་གྲུབ་བ་སྟེ། ལྟོས་པ་ནི་བྱེད་ཚོས་སྐྱ་ཉུགས་པ་ལྟོས་པའོ་
ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་གྲགས་བསལ་མིན་པར་ཐལ་
བའི་སྤྱིར་དོ། །གཞག་བ་ནི་དམ་བཅའ་སྣང་སྣང་གང་ཞིག་ལྟོག་ལྟོགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་གྲགས་པའི་རྗེས་
དབག་གིས་གྲུབ་པའི་སྐྱོ་ནས་དེའི་དོན་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་སེལ་ཏེ། ཚོས་མཚོག་ཚུང་བར། ལྷན་
པར་ཉོག་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིང་གྲགས་པའི་སྐྱོ་ནས་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་རྒྱ་
བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ལྷན་འགྲེལ་དུ། རུང་བ་ཉིད་དེ་འགོག་བ་ལ། །བརྗོད་མེད་ལ་སྐྱེས་པ་
ཡི། །གྲགས་པ་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱུང་བ་ཡུན་གྱིས་གཞོད་བྱེད་ཅེས། །གྲགས་པ་ནི་ལྷན་འགྲེལ་དུ།
གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་རྣམས་ཚིག་པའི་ཚིག་དང་། ཚོས་མཚོག་གིས། གྲགས་པ་ནི་ཐ་སྣད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
གྱིས་ཉོག་བ་སྟེ། ལྷན་པར་ཉོག་བ་ཤེས་པ་གཉིད་ཚུགས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་ཉོག་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་སྐབས་
འདིར་ཉོག་བ་དང་ཐ་སྣད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གྲགས་པར་བཞག་སྟེ། ལྷན་འགྲེལ་དུ། ཐ་སྣད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་
ཡི། །ཚོས་དེ་གྲགས་པའི་སྐྱ་ཡིས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། མདོར། སྐྱ་ལས་རྒྱང་བའི་གྲགས་པ་དང་། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་དབག་བ་ནི། སྐྱ་མ་དག་གྲགས་ཉུགས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་བརྗོད་
དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པའི་བསལ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་མཚན་
ཉིད་ཉུགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཉུགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་གྲགས་བས་གྲུབ་པར་ཐལ། གྲགས་
ཉུགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་བསལ་གཞོད་པར་
ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་འགྲེལ་དུ། དེས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅན་སྐྱ་ཡིས། །དོན་དམ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་

དོན། །དོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། །གཞོན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་བུམ་
པའི་ཐ་སྟོན་ཚུལ་ཅན། །སྲིད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱུང་བ་དོན་ཐམས་ཅད་དགག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། །སྲིད་ཀྱིས་
བརྗོད་བྱུང་དེ་གྲགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། །བྱུང་པ་ཡོད། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། །སྐྱ་ནི་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་ཅན། །དེ་ཡང་
འདོད་ཅམ་བརྟེན་པ་ཡིན། །སྐྱ་ཡིས་བྱུང་པ་མི་འགྲུབ་མིན། །ད་ལྟར་སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པས་གསུངས། །ཞེས་
པས་སོ། །འདོད་ན་ཤིང་ཚུལ་ཅན། །བུམ་པའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་བུ་ཐལ། །བུམ་པའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་བུ་ཚད་
མས་མ་བཀག་པའི་སྲིད། །བྱུང་པ་ཡོད། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། །དེ་ནི་ཚད་མས་བཀག་མེད་ན། །འཛིན་པ་གང་
གིས་ལྷོག་པར་ལུས། །ཞེས་སོ། །འདོད་ན་ལྷོ་སྒྲིབ་པར་ཐལ་བའི་སྲིད། །བྱུང་པ་ཡོད། །ཚོས་མཚོག་ཏུ།
གང་ཞིག་གང་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ལོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྟགས་འདི་ནི་ཐ་སྟོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་ཡིན་གྱི་
གྲགས་རྟགས་མིན་ནོ། །བཞག་པ་ནི། །སྐར་བརྟེན་བཏགས་ཟེན་པ་དང་མ་བཏགས་སྐྱས་བརྗོད་བྱུང་བུ་
རྟོགས་པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དཔེར་ན་དེ་ལོང་ཅན་དང་། །བུམ་པ་རྒྱ་བའི་བརྟེན་སྐྱར་བ་
ན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་བྱུང་བུ་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། །རྒྱ་མིག་པས། །དམ་བཅས་པའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཚད་མས་གཞོན་པའི་
འགལ་བ་སྐྱོས་བྱུང་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཞེ་ན། །དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བའི་
དམ་བཅའ་སྐྱར་སྐྱང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་ཐལ་བའི་སྲིད་ཏེ། །དེས་ཀྱང་དམ་བཅའ་བྱུང་པའི་འགལ་རྐྱེན་
བྱེད་པའི་སྲིད། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། །དམ་བཅའ་སྐྱར་སྐྱང་གང་ཞིག་ལྷོག་ལྷོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོན་ཡིད་
ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་པའི་སྐྱོ་ནས་དེའི་དོན་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་སེལ་བ་སྟེ། །ཚོས་མཚོག་ཆུང་
བར། །དོན་གྱི་འབྲས་བུར་བཏགས་པའི་སྐྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པའི་དོན་རྗེས་སུ་དཔོག་ཅིང་ཡོད་པར་དམ་
འཆའ་བ་ནི་མེད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདི་ཡིད་ཆེས་བསལ་བསལ་བ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མིན་

གྱི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་དོན་ལ་
 གཉིས་ལས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲང་གང་ཞིག རང་གིས་ཁས་
 སྒྲངས་པའི་ངག་སྤྱི་མའི་དོན་གྱིས་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པའི་ངག་སྤྱི་མའི་དོན་འགོག་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་དོན་
 སེལ་བས་ཉེ། རྣམ་ངེས་སྟུ། སྤྱི་མས་བཞག་པ་སྤྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་
 འགལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཉེ། དཔེར་ན་ངའི་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མོ་གཤམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་
 རང་ཚིག་སྤྱི་སྤྱི་འགལ་བ་དང་། འུག་པ་བས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཁས་སྒྲངས་སྤྱི་སྤྱི་འགལ་
 བའོ། །འདི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་རང་ཚིག་གསལ་བའི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཡང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་
 བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དབྱེ་དོན་དུ་བོད་སྤྱི་མས་བཞག་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། གནས་ལུགས་
 ལ་དེ་ལྟར་མི་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲང་གང་
 ཞིག རང་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་ངག་གཅིག་གིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་འགྲུབ་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་
 དོན་སེལ་བས་ཉེ། རྣམ་ངེས་སྟུ། ངག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དོན་དང་འགལ་བ་ནི་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་
 ཡིན་ཉེ་ཞེས་སོ། །དཔེར་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་བཞིན་ཉེ། དེ་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་རང་ཉིད་
 རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་འུགས་ཀྱིས་རང་
 གི་བརྗོད་བྱ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་སེལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་སེལ་ཚུལ་ནི། ལུང་ལས་
 གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚོས་དང་བཅས་ན་ལུང་གིས་གཞོད་ཀྱི་ཚོས་ཅན་དངོས་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིང་དུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ཀྱང་མི་གཞོད་ལ། ཡང་ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་
 བཅའ་ལ་ཡང་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞོད་བྱེད་དང་། མ་གྲུབ་ན་ལུང་འགོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ཉེ། རྣམ་ངེས་སྟུ། དེ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་བསྐྱེད་བཅོས་དང་ལྡན་པས་འགལ་བ་བརྗོད་
 ཀྱང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་འོ། །གཉིས་ཀ་སྤྱོད་པས་མཚུངས་སྤྱིར་འོ། །དཔེར་ན་རང་

ཚིག་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ནི་དེའི་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་ལས་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཁས་སྒྲངས་པ་
ལ་གཞོན་བྱེད་གོགས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་རང་ཚིག་ནི་གོགས་བྱེད་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཚོལ་བས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་པར་འོས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་
སྟེ། བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། །ཅེས་དང་། ལྷ་དབང་སྟོང་། དེ་ལྷར་ན་རྣམ་པར་སྐྱེ་ནས་
མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་ནི་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་།
ལྷ་སྟོང་། བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཅུམ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཅུམ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲུབ་པ་མེད་པ་དང་ཁྲུབ་ཆེས་པ་སྟོག་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་སེལ་
ཚུལ་ནི་བསྐྱབ་བྱུས་ངོ་བོ་དང་། ཚོལ་བས་བདག་ཉིད་དང་། ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་ཁོ་ན་དང་འདོད་པ། འོས་
པས་མ་བསལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་བསལ་བྱ་སྐྱབ་དག་སྟོན་ཅན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། སྐྱབ་དག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱ་ཉུགས་མི་སྟོན་པའོ་ཞེ་
ན། ཉུགས་ཡང་དག་མཐུན་དཔེར་སྟོན་པའི་སྐྱབ་དག་ལྷར་སྐྱང་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་དག་ལྷར་སྐྱང་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །བཞག་པ་ནི་སྐྱབ་དག་ཏུ་བཀོད་ཀྱང་ཚོལ་སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཉུགས་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་གཞན་ལ་གསལ་བར་རྗོགས་པར་སྟོན་མི་རུས་པའི་དག་སྟོན་ཅན་ཏེ། རིགས་ཐིགས་སྟེ། ཚུལ་
གསུམ་ལས་གཅིག་མ་སྐྱས་ན་ཡང་སྐྱབ་པ་ལྷར་སྐྱང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱས་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་
པ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དོན། མོ། སྐྱ་སྟོན་ཅན་གསུམ་
སྟེ། དང་པོ་ནི་འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ་པ་གསུམ་བརྗོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཁྲུབ་ཚོལ་སྤྱིར་ཚོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཚུལ་གང་རུང་མ་བརྗོད་པའམ། ལྷག་མའམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ་དཔེར་བརྗོད་འོག་ཏུ་འཆད་

དོ། །བཞི་པ་ཞུ་འོངས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་
དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་སྤྱ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་
ཀྱི་ཉགས་སྤྱར་སྒྲུབ་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཞག་པ་ནི། ཉགས་སྤྱ་བཀོད་པ་གང་། ཚུལ་གསུམ་མ་
ཚང་བས་གོ་བྱེད་མིན་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་སྤྱ། །ཤེས་བྱེད་ཡན་ལག་མ་གྲུབ་ལ། །ཤེས་བྱེད་རྣམ་པ་ཡོད་མིན་
སྤྱིར། །ཞེས་སོ། །ཚོད་སྤང་ནི། ཅི་སྟེ་བྱས་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བར་ཐལ། ཉགས་སྤྱར་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་ལ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཉགས་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟར་
སྒྲུབ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་གི་ཉགས་འགའ་ཞིག་ཉགས་སྤྱར་སྒྲུབ་དུ་ཐལ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་སྤྱིར་ཚོས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རྗེས་སྤྱ་འགོ་བ་དང་སྟོག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་མ་གྲུབ་
པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཚོས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་
མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཞེས་པ་ཉགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་སྟེ། ཚོས་མཚོག་
གིས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཚོས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གཏན་ཚིགས་འབྲ་བར་མངོན་པས་ན་གཏན་ཚིགས་
ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཚིགས་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མ་གྲུབ་པ། མ་ངེས་
པ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་
མིག་པས་ཉགས་སྤྱ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ ཚོས་རྗེས་སྤྱ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་སྐྱི་
ཚོས་ཅན་རྗེས་སྤྱ་དཔག་བྱའི་བྱེད་པར་དུ་ངེས་པའི་ཚེ་ན། ཚོས་ཅན་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚོས་ཅན་སྐྱ་
ཡིན་པ་ཉགས་སྤྱ་བཀོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །བཞག་པ་ནི་
ཉགས་སྤྱ་བཀོད་ཅིང་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མིན་པ་སྟེ།
དེགས་ཐེགས་སྤྱ། ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་

ཚོགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་བདག་ཉིད་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་སྟུ། ཚོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་མདོར། གཉིས་ཀ་ལས་གྲུབ་ཚོས་ཀྱིས་ནི། །མ་སྒྲུབ་བྱ་བྱིར་གཉིས་ཀ་
 དང་། །གཅིག་ལ་སྟོན་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་། །གཞི་མ་གྲུབ་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་དང་། རྗེ་ཏུ་
 རིས། ཚོལ་སྤྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ། སྟོན་གས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། ཉུགས་དང་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ་བ་གཉིས། ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་བཤད་ཀྱི། དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པའང་ཡོད་པས་
 བསྟུན་བརྒྱལ་ས། ཚོལ་བ་མ་གྲུབ་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས། རྫོ་བདེ་སེམས་མེད་དེ། རྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་དང་། སྤྱིར་ཚོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ། གཅེར་བུ་བས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཤིང་རྣམས་ཚོས་ཅན།
 སེམས་ཅན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟུན་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་བལྟས་ན་འཆི་བའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཉུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་
 གྲུབ་པ་འདི་སྟུག་བསྐྱལ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྣམ་སྟུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ། ཉུག་དངོས་
 ཚོས་ཅན། མི་ཉུག་སྟེ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། གཞི་ཉུགས་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། རི་སྟུལ་གསུམ་གྱི་
 དཔུས་མ་ན་ཚོས་ཅན། མ་བྱུ་ཡོད་དེ། མ་བྱུའི་སྐྱ་གྲག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་
 པ་གངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ། མེ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་སྤྱིར་
 ཞེས་དང་། གཞི་ཉུགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྐྱ་མི་ཉུག་པ་སྐྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཉུགས་ཀྱི་སྟོན་གས་གཅིག་
 ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ། རྫོ་བ་གཉིས་འདོན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། མདོན་སྟུལ་ཡིན་ཏེ། ཉུག་བྲལ་མ་འབྲུལ་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། རྣངས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་
 སྤྱོ་མོང་པ་ཚོས་ཅན། མེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ་དུ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཚོལ་སྤྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
 གྲུབ་པ། སྐྱ་མི་ཉུག་སྐྱབ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་
 གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས། སྟོན་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་སྟོན་གཉིས་གང་བུང་ཁོ་

བ་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ཞེ་ན། རྩོགས་གཉིས་གང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱ་མི་ཉལ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩོགས་གཉིས་
 གང་རུང་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་སྐྱབ་དེ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞག་པ་ནི།
 འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པའི་སྐོ་ནས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཉལ་སྐྱབ་རྩོགས་ཚོས་ཅན་ཏེ། །ལྷ་མོར། འབྲེལ་བ་ཅན་ནི་
 མ་ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་སྟོག་པ་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་
 བ་ལ་སྐྱབ་མོང་དང་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། རང་
 གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མིན་པའི་རྩོགས་གཉིས་སྐྱབ་མོང་པའི་རྩོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་ཉལ་སྐྱབ་པ་ཅན་
 ཏེ། ཚོས་མཚན་ཏེ། སྐྱབ་མོང་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཡང་མསྐྱབ་པའི་རྩོགས་དང་མི་མསྐྱབ་པའི་རྩོགས་ལ་འཇུག་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། སྐྱབ་མོང་དངོས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི།
 རྩོགས་ཚོས་སྐྱབ་ཅིང་རྩོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེ་ན། འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་གྱིས་མ་ངེས་ཏེ།
 ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྐྱབ་པས་དང་མསྐྱབ་རྩོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་སོ། །བཞག་པ་ནི་རང་གི་ཤེས་
 འདོད་ཚོས་ཅན་མིན་པའི་རྩོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཉལ་སྐྱབ་རྩོགས་ཚོས་ཅན་
 ཏེ། ཚོས་མཚན་ཏེ། གང་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན།
 རྩོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་མསྐྱབ་རྩོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད། མི་མསྐྱབ་རྩོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་།
 མསྐྱབ་རྩོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། རྩོགས་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་བཞི་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཉལ་སྟེ་
 གཞག་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ་མི་ཉལ་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་མིན་ཏེ་མི་ཉལ་པའི་སྤྱིར།
 སྐྱ་ཉལ་སྟེ་ལུས་ཅན་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པ། མཚན་ཉིད་ནི། མི་
 མསྐྱབ་རྩོགས་ལས་སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ནས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཉལ་སྐྱབ་རྩོགས་ཚོས་ཅན་ཏེ། །ལྷ་མོར།
 ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ནི་མི་མསྐྱབ་པའི་རྩོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། ཡང་དག་
 ལྷག་ལྷན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མསྐྱབ་རྩོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་མི་མསྐྱབ་རྩོགས་ལས་སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་

ཟ་བའི་རྟགས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏེ། །ལྷ་ལྷོད། གང་ཞིག་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ལ་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོག་པ་དེ་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ན་སྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། མེད་ཀྱང་མིག་ལ་ནས་དང་། འགལ་ཡང་འགལ་བར་མ་དེས་
 ཉན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་པ་རོལ་འདི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མིན་ཏེ་སྟོབ་པའི་སྲིད་ཞེས་དང་། ལྷས་བྱིན་
 གྱི་བྱ་གཉིས་ལས་ཚུར་བལྟས་སྟོབ་སངས་དང་། བར་བལྟས་དཀར་ཤམ་དུ་གནས་པའི་ཚོ། བར་བལྟས་
 འདི་སྟོབ་སངས་ཡིན་ཏེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་དང་། བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མ་དེས་
 བ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དེས་ཤིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་འབྲུལ་བ་ཅན་ཏེ།
 །ལྷ་ལྷོད། འགལ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི་གང་དག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ནི་དེས་ལ།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ་ཞེས་སོ། །འདི་མ་དེས་པར་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་དུ། དེ་དག་
 ཉི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྟོག་པར་མ་དེས་
 བ་དང་། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་ནས་དང་། འགལ་ཡང་འགལ་བར་མ་དེས་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གསུམ་སྟེ་སྲར་
 གྱི་གཏུན་ཚིགས་གསུམ་པོའི་ཚོས་སྟོག་པ་སྐྱབ་པའོ། །ཅི་སྟེ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
 རྒྱར་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐང་གིས་བཞུད་ན་དེ་འདིར་ཅིའི་སྲིད་མ་སྟོས་ཤེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་
 རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་མི་སྲིད་པས་འདིར་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་མ་བསྟན་ཅིང་ལུང་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་བཞུད་དེ།
 དཔེར་ན་དྲང་སྟོང་གཟེགས་ཟན་གྱི་སྟེ་རྟག་པ་གཅིག་ལྷ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ལྷབ་པ་རང་དང་
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་དང་། འདུ་བའི་སྟོན་ནས་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་སྟོབ་པ་ལ། གཟེགས་
 ཟན་གྱི་སྟོབ་མ་གཉིས་ལས་པེ་ལྷགས་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་། སེ་ཐ་རས་རང་གི་བརྟེན་ཅམ་ཐམས་

ཅད་དུ་སོང་བར་བརྒྱུད་ནས་སྲ་མས་གང་ཞིག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་དང་། རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་
 དང་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྲི་
 ཡང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་དང་། རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲེལ་ཏེ་ཞེས་སྒྲ་བཤོ། །སྲི་
 མས་ནི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གང་ན་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་མེད་པ་སྟེ་དཔེར་ན་
 འགའ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་མེད་པ་བཞིན། གསལ་བའི་བར་ན་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་སྲི་མི་
 དམིགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། ཉགས་ཀྱས་མཚུངས་གཉིས་ཀས་ཚོས་དངོས་
 འགལ་གཉིས་སྐྱབ་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་སུ། དེ་བས་ན་མི་དམིགས་པ་
 འདི་རང་བཞིན་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྐྱབ་པས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིར་
 བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་ཚོས་ཅན་སྲི་གཅིག་བྱ་དེའི་སྟེང་དུ་འགལ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་།
 འགལ་བའི་བར་ན་མ་དམིགས་པ་འབྲེལ་བར་མ་མཐོང་བས་འགལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཅན་དུ་གཞག་གི་
 དངོས་སོ་ལ་འགལ་བའི་བའི་ཚེ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པས་འགལ་བའི་ཚོས་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཁྲབ་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་ནི་གཉིས་སོ་དག་གི་འགལ་བའི་ཚེས་མེད་ན་
 མི་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་བས་དེ་དག་མི་འགལ་བར་མཐོང་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་འགལ་བ་མི་འཇུག་པ་ཅན་
 སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་ཤེས་འདོད་
 ཚོས་ཅན་མིན་པའི་སྲོགས་གཉིས་ལ་མ་མཐོང་ནས་སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཉགས་སྲོགས་ཚོས་ཅན་ཏེ།
 ཚོས་མཚོག་ཏུ། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ངེས་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། འུ་གྲ་སྟོར། སྐྱབ་མོང་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱབ་པའི་སྲོགས་དང་མི་མ་སྐྱབ་པའི་སྲོགས་དག་ལའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན།
 སྲོགས་གཉིས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དང་། མ་སྐྱབ་སྲོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་
 མཐོང་བ་དང་། མི་མ་སྐྱབ་སྲོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་བཞི་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཉག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་མིག་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར། གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་དེ་སློབ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་དེ། སློབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་འགལ་བའི་
 གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཉལ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་
 ཚན་ཏེ། དེགས་ཐིགས་སུ། ཚུལ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན། མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལས་ལ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལས་ལ་ཡོད་པའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་
 ལས། རོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་འགལ་བ་གཉིས་སམ། མ་དམིགས་པའི་འགལ་བ་
 དང་གསུམ་སྟེ། སྐྱ་ཉལ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ས་སྤྱོད་ལས་ལྷན་པ་ཡོད་དེ་བྱུམ་
 པ་སྒྲུབ་བྱུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། གསུམ་
 ལས། ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱུང་བར་འགོག་པའི་འགལ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་
 མིག་པས་ཆོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་ལ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོར་གཟུང་བའི་ཆོས་དང་རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོ་འགོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། མིག་སོགས་
 བདག་ཉལ་པ་གཅིག་ལུ་འདོད་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཚན། གཞན་གྱི་འདོད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོ་ལ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་
 ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ཆོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་འགོག་པའི་འགལ་བ་སྟེ། དེས་སྐྱ་མ་བཞིན་ཞེ་
 བ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོ་མི་སྲིད་པས་སོ། །གཉིས་པ་བཞག་པ་ནི། ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོ་གཟུང་བ་
 བཞག་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་དམ་བཅའི་དོན་འགོག་པའི་ཉལ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་ཚན་གྱི་རོ་བོ་འགོག་པའི་དང་།
 དེའི་ཆོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་ཏུ་གཟུང་བ་བཞག་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱུང་གཟུང་བའི་དོན་འགོག་པའི་
 ཉལ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་ཚན་གྱི་བྱུང་བར་འགོག་པའི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་

མཁའ་ཉལ་སྟེ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། བྱེ་བྲག་པ་ནམ་མཁའ་ཉལ་དངོས་སུ་འདོད་པ་དང་། མིག་
སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དག་ནི་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་བདག་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་ཞེན་པ་ལ་སྟོས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་
པར་འགོག་པའི་འགལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས་སྟོགས་ཚོས་བྱུབ།
ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། སྟོགས་ཚོས་བྱུབ། ཚོས་གྱི་བྱེད་པར་དང་
རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེ་ན། སྐྱ་ཉལ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་སོགས་འདུས་པ་
མིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བདག་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་
འགོག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་དགག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས་སྐྱབས་
སོ། །བཞག་པ་ནི། དེའི་ཚོས་གྱི་ངོ་བོར་གཟུང་བ་བཀག་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱུང་གཟུང་བའི་དོན་
འགོག་པའི་ཉལས་དང་དེའི་ཚོས་གྱི་བྱེད་པར་དུ་གཟུང་བ་བཀག་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱུང་གཟུང་བའི་
དོན་འགོག་པའི་ཉལས་དེ་འདི་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་ཚོས་མཚོག་གིས་བཤད་པ་ནི་དགག་པར་བསྟན་པ་
ཉིད་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བརྱས་ལས། རི་བོང་ཅན་ནི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་དབང་
སྟོ་ལས། ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་
ལ་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་མིན་ཏེ། སྲང་དམའ་བའི་བྱེད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཚོས་གྱི་བྱེད་པར་
འགོག་པ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱང་དགོད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་ཚོས་མཚོག་
ཏུ། ཚོས་བསྟོག་པའི་སྐོ་ནས་སྟེ་སྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཚོས་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །དེའི་ཆེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྟོག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །གང་གི་ཆེ་ཚོས་ཅན་སྟོག་པའི་སྐོ་ནས་སྟེ་སྟོག་པར་
བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་སུ་བབ་པའི་འདོད་པ་ཉིད་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ། སྐྱ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་དབང་གིས་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དང་འགལ་བ་དང་། ཚོས་

གྱི་བྱུང་པར་དང་འགལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གང་བཀག་
 གྱི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དེས་འགལ་བར་ཐ་སྐྱད་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་ནི་སྣོས་ནས་ཚོས་
 དག་དང་། །ཚོས་ཅན་བྱུང་པར་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །ལྡེ་བ་རྩལ་གཉིས་དེས་གཞི་དཔེས་བསྟན་པ་
 ལ་གཉིས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དཔེར་བཞོན་པ་གང་ཞིག་ འགྲེལ་བ་དེས་སྲུ་རུང་བ་སྟེ། མདོ་འགྲེལ་དུ། དེའི་
 རྗེས་སྲུ་དཔག་པར་བྱ་བ་མེད་ན་མི་མཐུན་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དཔེ་བརྗོད་པ་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན།
 མཐུན་དཔེ་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། རྩ་མིག་པས་གོ་བྱ་
 གོ་བྱེད་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཞེ་ན། རྩམ་པ་སྐྱང་རུང་དུ་མ་
 དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། རི་པོང་གི་རུ་དེ་བྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐམས། དེ་བྱོད་གྱི་
 ཏགས་ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་བྱོད་གྱི་རྗེས་བྱུང་དེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞི་མ་
 བྱུང་པའི་སྤྱིར། བཞག་པ་ནི་དཔེར་བཞོན་པ་གང་ཞིག་ རྗེས་འགྲོ་དངོས་སྲུ་དེས་སྲུ་རུང་བ་སྟེ། མདོར།
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིས། །བསྟན་བྱ་ཞེས་དང་། གཏུན་ཚིགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །ཞེས་
 སོ། །དབྱེ་ན་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་གྱི་དང་པོར་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་དང་། སྤྱིས་རྗེས་སྲུ་བྲན་
 པའི་དཔེ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་གཉིས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། རྩ་མིག་པས་གོ་བྱ་
 གོ་བྱེད་གཉིས་དང་མི་ལྡན་ཞིང་སྣོག་པའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྣོས་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་གཞི་མ་བྱུང་གྱི་མི་
 མཐུན་དཔེ་ལ་མ་བྱུང་པའོ། །བཞག་པ་ནི་དཔེར་བཞོན་པ་གང་ཞིག་ ལྡོག་བྱུང་དངོས་སྲུ་དེས་སྲུ་རུང་
 པའོ། །དེ་ཡང་མདོར། བསྐྱབ་བྱ་མེད་ལ་མེད་པ་ཉིད། །དཔེ་གང་ལ་ནི་བསྟན་བྱ་བ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་
 གཉིས་ཏེ་སྤར་བཞིན་ནམ། །ཤེས་བྱ་ལ་སྤིད་པ་དང་མི་སྤིད་པ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་བསལ་བྱ་གཉིས་
 ལས་དཔེར་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་སྲུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ལས་མཐུན་དཔེ་སྤར་སྤར་ལ་
 མཚན་ཉིད་ནི། མཐུན་དཔེར་བཞོན་གྱི་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སྲུ་དེས་སྲུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་ལས་

དོན་སྐྱོན་ཅན་ལ་ཚོས་མེད་པ་དང་། ཉགས་མེད་པ་དང་། ཉགས་ཚོས་གཉིས་ཀ་མེད་པ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་
ན་སྐྱ་ཉག་སྟེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་སྲིད། ལས་དང་རྒྱལ་སྐྱོན་དང་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལས་མི་
ཉག་ཅིང་རྒྱལ་སྐྱོན་པ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
བཞག་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱོན་ཅན་ལའང་ཚོས་ཡོད་དུ་མ་ངེས་ན་དང་། ཉགས་ཡོད་པ་ལ་དང་། ཚོས་
ཉགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་འདི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱ་བའི་
སྲིད། འཆི་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད། ཀུན་མཁྱེན་མིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་
དང་ལྡན་པའི་སྲིད། ལམ་པོ་ཆེ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །གསུམ་པ་སྐྱོན་ཅན་ལ་
ཡང་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། མ་བསྟན་པ་དང་། སྲིབ་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཚོས་ལ་ཉགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་
བསྟན་པ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱ་བའི་སྲིད། འདོད་པའི་མི་བཞིན། སྐྱ་མི་
ཉག་སྟེ། ལུས་པའི་སྲིད། ལུམ་པ་བཞིན། གང་མི་ཉག་པ་དེ་བུས། ལུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་ལུས་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྐྱར་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མི་མཐུན་དཔེར་བཞོད་ཀྱང་ལྟོག་པ་དངོས་སུ་
ངེས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། དོན་སྐྱོན་ཅན་ལ་ཚོས་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཉགས་མེད་པ་
མིན་པ་དང་། ཚོས་ཉགས་གཉིས་ཀ་མེད་པ་མིན་པ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱ་ཉག་སྟེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་
སྲིད། དཔེར་ན་རྒྱལ་སྐྱོན་དང་ལས་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །གཉིས་པ་སྐྱོན་ཅན་ལ།
ཚོས་དང་ཉགས་དང་། ཉགས་ཚོས་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གསུམ་སྟེ། སེར་སྐྱ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
ཡིད་ཆེས་པར་རུང་བ་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཉགས་སུ་གྱུར་བ་ཚད་མའི་ལུས་དུ་
སྲིབ་པ། ལྟར་མ་ཞེས་པའི་མན་ངག་མ་བསྟན་པའི་སྲིད། ལྟ་མཚོག་དང་སྤོང་ངེས་བཞིན་ཞེས་དང་། ངེས་
བརྗོད་སྟན་པའི་མཚོན་སྲིབ་ཏེ་གསུམ་རིག་པའི་བུམ་ཟེས་གཟུང་བུའི་ཚོག་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཆགས་
སོགས་དང་མི་ལྡན་ཏེ། སྐྱོབ་དཔོན་གོ་ཉ་མ་དང་། དང་སྤོང་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་སེར་སྐྱ་ནི་འདོད་

ཆགས་དང་ལྡན་ཞེས་དང་། སེར་སྐྱ་ནི་ཆགས་བྲལ་མིན་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་ཁྱེ་
 མཚོག་བཞིན་ཞེས་པ་སྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ནི་ཐོག་མར་གཟུང་བ་ཀྱང་འཛིན་རྗེས་ལ་སེར་སྐྱ་བྱེད་
 པའོ། །གསུམ་པ་སྐྱ་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོག་པ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་
 པ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆགས་བྲལ་མི་སྐྱ་དོ་དུམ་བཞིན་བྱུང་བ་སྐྱའོ་ཞེས་དང་། མ་བྱས་པ་དེ་རྟག་ཏུ་
 མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་དང་། མ་བྱས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་པ་ཞེས་པ་སྟ་བུའོ། །རྗེ་རྒྱ་
 རིས། དཔེའི་སྐྱོན་འདི་དག་གི་སྟེང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་མ་ཚང་བར་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་བཤད་
 དོ། །རྗེས་འགྲོ་མ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་གཞན་དོན་སྐྱབས་སུ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་རང་དོན་སྐྱབས་སུ་མིན་
 བོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྲིན་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས་པ་རོལ་པོའི་
 བྱུང་མཐའི་སྐྱོན་བརྗོད་ནས་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ཞེ་ན། ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་དེ་ཡང་
 སུན་འབྲིན་དུ་ཐལ་བའི་སྲིར་རོ། །བཞག་པ་སུན་འབྲིན་དུ་བཀོད་པའི་དག་སྐྱོན་མེད་གང་ཞིག་དེས་ཚོད་རྩ་
 པ་རོལ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་སུན་སྐྱུང་བས་པ་རོལ་གྱི་འདོད་དོན་འབྱུང་པའི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་ཐིགས་སུ་
 མ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱས་པས་ནི་སུན་འབྲིན་པ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེས་པ་རོལ་པོ་འདོད་པའི་
 དོན་འབྱུང་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས་ལུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན།
 གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་དང་། དཔེའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན། མ་ཚང་ག།
 མ་བྱུང་པ། འགལ་བ། མ་དེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སུན་འབྲིན་བཞིའོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་
 དབྱེ་ན། རྣམ་མ་དང་། ཐལ་བར་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་དེ་བཤད་ཟིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་པ་ནི། ཚུ་མིག་པས་རྟགས་ཁྱབ་པ་རོལ་པོའི་སྐོ་དོར་བྱུང་
 ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་རྟགས་སྟོན་པའམ་འཁོར་གསུམ་ཚང་བར་སྟོན་པ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི།
 རྟགས་ཁྱབ་གང་རུང་པ་རོལ་གྱིས་མ་བྱུང་ཅིང་ཚད་མས་བྱུང་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས་མ་དེས་ལ།

གཉིས་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་མ་ངེས་སོ། །བཞག་པ་ནི་གོད་པ་ཅན་གྱི་ཐལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་
 སུན་འབྲིན་ཡང་དག་སྟེ། མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐབས་སུ་བབ་པ་གོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་
 བའོ་ཞེས་འཕྲིན་པས་ཁྲབ་བྱེད་མི་དམིགས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ངོ་བོའི་སྣོ་
 བས་དབྱེ་ན་འབྲས་བུ། རང་བཞིན། མི་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྣོ་ག་སྣོ་གས་ཀྱི་སྣོ་
 བས་དབྱེ་ན། སྐབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་ཐལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགག་
 པ་ནི། ཚུ་མིག་པས་ཉྱགས་ཁྲབ་པ་རོལ་པོའི་སྣོ་ངོར་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཉྱགས་
 སྣོན་པ་གང་ཞིག་སྣོ་ག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་སྣོན་པ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྣོན་པའི་གང་ཟག་གིས་མ་ངེས་ལ།
 ཁྲབ་པ་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་མ་ཁྲབ་པོ། །བཞག་པ་ནི། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་སྣོ་ག་ན་ཚུལ་གསུམ་པར་ངེས་པའི་ཐལ་བ་སྟེ་འདི་ལ་ཉྱགས་ཁས་སྒངས་ཚོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་
 སྟེང་དུ་པ་རོལ་གྱི་སྣོ་ངོར་ཚད་བསལ་ཡོད་པ་སྣོ་ག་ཁྲབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཀྱིས་ཚོས་གཞན་འཕོབ་པར་འགྲུར་བ་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་
 འཕྲིན་པས་སོ། །དེའི་འགོད་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་མང་
 བཞིན་ནོ། །ཁྲིད་ཀྱང་དུ་བ་འདི་ན་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་
 རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྣོ་ག་ན་རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉྱགས་
 ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་སྣོན་མེད་དོ། །དབྱེ་ན་འདིར་གང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་པར་ཐལ།
 ཅན་མེ་མེད་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། གང་ནས་བ་སྐྱེ་ལངས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་ཡོད་འདིག་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདིག་རྒྱ་གཞན་ལ་སྣོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་བྱ་རང་བཞིན་
 འགལ་དམིགས་ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་

ལ་བརྟེན་པ་གསུམ། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྲུར་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷོག་ན་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་གས་ཀྱང་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྲུར་སློན་མེད་དོ། །དབྱེ་ན་འདི་ན་བ་རེག་མེད་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་བྱུང་བྱེད་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་མེ་མེད་དེ་བ་རེག་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་འགལ་བའི་བྱུང་བྱེད་མིགས་པ་འཕེན་པ་དང་། བ་རེག་
མེད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས། ཏུ་བ་མེད་
དེ་བ་རེག་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱེད་མིགས་པ་འཕེན་པ་དང་། སྤྱི་ལོང་མེད་པར་
ཐལ། མེ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པས། མེ་མེད་དེ་སྤྱི་ལོང་ཡོད་པའི་
སྲིར་ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་དང་། འག་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕིང་
མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པས་འཕིང་ཡོད་དེ་འག་པ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་
ཉལ་གས་འཕེན་པ་དང་། ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པས་མེ་ཡོད་དེ་ཏུ་
བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་འབྲས་ཉལ་གས་འཕེན་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོང་འདུས་ལ། བྱས་པས་ཉལ་དངོས་འགོག་པ་ནི་མེས་
གང་རེག་འགོག་པ་འདྲའོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ལྷོག་ན་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉལ་གས་ཡང་དག་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་སློན་མེད་དེ་འཕྲི་བས་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པར་དེས་ན།
འདི་ནི་གཞན་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཡིན་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
དང་མི་མཐུན་པའི་བྱུང་བ་བསྟན་ཏེ། ཡང་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་བརྗོག་ན་ལྷོགས་ཚོས་མི་འཕེན་པ་དང་བྱུང་བ་མི་འཕེན་པ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་
ཚོད་སྤང་ནི་སྤྱི་སྟེ་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཏུ་མར་ཐལ། དོན་དམ་པར་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་ཅིག་ཅར་ཏུ་
འབྲེལ་བའི་སྲིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འདི་ཐལ་འགྲུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་དང་ཚོད་མ་གང་
གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་ཁྲོད་ཀྱི་ཐལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་མི་སྟན་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། བྱུང་བ་

ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་འཕེན་པའི་སྲིར་དོ། །འོན་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཁྲུབ་བྱ་ཁྲུབ་བྱེད་གཉིས་
ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྲུབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཞེ་ན་མ་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་རྗེ་ལྟར་ཁྲུབ་པ་གྲུབ་ཅེ་
ན་ངེས་པའི་སློབ་སྦྱོར་གྱི་མིན་གྱི་འབྲེལ་པ་སློབ་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྲང་ཚོས་མཚོག་ཏུ། བང་ཞིག་དུ་མ་
ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུ་མ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཁྲུབ་པ་རབ་ཏུ་སློབ་པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་འཕེན་
པའི་སྲིར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཁས་སྤངས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའམ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་འགའ་ཡང་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ནི་མི་བརྗོད་ཀྱི། འོན་གྲང་ཚོས་གཉིས་ཀ་ཐེ་ཚོམ་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། ངེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་གྲུབ་པར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ན། ཐལ་བའི་གཏན་
ཚིགས་ནི་ངེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་གྲང་འབྲེལ་པ་སློབ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་
ཡང་རུས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ཐལ། འཇིག་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་
པའང་སྲིར་འཇིག་མེད་ལ་རྟག་པས་ཁྲུབ་པས་འདིར་ཡང་རྟགས་ཚོས་གཉིས་པོ་དེ་རང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
པ་རོལ་ལ་འབྲེལ་པ་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་པ་རང་ལ་གྲུབ་པ་ནི་མིན་
ལོ། །ལས་སྐྱུ་པ་བསལ་བྱ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། སུན་འབྱེན་དུ་བཀོད་གྲང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
སློབ་བརྗོད་པས་སུན་འབྱེན་པར་མི་རུས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ལྟག་ཚོད་ཅེས་གྲང་ཟེར་དོ། །དེ་ཡང་རིགས་
ཐིགས་ལས། སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་དག་ནི་ལྟག་ཚོད་རྣམས་ཏེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སློབ་བརྗོད་པ་
རྣམས་ནི་ལྟག་ཚོད་རྣམས་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། མ་ཚང་བ། མ་གྲུབ་བ། མ་ངེས་བ།
འགལ་བར་ཅད་པའི་ལན་ལྟར་སྤང་བ་བཞིའོ། །དེ་ལས་གཞན་ལྟག་ཚོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདིར་
མ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཅམ་ཞིག་ཏུ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་རིགས་ཐམས་ཅད་འདུ་ཞིང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་ལས་པས་བརྗོད་པར་མ་རུས་པའི་སྲིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་སུ། ལོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་སྲིར། །དེ་
དག་འདིར་ནི་སློབ་བྱ་མིན། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ལན་གྱི་ཚུལ་ལ་དགག་པ་ནི། སྤྲ་རབས་པ་དག་རྟགས་ཁྲུབ་

མ་གྲུབ་འདོད་པ་སྟེ། གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱུ་སྲུ་ཤིང་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་ལ་རྟག་པར་
 ཐལ། མ་གྲུས་པའི་སྲིང་ཞེས་པ་ལ་གསུམ་པོ་དེས་ལན་གདབ་པར་མི་རུས་པའི་སྲིང་རོ། །བཞག་པ་ནི།
 རིགས་གཉེར་དུ། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་པ་སྐོ་བཞེས་གདབ། །ཅེས་པ་དང་
 མཐུན་པར། འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ། འདོད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །བཏགས་པ་དང་། མཚུངས་པའི་ལན་ལ་
 སོགས་པའང་ཡོད་མོད་གྱི། དེ་དག་གྱུང་བཞི་པོ་འདིར་འདུ་བ་ཡིན་འོ། །ལན་མི་ཐེབས་བཞིན་དུ་འདེབས་
 པར་ཚོམ་པ་ནི། ལྷག་ཚོད་ཡིན་པས་དོར་ལ། རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 གཟུང་བར་གནས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱ་བསལ་བ་སུན་འབྱིན་ལ་སོགས་པ། །མ་ནོར་སྐྱ་བ་དེང་སང་མ་
 མཐོང་ནས། །གཞན་དོན་རྗེས་དབག་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡི། །ལུང་དང་སྐྱར་ཏེ་ཁོ་པོས་གསལ་བར་
 སྐྱར། །རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་བསལ་བ་ལས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་
 ལྟ་བུའོ། །༥ །གསུམ་པ་རིགས་པ་སྐྱ་བའི་པན་ཡོན་ནི། ས་མང་པོ་བར། སྐྱ་བའི་རྒྱན་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་
 སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་ཡང་པན་ཡོན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་པོ་
 གང་ཞེ་ན། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་བཀྱར་བར་འགྱུར་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཚིག་བཅུན་པར་འགྱུར་ལ། ཤིན་ཏུ་
 འཛིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་གི་
 གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྟན་
 བཅོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྐྱོགས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། བདག་གིས་འདུལ་བ་ལས་མི་འགྱུར་བ་
 དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱར་དུ་གོ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱར་བར་འཛིན་རུས་པ་
 དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ལན་ཤིན་ཏུ་སྐྱར་བར་འདེབས་རུས་པ་དང་། ཚིག་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཁོར་
 དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་ལ་མོས་པ་རྣམས་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དོན་ངེས་པའི་ཚིག་བཟང་
 པོས་ཚིག་དང་ཡི་གེ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཚིག་མི་ཐོགས་པར་སྐྱ་བ་

དང་། སློབས་པ་ཐུག་པ་མེད་པ་དང་། ལུས་མི་ངལ་བ་དང་། བརྗེད་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཉམས་པ་མེད་
 པ་དང་། རྟོག་མ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཚིག་གསལ་ཞིང་བརྗེས་པ་དང་། བདག་ཉིད་བསྐྱེད་
 ཞིང་བདག་མི་འབྲུག་པ་དང་། བ་རོལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཞིང་བ་རོལ་འབྲུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱིས་
 སྐྱུས་བའི་སེམས་མངོན་པར་དང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁོན་མེད་ཅིང་འགྲན་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ལ་
 ལྷགས་པ་དང་། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་བསྐྱབས་པ་དང་གྲགས་པ་དང་སྐྱོད་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་
 པ་ཆེར་རྒྱས་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་
 འགོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཏུ་སྐྱོད་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི། འོར་བུ་
 དང་། ལྷ་ཉིག་དང་། བེའུ་ལ་སོགས་པས་སྐྱས་པའི་མགུལ་གདུབ་དང་། གདུ་བུ་དང་། དབུང་རྒྱན་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱན་བཏགས་པས་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་མ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེར་འདུག་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱོད་བ་པོ་ཡང་པན་
 ཡོན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་སྐྱས་པའི་རྒྱན་རྣམས་པ་སྣ་པོ་དག་གིས་བརྒྱན་ན་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་མ་མེ་ལྷན་ནེ་
 ལྷང་ངེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །པན་ཡོན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཇི་མ་མེད་པ་རྣམས་འབད་པས་དོན་ཏུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་
 གཞུང་བརྒྱ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ་ཡི། །མདོ་དང་སྟེ་བདུན་དགོངས་པའི་དེ་ཁོ་ན། །རབ་ཏུ་གསལ་བྱེད་
 ཡིད་འཕྲོག་ལེགས་བཤམ་འདིས། །མཁས་རྣམས་དགའ་བ་ཡང་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད། །སྟོན་ཆད་མཁས་པ་
 སྣ་མས་མ་རྟེན་ཅིང་། །ཕྱོགས་སྐྱང་གྲགས་པའི་རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་འདིས། །གངས་ཅན་རྟོག་གེའེས་
 བར་མངོན་རྫོམ་པའི། །ཁེངས་པ་རུས་མེད་ཉག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །དི་མེད་ཟབ་ཡངས་སྟོ་གྲོས་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལས། །དགག་སྐྱབ་རིགས་པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་ཤར་བས། །ཀན་རབས་ལུགས་འཇིན་བདེ་བསྐྱས་སྐྱོ་
 བ་ཡི། །སྟོང་ལ་རབ་འབར་མཚོན་ཆ་ཉག་ཏུ་བྱས། །གང་ཞེག་ཤེས་འདོད་གཟུར་གནས་སྟོ་ལ་དགོ། །རང་
 ལྟ་མཚོག་འཇིན་སྟོབ་དཔོན་སྣ་མ་ཡི། །ཚིག་རྗེས་འབྲངས་པས་ངལ་བར་མ་བྱེད་པར། །ལེགས་བཤམ་

འདོད་དགའི་འགྲུང་གནས་འདི་ལོངས་ཤིག །གཞན་ཟེར་རྗེས་འཇུག་ལེགས་ཉེས་དཔྱོད་བྲལ་ཞིང་། །ཕྱག་
 འོག་སྒོངས་པའི་འགྲོག་དགོན་ནང་སོན་ཏེ། །བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་མགོན་དང་བྲལ་བ་ཡི། །བྱིས་པའི་
 སྐྱེ་བོས་འདི་ལ་སྒོད་སྲིད་ཀྱང་། །ནམ་ཞིག་རིགས་པའི་སྒོ་གྲོས་མིག་ལྡན་ཞིང་། །སྡེ་བདུན་མདོ་དང་སྒོ་
 གྲོས་རྣམ་གཉིས་སོགས། །འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ལ། །འདྲིས་བ་བྱས་པས་འདི་
 འོན་མཚོག་རྟོགས་འགྱུར། །མཁས་ལ་མི་བརྟེན་མཁས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །སྦྱངས་བ་སྒོད་ཅིང་མཁས་
 པར་ཁས་ལེན་དང་། །འགྲེལ་བ་མི་བལྟ་ཟེར་སྒོས་གཙོ་བོ་འདྲིན་པའི། །གངས་ཅན་སྒོལ་འདིས་རྗེས་འཇུག་
 དལ་བར་བྱས། །དེ་སྤྱིར་བདག་གིས་ཚུན་པོའི་ལུགས་སྤངས་ནས། །རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་རི་
 བཞིན་དུ། །ལེགས་བཤད་སར་པའི་འོད་ཟེར་རབ་སྒོས་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་མིག་མེད་སྐྱེ་བོས་རྟོགས་པ་
 མིན། །འདིར་བདག་དགེ་བ་རི་བོང་འདྲིན་པའི་དཔལ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དཀར་པོའི་འོད་སྤང་
 ཅན། །དེ་ཡིས་སྐྱ་གསུམ་ཀུན་དའི་ཁ་སྤེ་སྟེ། །དཔག་ཡས་སྲིན་ལས་ཟེུ་འབྱ་རབ་རྒྱས་ཤོག །གནས་
 སྐབས་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་འོད་ཅན་འདི། །སྤོགས་འདྲིན་སྐྱ་ཅན་གདུག་པས་མི་འདྲིན་ཞིང་། །ལོག་
 རྟོག་རྒྱ་འདྲིན་སྐྱ་གསུམ་པོས་མི་སྦྱིབ་པར། །སྒོ་གསལ་རྒྱ་སྐར་མགོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །སྡེ་བདུན་མདོ་
 འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་པོར་གྱུར་པ་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་རིགས་པ་སྦྱ་བའི་དགེ་སྒོང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
 མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་ལ། །སྒོ་གྲོས་གསལ་བའི་བཅུན་པ་མཚུ་གྱི་ཞེས་བྱ་
 བས་བཤིས་ཏེ་སྤྲ་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་ལྷམས་ཀྱི་རྩ་བའི་དཀར་སྤོགས་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་ལ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུབ་པ་
 བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །།